

DOKTOR JOŽE PUČNIK NA PTUJU

Najhujše je pred nami

V petek, 9. novembra, je Ptuj obiskal doktor Jože Pučnik, predsednik Socialdemokratske stranke Slovenije in predsednik Demosa. Govoril je pred člani novoustanovljenega območnega odbora Socialdemokratske stranke Slovenije (SDSS), predstavniki drugih strank in novinarji. Zanimivo je, da so v Sloveniji le še tri občine, kjer SDS še ni ustanovljena. Da je Ptuj med zadnjimi, gre najbrž pripisati dejstvu, da je stranka na Ptuj enkrat že bila ustanovljena, a je razpadla.

Doktor Pučnik je na volitvah za predsednika predsedstva Slovenije kot predstavnik Demosa dobil na našem območju med štirimi kandidati največ glasov (v Slov. Bistrici in Ormožu je zmagal, na Ptuj pa le 2,7 odstotka zaostal za Kučanom), za kar se je ob tej priložnosti volilec zahvalil. Na Štajerskem se počuti doma, saj je še vedno »podpohore«, kot sam pravi. Izjava je kar klicala po vprašanju, kaj meni o problemih našega območja. Rdeča nit tako njegovega govora kot pogovora za ptujski radio in Tednik je bila izredno težka gospodarska situacija v Sloveniji, česar mnogi v Sloveniji še niso dojeli. Doktor Pučnik je za 23. december napovedal referendum o samostojnosti Slovenije, kar je bil sklep posvetovanja Demosovih poslancev v Poljčah na Gorenjskem. Od tam se je namreč doktor Pučnik pripeljal naravnost na Ptuj, pa ga je moral hitro zapustiti, saj se mu je mudilo v Lenart, kjer se je udeležil okrogle mize o novi ustavi, ki jo bomo, po Pučnikovih besedah, sprejemali spomladi.

GOSPODARSKA SITUACIJA JE MNOGO SLABŠA...

...kakor si sploh mislimo, in mnogi v Sloveniji še niso dojeli, v kako težki gospodarski situaciji smo, so bile besede doktorja Pučnika.

Kaj je že storila Demosova vlada?

Predvsem je hotela preprečiti prehitro večanje števila nezaposlenih, zato je spremenila nekatere predpise in tako preprečila stečaj nekaterih podjetij. Po Pučnikovih besedah so bile to v bistvu kozmetične operacije, ki samega gospodarstva niso nič spremenile. Istočasno pa je vlada pripravljala novo zasnovo gospodarskega sistema. Ta naj bi, kot je povedal doktor Pučnik, uveljavil socialno tržnost — tržno gospodarstvo z nekaterimi poudarki na socialnih problemih. Pred tem bo potrebno izvesti proces lastninjenja in v ta namen je vlada že sprejela nekatere zakone. Kako pa bo prišlo dejansko do spremembe lastništva, si v tem trenutku še ne predstavljajo natančno. Ena izmed možnosti je, da bi imel vsak slovenski državljan do določene vsote popust pri nakupu delnic — sedaj se go-

lovno mesto ni ekonomsko utemeljeno, bremeni podjetje in prikriva dejansko stanje. V gospodarstvu velja: podjetje je predvsem podjetje, ni pa to socialna ustanova. Podjetje mora proizvajati dobiček, čim boljše gospodariti, družbena skupnost pa ima nalogo, da prevzema socialne probleme prek davkov. Mešanje podjetja s socialno ustanovo prinaša probleme, ki jih srečujemo v vseh socialrealističnih deželah, pa tudi pri nas v Sloveniji se je izkazalo, da je v gospodarstvu pač slabo. Ni res, da

rednih razmerah, razporejanje nabornikov, pa manj znani ping-pong, kot je imenoval dnevno izmenjavo informacij z zvezno vlado.

Zadnji posvet Demosovih poslancev (v petek) obljublja Slovencem referendum o samostojnosti Slovenije. Doktor Pučnik: »Predvideva se 23. december. Preverili bomo, ali bi lahko plebiscit izvedli kak dan prej zaradi praznikov, a kot kaže, ne bo šlo. Postopek je naslednji: na naslednjem zasedanju skupščine je po-

stema, postavitve res civilne družbe — gospodarskega, političnega, informativnega, izobraževalnega sistema, kot so evropski, in uveljavitev suverenosti slovenske države. Ko so stranke ustanovljale Demos, so se njihovi predstavniki sestajali 6 tednov vsak dan, in če bo potrebno, bodo tako nadaljevali, ko bo Demos uresničil naloge, ki si jih je zadal, je povedal doktor Pučnik.

»Mi (socialni demokrati) bomo vztrajali v Demosu, dokler ne uveljavimo zahtev in obljub, ki smo jih dali volilec, nato se bomo pogovarjali naprej. Če bomo lahko določili skupni program. Mogoče bo prišlo do kakšnih razlik, vendar menim, da ima sodelovanje Demosovih strank dobro perspektivo. In še nekaj! Mnogi nam v javnosti očitajo, da se zato, ker sem istočasno predsednik SDS in Demosa, SDS utaplja v Demosu. Veste, to prišepetavajo tisti, ki pravzaprav želijo, da bi Demos razpadel! Samo Demos ne bo razpadel! Demos je danes prav tako trden, kakor je bil trden takoj po volitvah in tik pred njimi. Seveda so problemi, včasih škriplje, včasih se je potrebno skregati. Vse to je normalno...«

GOLJUFIJA Z ETIKETO

Socialnodemokratska stranka Slovenije je ob ustanovitvi zaščitila vrsto imen. Zakaj, je pojasnil doktor Pučnik ptujskemu odbo-

TAKSI Z NAROČILNICO V TRGOVINO — PRIMER PLAHUTNIK

Ljudje, ki počnejo nepravilnosti, so povsod, SDS takšnih ne potrebuje, iz organizacije bodo

Letošnjega 8. aprila je doktor Jože Pučnik na volitvah za predsednika predsedstva Slovenije med štirimi kandidati dobil v ptujski občini 13.023 glasov, v ormoški je zmagal s 3801 glasom, prav tako je zmagal v Slovenski Bistrici s 7303 volilnimi glasovi. Tokrat ga je na Ptuj poslalo 27 ljudi vključno z novinarji. Ali so krivi čisto banalni vzroki, kot sta premalo propagande in vsekakor za takšen dogodek neprimeren, predvsem premajhen prostor Kluba mladih, ali gre za politično nezainteresiranost volilcev ali za še kaj drugega?

izključeni. To se je zgodilo tudi gospodu Plahutniku in nekaterim njegovim privrzcem iz Most, ki so pa tudi sami prekinili stike z mestno in republiško organizacijo. Gospod Pučnik je povedal, da je bil gospod Plahutnik, ki so ga spoznali kot učitelja, nekoč eden najbolj iskanih vlomilcev v avtomobile na Koprskem, zaradi goljufij je bil tudi zaprt v celjskih zaporih, tudi na šolah, kjer je učil, je bil v disciplinskem postopku. Tokrat je na primer kupil (fotokopijo računa je dobil g. Pučnik ravno v petek) na naročilnico s svojim podpisom in žigom sindikata za brezposelne obleke in razne druge potrebščine za svojega otroka. V vrednosti 3.400 dinarjev. Zanimivo je tudi, da je nekega dne naročil taksi in ga poslal s seznanom živil in z naročilnico sindikata v trgovino. Doktor Pučnik je njegova dejanja označil za kriminalna in napadel novinarje, ki so iz zadeve Plahutnik napravili politično afero.

ZADEVA PLAHUTNIK BO VPLIVALA NA ZAKON O TISKU

Delo novinarjev je večkrat sporno, predvsem zaradi tega, ker ima vsak dogodek več pla, več resnic pravzaprav. Tokrat so mediji prizadeli doktor Pučnika: »Poglejte, v Delu so postavili Pučnika proti Plahutniku. No, saj to bo padlo nanje nazaj. To bomo uporabili mi, ko bo šlo za nov zakon o tisku. Ne iz maščevalnosti, pač pa zato, ker so novinarji na konkretnem primeru pokazali svojo profesionalnost in odgovornost, pokazali so, kako so sposobni presoditi, za kaj gre. Čeprav so se pogovarjali z našo stranjo in z ono, so verjeli nekemu Plahutniku, niso pa verjeli meni, niso verjeli Modicu, ne doktor Venguštu in tako naprej. To je njihova presoja, njihova odgovornost. Ne bom javno polemiziral, nikogar ne bom tožil, ampak izkazalo se je, kakšna je stopnja profesionalnosti pri opravljanju tega zelo odgovornega in pomembnega dela v družbi, se pravi medijskega poročanja.«

Govor ob ustanovitvi odbora SDS na Ptuj je doktor Pučnik končal z željo, da bi odbor uspešno delal in tako prispeval k razvoju pluralizma in demokracije, ki sta mogoča samo v strankarskem sistemu. Slovenija mora postati enakovredna drugim državam Srednje Evrope, saj smo Slovenci dovolj sposobni, da lahko živimo kot na primer Francozi, Avstrijci, Nemci, Belgijci in drugi, je prepričan doktor Pučnik. Upa, da bo odbor, ko bo organizacija zaživela, organiziral na Ptuj socialdemokratski forum, na katerem bi se pogovorili o konkretnih programskih točkah socialne demokracije. Če bo le utegnil, bi se tega foruma udeležil tudi sam.

Besedilo in posnetka M. Zupančič

SVET V STOLPCU

Washington: Bela hiša še upa na umik iraške vojske iz Kuvajta. Vendar pa že močno, skupaj z železno ladijo, rožljajo z orožjem. Ameriški predsednik je sklenil, da se mora zalivska kriza končati najpozneje do pomladi prihodnjega leta. Pri tem šteje tako mirna rešitev kot vojaški spopad. Zivahne diplomatske akcije pričajo, da zahodne države poskušajo prek starih odnosov z arabskimi državami posredno vplivati na Sadama Huseina.

Zanimivo je, da kitajski zunanji minister ne podpira napovedane intervencije v Zalivu; zayzema se za trajno rešitev ameriške prisotnosti v Zalivu in dogajanja povezuje s palestinskim vprašanjem.

Bonn: V soboto zvečer je Mikhail Gorbaciov tam sklenil že šesti sestanek z nemškim kanclerjem Kohlom v zadnjem času. Letos sta imela že tri. Osrednji rezultat obiska je v petek podpisani sporazum o dobrem sosedstvu, partnerstvu in sodelovanju. Sporazum pomeni možnosti za gospodarsko sodelovanje, od njega pa si Sovjetska zveza obeta tudi gospodarsko pomoč. Pozimi bi bilo dobrodošlo, glede na pričakovano krizo, predvsem blago za splošno porabo, ki bi napolnilo prazne trgovine.

Vzhodnoevropske države: Poznanci ugotavljajo, da bo tam zaradi krize v Zalivu in nenehnega vrenja v Sovjetski zvezi in s tem težav z dobavami tem državam v zimskem času primanjkovalo energetskega virov. Romunsko vodstvo je s tem že seznanilo javnost in svoje prebivalce. Vse splošna energetska kriza vzhoda, po mnenju tujih opazovalcev, ogroža tudi trdnost novonastalih demokracij in že tudi krhkih vlad. Nizka življenjska raven bo gotovo še povečala razočaranje množic in njihov revolt proti počasnemu spreminjanju razmer.

Peking: Kitajski razumniki na veliko zapuščajo Kitajsko. Krmi-lo partije in vlade so ponovno prevzeli dogmatiki, ki na veliko propagirajo socialistično duhovno civilizacijo. Propagandni oddelek kitajske partije ponovno pričenja maoistične kampanje s ciljem »očistiti družbo meščanskega liberalizma«. Kitajski razumniki in umetniki na veliko iščejo vse možnosti, da bi odšli v tujino.

Pribaltske države: Litva, Latvija in Estonija so te dni države konference evropske varnosti in sodelovanja v Parizu ponovno pozvale, naj ne pozabijo, da se na okupiranem ozemlju nadaljuje nasilje sovjetske armade. Evropskim državam predlagajo, naj njihove težave obravnavajo na bližajočem se vrhunskem sestanku.

V odnosu do Sovjetske zveze te dežele poskušajo doseči, da ne bi sodelovale v zveznem proračunu in da bi se o tem pogajale vsaka posebej.

Dunaj: Urad avstrijskega kanclerja je zaničal, da bi Franz Vranitzky najavil ustanovitev posebne komisije, ki bi nadzorovala uresničitev določil 7. člena avstrijske državne pogodbe, torej člena, ki definira avstrijske obveznosti do slovenske in hrvaške manjšine v Avstriji. Ustanovitev komisije naj bi Vranitzky napovedal novemu jugoslovanskemu generalnemu konzulu v Celovcu Marjanu Majenu. Podobno napoved Vranitzkega je med Haiderjevim obiskom v Ljubljani pozdravil tudi Lojze Peterle. Haider je odvrnil, da komisija ni potrebna, ker je 7. člen izpolnjen.

pripravlja: d. l.

smo Slovenci premalo delali, da bi bili lenuhi; mislim, da organizacija tega dela ni bila dobra. Trud, ki je bil vložen, ni bil dobro ovrednoten, in ker ni bil dober sistem vrednotenja, ni stimuliral k boljšemu delu...« je o pereči nezaposlenosti povedal doktor Pučnik.

PLEBISCIT 23. DECEMBRA

Pomembna naloga, ki si jo je zastavil Demos, je uveljavljanje slovenske samostojnosti. Doktor Pučnik je omenil, da je vlada na tem področju napravila več, kot ve javnost. Tu je omenil znane ukrepe, kot je razveljavitev 27 zveznih zakonov na področju Slovenije, sprejetje 3 ustavnih zakonov, s katerimi se bistveno razširi pristojnost slovenske države za vojaške zadeve, prevzem odgovornosti za celotno teritorialno obrambo tako v miru kot v iz-

trebno po hitrem postopku sprejeti zakon o plebiscitu, nato gremo v pripravo plebiscita... Kaj je namen plebiscita ali referenduma? Namen je, da uveljavimo slovensko suverenost neodvisno in da se pri tem ne pustimo izsiljevati, da bi naša ustava bila drugačna. Demos je postavil osnovna načela, ki naj jih vsebuje slovenska ustava, in pri tem nismo pripravljali sklepat z drugimi nobenih kompromisov. Smo pa pripravljali pogovarjati se o drugih, manj bistvenih vprašanjih, tudi kar zadeva ustavo... Ustava bo prišla na vrsto spomladi,« je povedal doktor Pučnik.

DEMOS NE BO RAZPADEL

Socialni demokrati, pravi doktor Pučnik, lahko samo v okviru Demosa uveljavijo svoje cilje, in ti so odprava enopartijskega si-

Po opisu doktorja Pučnika naj bi listek na referendumu za samostojnost Slovenije vseboval dve vprašanji:

1. Ali ste za samostojnost Slovenije?

Da. Ne.

2. Ali podpirate zamisel, da se samostojna Slovenija poveže s kakšno drugo deželo, ne da bi se s tem odpovedala svoji samostojnosti?

Da. Ne.

ru stranke tako: »Vi veste, da so bivši komunisti, sedanjí prenovitelji, hoteli postati socialdemokrati.

Mi smo vrsto imen zaščitili in jih registrirali, ker nismo hoteli, da bi komunisti s spreminjanjem imen enostavno delali to, kar se imenuje goljufija z etiketo, se pravi, da bi spremenili ime, ostali pa v bistvu to, kar so bili... Zdaj se ustanavlja Socialdemokratski forum, v ozadju je Bohinec, bivši zvezni minister, tudi Zivko Pregl, sedanjí podpredsednik zvezne vlade, in tako naprej. To je stranka, ki se razglša za socialdemokratsko, v bistvu pa je, po mojem mnenju, še vedno stranka, ki skuša uveljaviti idejo Markovičeve stranke v Sloveniji. Mi ravno imena Socialdemokratski forum nismo zaščitili, čeprav smo ga uporabljali za okrogle mize, diskusijske večere.

Zamerim jim, ker so prevzeli to ime; to je v bistvu neke vrste tatvina...«

ŠTAJERSKA IN PREKMURJE STA BILA ZAPOSTAVLJENA

Kaj meni doktor Pučnik o odlagalističnem jedrskih odpadkov, slabih cestah na našem območju in zagatam v TGA?

Doktor Pučnik: »Odlagalistična nihče ne more vsiliti. Mislim, da lokacija še ni določena, da se bomo še pogajali s Hrvati. Da odlagalistič ne noben blagoslov, je vsakomur jasno, vendar če so varnostni pogoji zagotovljeni, bi jaz skušal iz tega nekaj pri-gospodariti.

Sicer prihajajo želje po pomoči iz vseh koncev Slovenije. Vem, da sta bila Štajerska in Prekmurje vedno zapostavljena. Vem, da so tu cestne in železniške povezave povsem nezadostne. Kar zadeva

problem železniškega prehoda v Pragerskem, lahko obljubim, da bom ta primer omenil ministru za promet, s katerim se sestanem naslednji teden, če bo kaj pomagalo. Ne bi pa rad več obljubil, kakor lahko izpolnim. Moj vpliv je omejen, bom pa se kot domačin na vsak način zavzel tudi za te probleme.

Za gospodarstvo pa ne morem reči nič vzpodbudnega. Gospodarske razmere so zelo zelo slabe, perspektive za hitro izboljšanje ni. Ena pa je mogoča: da se to, kar pač Slovenija danes ima, bolj pravično porazdeli med regijami...«

V Ptuj spet vinarska zadruga

Na okrogli mizi, ki jo je organizirala ptujka podružnica Slovenske kmečke zveze, so v ponedeljek imenovali 11-članski iniciativni odbor za ustanovitev Vinarske zadruge. Odbor naj pripravi vse potrebno za ustanovitev organizacije malih vinogradnikov, njeno ustanovitev pa bo omogočil v decembru sprejeti zakon o zadrugah.

Vinarska zadruga je bila ustanovljena v Cirkulanah leta 1938 na pobudo tamkajšnjega takratnega župnika Franca Groblerja. Župnika so motile krivice, ki so jih malim vinogradnikom delali veliki vinski trgovci, zadruga je nastala kot protiutež velikemu izkoriščevalskemu kapitalu. Živela je in živetarila do leta 1959, ko je postala last občine, pozneje pa sedanega Kmetijskega kombinata.

Nova, sodobna Vinarska zadruga naj bi postala iz enakih nagibov kot takratna in na njenih temeljih tudi z vrnitvijo njene nekdanje lastnine. Tudi danes so kmetje, mali vinogradniki izkoriščani. Dr. Ludvik Toplak, predsednik DPZ republiške skupščine, je na okrogli mizi poudaril, da je v Avstriji pridelava kmet enako kot pri nas, odkupne cene pa so tam bistveno višje. Predelovalna industrija je pri nas dvakrat dražja, trgovina trikrat dražja, banka pa svoje storitve zaračunava kar po deset do dvajsetkrat višji ceni kot v Avstriji. Gre torej za očitno izkoriščanje in najprej vinarska, potem pa še druge zadruge se bodo postavile v bran kmečkega življa.

Več o tem bomo poročali v prihodnjih številki Tednika, tokrat le še informacija, da se bo Kmečka zveza aktivno vključila v zbiranje pomoči poplavljenemu območju občine Mozirje. Če vas bodo obiskali z nabiralnimi polami, se tudi vi vključite v njihovo humano akcijo.

JB

Pomoč poplavljenemu Mozirju

Prejšnji teden so predstavniki občine Ptuj na pobudo predsedstva občine obiskali Mozirje ter se dogovorili o pomoči za ublažitev posledic vodne ujme, ki je na tem področju med drugim porušila šestnajst hiš, dvainštirideset družin pa je ostalo brez strehe nad glavo. Voda je poškodovala oziroma uničila prometne poti in shranjeno ozimnico, kmetijski repromaterial ter surovine in končne industrijske izdelke. Škoda je ocenjena v višini dveh letnega družbenega proizvoda občine Mozirje.

Celotna akcija zbiranja pomoči v občini Ptuj poteka prek Oddelka za ljudsko obrambo, naše delovne organizacije in posamezniki pa so že ponudile oziroma pošle pomoč v obliki kmetijskih pridelkov, gradbenega materiala in v drugi obliki tudi prek Republiškega štaba za civilno zaščito.

Posamezniki in podjetja, ki bodo prispevali denar za poplavljen območje, naj uporabljajo naslednje številko računa: 52400-743-41058 s pripisom: POMOČ PRIZADETIM V ZGORNJE SAVINJSKI DOLINI

kov — že drugič prihaja v »zgodovino« oziroma medijsko osredje.

No, plebiscit o samostojnosti za tukajšnje poznavalce jugoslovanske, predvsem slovenske scene glede na strategijo Demosa ni nobeno presenečenje. Več začudenja je nad samim datumom plebiscita — 23. decembrom, saj bi veljalo adut odcepitve držati za čase najbolj trdih pogajanj o delitvah imovine. Že nekaj časa pa je jasno, da sta tako imenovana koncepta moderne federacije in konfederacije samo drugo ime za samostojnost Slovenije in na drugi strani Srbije, ki prav tako »dviga roke« od Jugoslavije, kar se bo še bolj pokazalo po volitvah v najbližnji južni republiki. Na videz se za ohranitev Jugoslavije zavzema Franjo Tuđman s svojimi svetovalci, toda to je bolj iz strateških razlogov, ki prav tako prikrivajo dejanske namene hrvaške oblasti.

»Razmere so dozele,« je dejal predsednik Demosove koalicije. To je še kako prekleto res, saj bi po volitvah v vseh jugoslovanskih republikah lahko celo pristali na konfederacijo ali kakršnokoli skupnost balkanskih narodov, samo da bi država ostala cela, in s samostojno državo Slovenijo zoper ne bi bilo nič. Odcepitev je seveda stvar politične odločitve jugoslovanskih državljani, zato nimamo namena

Kako do slovenskega državljanstva

V teku je obsežna akcija evidentiranja in ugotavljanja republiškega državljanstva, ki poteka na območju Republike Slovenije in jo izvajajo vsi upravni organi za notranje zadeve v Republiki Sloveniji. Namen te akcije je vzpostavitev evidence državljanov Republike Slovenije, s katero bo omogočeno izvajanje nove ustave in zakona o državljanstvu Republike Slovenije. V tej zvezi dobivajo nekateri občani od matičnih uradov, kjer so vpisani v državljansko knjigo, na dom obvestila, da se naj še v postavljenem roku izjavijo o svojem republiškem državljanstvu. Ta obvestila med nekaterimi občani povzročajo vznemirjanje, sploh pa je problematika republiškega državljanstva tema, ki mnoge zanima, zato o tem nekaj več.

Po vojni je bilo v veljavi več predpisov o državljanstvu. Prvi zakon — Zakon o državljanstvu Federativne ljudske republike Jugoslavije (Uradni list FLRJ, št. 54/1946) je že določal, da je vsak državljan FLRJ hkrati tudi državljan ene izmed ljudskih republik. Državljeni LRS so postali vsi prebivalci Slovenije, ki so bili na dan 6/4—1941 domovinski pristojni v Sloveniji, in seveda tudi njihovi mladoletni potomci.

Prvi zakon o slovenskem republiškem državljanstvu je Zakon o državljanstvu LRS (Uradni list LRS, št. 20/50). Določal je, da pridobijo otroci republiško državljanstvo po starših, in so jih vpisovali v državljanske knjige tam, kjer je bil vpisan njihov oče (za zakonske) oziroma mati (za nezakonske). Če sta bila starša državljana različnih republik, je bil potreben njun sporazum. Vsi, ki so vpisani v državljanske knjige na območju Slovenije do 8/4—1965, so državljani Republike Slovenije. Državljeni drugih republik so lahko postali državljani Republike Slovenije s sprejemom v republiško državljanstvo.

8/4—1965 je stopil v veljavo Zakon o državljanstvu Socialistične republike Slovenije, ki je vseboval nekoliko spremenjene pogoje za pridobitev državljanstva SR Slovenije po rodu (pogoji: rojstvo na območju Slovenije, oba starša državljana Slovenije in tudi bivališče staršev na območju Slovenije). Če ti pogoji niso bili izpolnjeni, je bilo možno pridobiti državljanstvo Republike Slovenije z izjavo. V tistem obdobju (od 8/4—1965 do 1/1—1977) smo v državljanske knjige vpisovali otroke po kraju bivanja njihovih staršev, torej smo

v Sloveniji vpisovali tudi državljane drugih socialističnih republik.

Pogoji za pridobitev slovenskega državljanstva po tem predpisu večkrat niso bili izpolnjeni, izjave o republiškem državljanstvu pa roditelji niso podali, zato je vprašanje republiškega državljanstva pri marsikom ostalo odprto.

Zakon o državljanstvu Socialistične republike Slovenije (Uradni list SRS, št. 23/76) je določil za pridobitev državljanstva po rodu in z rojstvom na območju Slovenije drugačne pogoje. Določila tega zakona (začet je veljati 1/1—1977 in velja še danes) se uporabljajo tudi pri razčiščevanju republiškega državljanstva oseb, rojenih po 8/4—1965, ki tega državljanstva nimajo urejenega po prejšnjih predpisih, zato v teh dneh vsem, ki so vpisani v državljanske knjige v Sloveniji le kot zvezni državljani, njihova roditelja pa sta državljana dveh različnih republik, pošiljamo obvestila, da imajo možnost (polnoletni občani sami, za mladoletne pa se izjavijo starši), da se v roku, ki jim je postavljen, izjavijo, ali se imajo za državljana katere druge republike SFRJ. Če v postavljenem roku ne prejmemo izjave za državljanstvo katere druge republike Jugoslavije, zabeležimo v državljansko knjigo državljanstvo Republike Slovenije.

Državljeni drugih republik SFRJ, ki imajo stalno prebivališče na območju Republike Slovenije, lahko zaprosijo za sprejem v državljanstvo Republike Slovenije. V ta namen morajo pri upravnem organu za notranje zadeve na območju svojega stalnega prebivališča vložiti pisno vlogo in jo nasloviti na Republiški sekretariat za notranje zadeve v Ljubljani, ki je pristojen za odločanje. Vlogi je potrebno priložiti izpisek iz rojstne matične knjige in potrdilo o državljanstvu (originalni dokumenti ali overjene fotokopije) in potrdilo o plačani taksi (takso je potrebno plačati s položnico, številko žiro računa dobite na oddelku za notranje zadeve in vseh krajevnih uradih v občini).

Tisti, ki vas podrobneje zanimajo opisani problemi, se lahko zaradi podrobnejših pojasnil in informacij oglasite na oddelku za notranje zadeve občine Ptuj ali pri matičarju na najbližjem matičnem oziroma krajevnem uradu.

Načelnik

Oddelka za notranje zadeve
Miran LONČAR

Podkupljeni novinarji?

Na okrogli mizi v ptujskem Narodnem domu 12. novembra 1990 je gošpod Janez Zampa, predsednik po-

družnice Slovenske kmečke zveze Ptuj, izjavil tudi to, da bo Kmečka zveza odločneje obračunala s Perutnino kot ptujski novinarji, ki so se dali podkupiti z enim kosilom.

Njihovo »obračunavanje« je seveda njihov problem, ptujski novinarji pa nismo imeli namena in tudi nismo obračunavali s Perutnino. Tožba, ki je bila, se je končala po odločitvi zasebnih tožnikov.

Trditve o podkupitvi v obliki kosila je nova huda obožba zoper novinarje in zahteva pojasnilo, dokazilo ali opravičilo. Nihče od ptujskih novinarjev nikoli ni sprejel nikakršne podkupnine. Če gospod Zampa namiguje na plačilo prigrizka ob pogovoru s predstavniki Perutnine, mu vljudno pojasnjam, da smo svoj prigrizek novinarji plačali sami, kot dokaz pa služi tudi priložena položnica. Gospoda Zampo opozarjamo na zelo korekten odnos novinarjev do njega in Kmečke zveze, taka izjava pa takih odnosov v prihodnje ne vzpodbuja!

JB

V TGA bodo štrajkali

Poročali smo že, da so v TGA Kidričevo v resnih eksistenčnih težavah, saj je njihov žiro račun zaradi nezmožnosti plačevanja terjatev že v drugo blokiran. Delavci so zaradi tega seveda vse bolj nezadovoljni, zato so v začetku prejšnjega tedna imenovali stavkovni odbor ter vodstvu podjetja in republiški vladi naslovili nekaj osnovnih zahtev. Bistvena je bila, da zvišajo osebne dohodke zaposlenim za mesec oktober do višine, ki jo predpisuje splošna kolektivna pogodba. Odgovor so pričakovali do 6. novembra in ga tudi dobili. Stavkovni odbor je namreč v pogajanjih z vodstvom firme dosegel soglasje za povečanje osebnega dohodka za 22 odstotkov in ne za 42, kot so zahtevali. To pa zato, ker je 22 odstotkov v tem trenutku maksimalno možno izplačati. Znano je namreč, da imajo v TGA zaradi zunanjih vplivov resne likvidnostne težave. Izplačilo povišanih osebnih dohodkov bo realizirano do 17. novembra (so zapisali) predvsem zaradi velikih problemov pri dotoku denarja. Stavkovni odbor pa je kljub temu sklenil, da priprave na napovedano stavko na sam tovarniški praznik, 21. novembra, nadaljujejo, saj so od republiške vlade zahtevali ustrezen odgovor oziroma konkretna zagotovila o nadaljnji usodi TGA. Tega pa do sedaj še niso dobili. Za praznik torej štrajk!

—OM

Govori se...

... da so bili Martini in njihovi gostje v soboto v podlehniškem motelu zelo žejni. Sicer so imeli na voljo neomejene količine od Martini-ja že žegnane kapljice iz uvoza (beri iz sosednjih vinorodnih okolišev). Toda sredi Haloz se odjezati s tujo kapljico — dajte no, take žeje pa Haložani res ne trpijo.

... da novi vodilni v zdravstvu ne bodo rdeči po knjižici, ampak rdeči v kšiti, če ga je imajo. Vlada se je namreč pogovarjala s potencialnimi kandidati, ki so pljuvali po črni zdravniški praksi. Doma pa so nekateri pljunili na svoje besede in veselo fušali naprej.

... da so te dni posebno glasne žabe v Žabjeku, ker bo nekdo z ekološkim kriminalom zaslužil provizijo polovične teže galvanskega mulja v predvideni deponiji. Izplačali jo bodo namreč v dinarjih.

DELEGAT
Lujzek

Dober den, dobro jutro, lahko noč in nasvidenje. Naj si vso ki vzeme, kaj mu pač paše. Jaz sen pač še čista martinovansko razpoloženi. Ne gre za nibeno alkoholično preestroženje, pač pa za čista običajno veselje ob kvalitetni vinski letini, ki nam je natočila zavolo poletne suše boj malo, pač pa tak žmahno kapljico, ki se direktno v dušo posmekne. Tudi na našen Suhen bregi smo pripravili krst mošta z vsen tistin, kaj pač fcoj paše. Tudi Martinovo gosko smo spekli. Tudi moja gos(ka) pa Mica je polek bila. Spila je enih por kupic ta storega, te pa še enih por kupic ta mlo-dega, te pa je tak gagala, da jo je bilo veselo poslušati. Jaz, ki sen tan negi po pulnoči že pod mizo bija, sen marsikaj vida. Bojše, ke van toga sploh ne poven. Z Mico sma lepo peš domu sla. En cajt je una mene šofirala, en cajt jaz njo, malo po cesti, malo po jorki — vse do domočega stampeta. Po pravici in resnici vam morema povedati, da sploh nesma bila alkoholizirana, pač pa prijetno vesela v prijetni domoči družbi, ki jo tak prekleto poredko srečamo in doživimo. Vse boj se mi zdi, da smo lidje vse pre-več skregani med seboj, vse boj smi si kak pes in močka in vse premalo kak človek človeki. Zdi se mi, da nam je tota nova oblost vse preveč obhlubla in premalo obhlubenega tudi resničla. Ukvorja se z vsen drugin, samo z gospodarstvom nič ali pa pre-malo. To velja tak za republiko, občine in tudi krajevne skupno-sti. Kon to pela, je že v naprej čista jasno in glasno. Namesto da se stranke med seboj kregajo in podjebovlejo, bi rajši fkup stopi-le, v roke plunile, ne pa da pluvljejo ena na drugo, držovo in dr-žavlone pa vrag jemle. Koplemo kosti, gremo se medstrankarske olimpijske igre, firme propodajo, kmetijstvo crkove... Pa kaj bi vam še prava, saj itak sami vse to dobro vidite in občutite na svo-ji kosmoti koži. Pište mi, če ma ker drugačno mnenje. Srečno, vaš delegatski poslanec LUJZEK.

TMEX d.o.o.

ČAKOVEC, M. GORKEGA 1
☎ 042/817-187

PREŽIVITE SVOJE PRAZNIKE NA MORJU, OB JEZERU, V GORAH ALI V TUJINI! NUDIMO VAM POSEBEJ UGODNE PRO-GRAME:

- RABAC — 2, 3 ali 4 dni
- LOVRAN — 2, 3 ali 4 dni
- BLEJ — 2, 3 ali 4 dni
- UMAG — 2, 3 ali 4 dni
- PORTOROŽ — BENETKE — 2 ali 3 dni
- KRANJSKA GORA — TRBIŽ — 3 dni
- FIRENZE — RIM — RIMINI — 5 dni
- BENETKE — PADOVA — RIMINI — SAN MARINO — 3 dni
- PARIZ — 6 dni
- LONDON — 4 dni
- TUNIS — 4 dni

ZA SKUPINE POSEBNI POPUSTI!!!
VAŠE ZADOVOLJSTVO JE NAŠ USPEH!

NE PREZRITE kreditna banka maribor
POSLOVNA ENOTA Ptuj
Vaš svetovalec
v denarnih zadevah

Razširitev ponudbe LB-Kreditne banke Maribor d.d. občanom z geslom: »S pomočjo banke do ugodnejšega nakupa družbenega stanovanja«

OBSTAJA MOŽNOST, DA STANOVANJE POSTA-NE RESNIČNO VAŠE

Občanom, ki bodo do konca tega leta kupili v ban-ki obveznice Republike Slovenije najmanj v višini dinarske protivrednosti 3.000 DEM, bo banka v skladu s predvideno novo republiško stanovanjsko zakonodajo, omogočila najem kredita za nakup stanovanja, v katerem imate stanovanjsko pravico.

Kredit bo odobren v višini 350 % od nominalne vrednosti kupljenih obveznic po vsakokrat veljavni bančni obrestni meri (trenutno bi znašala 17 % na letnem nivoju) z dobo vračanja do 8 let.

V ta namen kupljene obveznice občan varno depo-nira v banki. Le-ta prevzame vse posledice vnovčeva-nja kuponov brez nadomestila.

Navedene kredite bo banka pričela odobravati ta-koj po uveljavitvi stanovanjskega zakona. Kupci obveznic bodo imeli prednost pri najetju kreditov.

IZKORISTITE ENKRATNO PRILOŽNOST ZA DRU-ŽINO!

MILENA TURK

Življenje lukarjev

(5. nadaljevanje)

Sicer pa je bilo obdobje med obema vojnima obdobje propadanja slovenskega kmeta nasploh. Tudi lukarje so mučili dolгови, pridelki so imeli nizko ceno, davki so bili vse višji, dodatnega zaslužka malo. Nekateri kmetje so si pomagali tako, da so odpirali svoje gramoznice in v času, ko ni bilo nujnih kmečkih opravil, navažali gramoz na banovinske ceste. Celo tradicionalno lukarstvo je šlo v težave in kmetje so začeli zmanjševati površine, zasejane s čebulo. Znameniti lukarski vozovi so bili vse bolj redki. Rastlo je število vaše revščine, ki ni imela nobenega izhoda. Ta brezizhodnost je povzročila, da so zadnja leta pred 2. svet. vojno mladi ljudje iz revnejših družin začeli odhajati na sezonsko delo v Hitlerjevo Nemčijo.

V reportažnem članku A. Ingoliča V deželi lukarjev iz leta 1934 beremo: »... Vse to je danes priča o nekdanjem bogastvu in denarju, ker zadnja tri leta luk nima nobene cene več. Skoraj da se ne izplača delo, saj je z njim več dela in skrbi, kakor z vsakim drugim sadežem. A letos, ne samo da nima cene, marveč sploh nihče ne vpraša zanj. Obupani ljudje vozijo težke kripe domov. Kaj bodo z lukom? Včasih pa so bila vsa polja v tem času polna petja, vriskanja in velikih nadržav. V gostilnah je bilo ob večerih veselo, skozi vas so drveli vozovi, prekupčevalci in trgovci so se pogajali, iz Moškanj, Osluševcev, Ptujja pa je odhajal vagon za vagonom, naložen z lukom, v Ljubljano, Maribor, Zagreb idr. ... Zdaj je vse tiho. Le nemo vprašanje visi nad Lukarijo. Kam z lukom, ki ga je toliko, kot že dolgo ne? Odkod dobiti denar? Na podstrešjih hiš in bajt leži čez 70 vagonov luka in čaka na kupce. Če bi se prodal po 2 dinarja, bi dobila Lukarija pol-drugi milijon dinarjev. O, kako krvavo bi jih potrebovala. Boben poje vsako nedeljo, ljudje hodijo raztrgani, gospodinjice nimajo niti toliko, da bi kupile kilogram bele soli, sedaj žive samo ob kruhu in luku, pozimi pa še kruha ne bo, da bi se do siteda najedli. Večji kmetje nimajo s čim plačati davka, toda ti imajo vsaj dovolj hrane. Kaj pa ostali in teh je največ, ki nimajo razen njivice in mogoče nekaj ogonov krompirja, ničesar? Ti so že tri zime stradali in zmrzovali in isto jih čaka letos. Temu in onemu se še posreči, da proda voz luka in sicer venec po dva ali en dinar. Toda štiri, pet dni je zdama, vrne se utrujen in lačen z 200 dinarji, a večina se jih vrne s polnim vozom. Ljudje so obupani in zbegani. Kaj bo z nami? ... Tricetrt milijona kilogramov luka čaka na kupce. Ljudje so zadovoljni, lačni, slabo oblečeni in nič ne vidi-jo cvetočih ajd, ki leže okoli njih. Ko pa sedijo zjutraj na voz, naložen z lukom, in poženejo preko poljan, so njih srca polna upanja in nečesa velikega, lepega. Ajde zaduhte, ceste zapojejo. Toda kako dolgo? Čez tri, štiri dni se bodo vrnila še mračnejši. Kaj? Kako? Kam z edinim pridelkom, ki ga imajo na prodaj?«

Gospodarska gibanja po letu 1945 Poizkusi socializacije vasi so doživljali na Ptujem polju enake težave kot sicer na Slovenskem. Brez jasne agrarne politike, ki bi dolgoročno opredelila tudi odnos do zasebnega kmeta, je tudi kmetijsko združništvo, ki je kazalo ponekod prve pozitivne rezultate, kasneje skoraj povsem propadlo. Zanimivo je, da so bili najslabši sosedski odnosi v ptujskopoljskih vaseh ravno v letih po 2. svet. vojni, ko je državno gospodarstvo ustanavljalo Kmetijske delovne zadrage (KDZ) in Kmetijske obdelovalne zadrage (KOZ), v katere so kmete nasilno združevali. Tisti kmetje, ki se ni-

so vključili v KDZ, so morali obvezno oddajati kmetijske pridelke in živino. S tem je nastala mržnja in zavist med kmeti-člani in kmeti-nečlani KDZ. Pa tudi med samimi člani KDZ ni bilo razumevanja, kajti eno so bili pridni in gospodarni, drugi pa leni, koristoljubni in zapravljeni.

Kmetje-člani KDZ so se med seboj sprli zaradi škode, ki je nastala na kmetijskem orodju in strojih, predvsem pa zaradi tega, ker s skupnim gospodarjenjem ni bilo ne učinka ne dohodka. Vestnejši in naprednejši kmetje so zahtevali reorganizacijo dela, nekaterim pa ni bilo do sprememb. Po treh letih kolektivnega dela so zaradi velikih materialnih izgub in dolgov KDZ morali prekiniti s takšnim načinom dela.

Leta 1963 so kmetijske zadrage (KZ Jože Lacko in KZ Gorišnica) pričele intenzivno razvijati kooperacijske odnose z zasebnimi kmeti (največ so prodajali umetna gnojila, zaščitna sredstva, semena in druge kmetijske potrebščine, kupovali pa kmetijske pridelke). KZ Jože Lacko je imela tudi precej zemljišč (okrog 1.000 ha, predvsem v dolini reke Pesnice). Leta 1966 sta se obe KZ priključili Kmetijskemu kombinatu Ptuj. Od petih KZ v občini Ptuj je ostala samo še ena na Dravskem polju. Tako je bilo združništvo v občini Ptuj likvidirano. Leta 1972 so ga začeli ponovno oživljati v razmerah samoupravnih socialističnih odnosov.

Ptujsko polje je bilo že med obema vojnima izrazito kmetijska pokrajina s slabo razvito obrtno dejavnostjo, po drugi svetovni vojni pa se je nekmetijsko gospodarstvo celo zmanjšalo. Manj je trgovin in gostiln, skoraj povsem pa je izumrla obrt. V zadnjih 30 letih raste število bifejev in avtomehaničnih delavnic po vaseh.

Kot vemo, so v preteklosti na ptujskopoljskih njivah prevladovali žitarice, med katerimi so bile najmočnejše zastopane pšenica, rž, ječmen in ajda, osrednji del polja pa je bil zasejan s čebulo. V svoji raziskavi Ptujkega polja ugotavlja V. Bračič, da »se površine pod žitaricami v obdobju 1966—1972 neznatno zmanjšale, pri tem pa so v porastu površine, zasejane z visokorodnimi sortami pšenice in posebne hibridne koruze. Rž, ječmen in oves so v stalnem upadanju, v šestih letih so se površine, zasejane s temi žitaricami, zmanjšale skoraj za 100 %. Rž je bila nekoč izrazito krušno žito, slamo pa so uporabljali za pokrivanje streh in za spletnje lukovih venecv. V 70. letih pa so kruh zaradi drage kurjave le redkokdaj spekli doma, v zadnjih letih so spet pričeli s peko kruha, saj je cena le-tega v trgovinah vsak dan višja. Rž, oves in ječmen izgubljajo na pomenu zaradi malih kmečkih donosov in tudi zaradi tega, ker kmetije nimajo več konj, ampak traktorje. K večanju površin pod pšenico in koruso je torej prispevalo uvajanje rodovitnejših sort, sorazmerno ugodne cene in preusmerjanje na pisanje živine. Skupne površine, zasejane z vrtninami, so se v obdobju 1966—1972 zmanjšale za 36 %.

To zmanjšanje gre v celoti na račun krompirja, ki je med povrtninami najpomembnejša kultura — zavzema nad 90 % vseh površin zasejanih z vrtninami. Vzroke za zmanjšanje površin lahko iščemo v neurejenih, nizkih cenah, pa tudi v pomanjkanju delovnih moči, saj je predvsem pospravljanje krompirja najdlje ostalo eno najbolj množičnih kmečkih opravil.

(Se nadaljuje)

Opombe:

18. A. Ingolič, V deželi lukarjev, Jutro 15/1934, št. 96.

Kaj so kuhale naše babice

NASVETI ZA VSAK DAN

Svinjska pljuča z ajdovo kašo

Pljuča skuhamo v slanem kro-pu, ki smo mu dodali korenček, peteršilj, čebulo, česen, lovorjev list, celi poper, brinove jagode in vinski ali jabolčni kis. Kuhana pljuča narežemo na tanke lističe.

Na maščobi zarumenimo čebulo, primešamo narezana plju-

Pečeno kisló zelje s prekajenim mesom

Kisló zelje skuhamo v malo vode, ki smo ji dodali lovor, sol, celi poper. Odcedimo in na zaseki prepražimo. Krompir skuhamo in ga narežemo na rezine. Lončeno cimplet (če je nimamo, vzamemo globlji pekač) namaže-

mo z maščobo. Po dnu podevamo najprej rezine krompirja, dodamo prepraženo kisló zelje, na katerega položimo tanke rezine prekajenega oz. kuhanega mesa, pokrijemo z rezinami krompirja in plasti ponovimo (podobno kot za musako). Na koncu prelijemo s kisló smetano, v katero smo umešali jajce, sol in nasekljan zeleni peteršilj. Pečemo 20—30 minut, toliko časa, da se zlatorumeno zapeče. Narežemo na primerne kose in serviramo.

Za pripravo potrebujemo:

1 kg kislega zelja
1 kg krompirja
20 dag prekajenega mesa
20 dag kuhanega sv. mesa (uporabimo meso, ki nam je ostalo od nedeljskega kosila)
5 dag zaseke
5 dag maščobe
2 dcl kisle smetane
1—2 jajci
celi poper
sol
mlati poper
lovorjev list

Želim vam dober tek in obilo uspehov pri kuhanju.

V naslednji številki Tednika boste lahko spoznali nekaj novih receptov za pripravo jedi pod geslom Kaj so kuhale naše babice.

Dušan Bombek,
tehnolog iz Kmetijskega kombinata
— Haloški biser Ptuj

ali iz razsola), zgostimo s prežganim, solimo, popramo, dodamo lovorjev list, timijan in kumino. Pred serviranjem jo potresemo z nasekljanim drobnjakom ali peteršiljem. Za pripravo smo porabili (za 5 oseb):

50 dag repe
50 dag krompirja
30 dag mesa iz sv. glave (brez kosti)
ali 5 svinjskih nogic
5 dag maščobe
8 dag koruzne moke
lovorjev list
timijan
kumino
sol
poper
drobnjak ali zeleni petršilj

Krompirjev kropec

Krompir in korenček olupimo, narežemo na rezine oz. kolobarčke, zalijemo z vodo in skuhamo. Solimo, zabelimo z zaseko in potresemo z nasekljanim peteršiljem. Naredimo ga iz:

1 kg krompirja

10 dag korenčka

5 dag zaseke

1 l vode

soli

zelenega peteršilja

ča, kratek čas dušimo, dodamo poparjeno kašo, solimo, popramo, začnimo s cimeto, nageljnovimi žbicami (klinčki), majaronom in zalijemo z juho, v kateri so se kuhala pljuča. Pokrito dušimo okrog 25 minut.

Pred serviranjem potresemo z nasekljanim drobnjakom ali peteršiljem.

Za pripravo smo porabili:

60 dag sv. pljuč
50 dag ajdove kaše
srednje velik korenček
manjšo čebulo
1—2 stroka česna
pol lovorjevega lista
nekaj zrnč celega popra
nekaj brinovih jagod
1/2 dl vinskega ali jabolčnega kisa
6 dag maščobe
sol
poper
cimet
nageljnovi žbice (klinčke)
majaron
nekaj vejic zelenega peteršilja ali drobnjaka

Kot prilogo ponudimo kisló zelje ali repo.

V vrtu

V SADNEM VRTU sadimo sadno drevje, dokler srednja dnevna temperatura ne pade pod zmrzišče. V zamrzlo zemljo ne smemo saditi, ker bi korenine v njej zmrzle, črpanje vode in v njej raztopljenih rudninskih snovi preneha in s tem sadika namesto, da bi se na sadilnem mestu prijala, odmre.

Za uspešnost sajenja sta najpomembnejša pogoja kakovostna sadika in dobro pripravljeno zemljišče. Vsaj mesec dni pred sajenjem pripravimo zemljišče. Če bomo sadili posamezna drevesca, skopljemo jamo, če pa obnavljamo celoten sadovnjak hkrati, pa opravimo globoko oranje ali rigoliranje. Pomen globoko obdelane zemlje za sajenje sadnega drevesa je v tem, da je potrebno vsaj 60 cm (tako globoko se bodo razvile korenine in iz tal črpale rudninsko hrano) zemljo napraviti prazno, saj korenine in hlapci, za kar potrebujejo kisik, in v območje, kjer bo razvitih največ korenin, vnesemo dobro rodovitno zemljo, obogateno z zalogo rudninske hrane in organskih gnojil.

Izkopane drevesne jame ne zasipujemo takoj, temveč jo pustimo vsaj tri tedne, da se zemlja dobro prezrači; koristno je tudi, če med tem premrzne. Ilovnat in glinast zemlji, zlasti če so bile močno zbite in vlažne, morajo biti pognojene z obično količino komposta in dobro preperelega hlevskega gnojja, da bodo tako postale rahlejšje in zračnejše. Po izkopani zemlji, ki smo jo pri izkopavanju jame ločili v povrhnjico in talnico, je priporočljivo posipati dva kilograma apna v prahu, da se ji tako izboljša struktura, predvsem pa obogati s

prepotrebni biogenim elementom kalcijem. Pred sajenjem jamo zasipamo tako, da bo vrhnja plast — živica nameščena na dno, talnica pa bo ostala na vrhu, pokrivala bo kompost in hlevski gnoj, iz nje pa bomo izoblikovali drevesni kolobar v obliki skodele; v njem naj bi se zbralo nekoliko več padavinske vode na zalogo.

Sadimo le v kompost, hlevski gnoj pa naložimo v rob sadilne jame ali vsaj v dvakratno razdaljo od korenin, kar na rast korenin deluje vzpodbujajoče. Sadiko na oporo — drevesni kolobar — privemo ohlapno, najbolje je z vrbovo šibo, da vez ne bo pretesna, naj pa bo poševna, da se sadika ob posedanju zemlje ne bo povesila.

LISTNA BRESKOVA KODRAVOST je neozdravljiva rastlinska glivična bolezen breskev in nektarink. Bolezen spoznamo po odebelenih listih, ki se z razvojem vse bolj kodrajo. Listi, okuženi s kodro, so najprej rdeče barve in nato prek vijoličaste barve prehajajo na spodnji strani v sive prevleke, sestavljene iz številnih spolnih plodišč in spolnih trosov glive. Okuženo listje kmalu odpade, drevo pa zelo oslabi. Iz sive prevleke bruhajo spolna plodišča spolne sorte, ki padajo na mlado lubje, tam vzkalijo in oblikujejo drugi rod kodre, ki pa obetneje prizadene brstiče. Spore drugega rodu premirajo na lubju ali pod lusolisti brstov in spomladi, ko listi odganjajo, le te okužijo. Brž ko so listi okuženi, jih ni mogoče več ozdraviti.

Breskovo listno kodravost moramo preprečiti veliko prej, preden se pojavi na listih. Prvič škropimo v pozni jeseni z dvojno

AFORIZMI

BY FREDI

Bonton je samo ponton, ki nam bo pomagal prečkati veletok, ki nas loči od Evrope. Za pravi most pa bo treba še marsikaj narediti.

— ● —

Novejša zgodovina je pokazala, da je ateizem sposoben spraviti na kolena več ljudi kot teizem.

— ● —

Naši sosede živijo na meji gospodarskega poloma.

— ● —

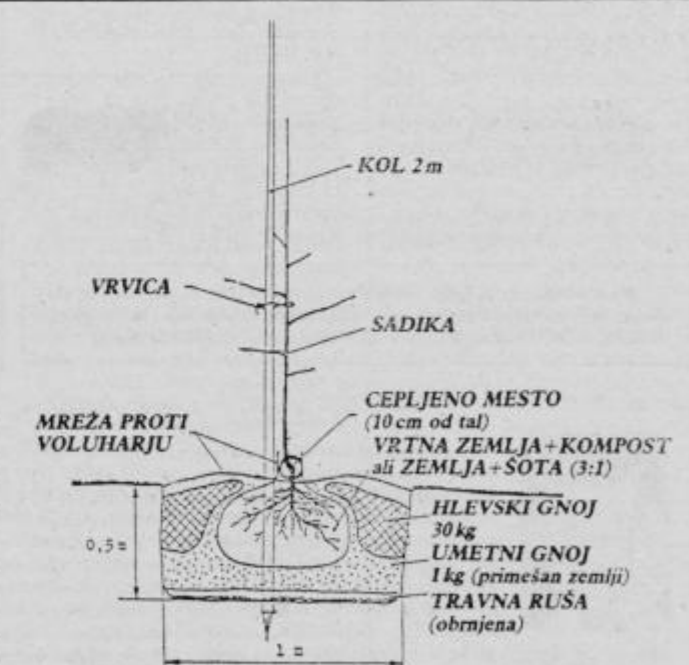
Oblast, ki se ne pusti motiti pri življenju na veliki nogi, si obuje vojaški škorenj.

— ● —

Zahtevali so več demokracije, dobili pa racije in aretacije.

— ● —

Tudi tiranozavrom si za njihovega življenja ni nihče upal reči, da so tirani...

jakostjo bakrovih pripravkov (1 % kupropinom ali bakrenim antracolum ali cuprablaum ali drugimi ustreznimi pripravki, izdelanimi na osnovi bakra). Spomladi pred brstenjem škropljenje ponovimo. Škropimo tako temeljito, da z dreves škropivo teče in da pazduhe brstov zalije. Škropiti moramo v mirnem vremenu, saj veter ovira, da bi se škropivo nanese na vso površino lubja. Škropiti ne smemo, ko zmrzuje; škropivo se mora na drevesu posušiti, ne pa zmrzniti.

V ZELENJAVNEM VRTU vse vrtnine, ki smo jih na kakršni koli način zavarovali pred zimo, redno nadzorujemo, da nam veter ali drugi vplivi ne poškodujejo prezimovališč in varoval vrtnin na prostem. Nekaterim vrtninam moramo narediti še do-

datna varovala, pri čemer priporočamo uporabo smrekovih vej, ki preprečujejo izsuševanje shranjenih pridelkov, če pozimi ni snega.

Oktober sajena zimska solata bo bolj prezimila, če jo zavarujemo z odelo iz smrekovih vej. V zimi brez snega se močno poveča transpiracija pri solati, to pa odelo iz smrekovih vej občutno prepreči.

Po biokoledarju je priporočljivo sejati in saditi rastline, ki jih pridelujemo za plod, od 9. do 12. novembra in od 20. do 22. novembra, za korenino od 12. do 16. ter 23. in 24. novembra, rastline, ki jih pridelujemo za list, 19. in 20. novembra ter za cvet od 16. do 19. novembra.

Miran Glušič, ing. agr.

Z ZAVRŠKE OKROGLE MIZE »OBRT IN PODJETNIŠTVO«

Vlada si prizadeva, da bi obrt izenačila s podjetništvom

V prostorih krajevne skupnosti Zavrč je bila v soboto okrogla miza o razvoju obrti in podjetništva. Organiziral jo je občinski sekretariat za obrt in podjetništvo. Sodelovali so: Viktor Brezar, republiški minister za drobno gospodarstvo, Vinko Lapuh, predsednik Medobčinske gospodarske zbornice za Podravje, Stane Majcenovič, obrtnik-podjetnik, Jani Kozmos, član poslovnega odbora Kovinotehne iz Celja, Djordje Erdek, vodja franchisinga v Kovinotehni, Roman Tomanič, podpredsednik Zveze obrtnih združenj Slovenije in predsednik ptujskega Obrtnega združenja, Stanko Zavec, direktor Uprave za družbene prihodke občine Ptuj, Janez Lah, predsednik Izvršnega sveta občine Ptuj, Branko Brumen, sekretar Sekretariata za obrt in podjetništvo občine Ptuj, ter Peter Vesenjaj, sekretar Sekretariata za turizem in gostinstvo občine Ptuj.

Krajevna skupnost Zavrč je v celoti nerazvita, kljub velikim prizadevanjem vseh pa se ne more hitreje razvijati. Ni cest, ni vodovoda, veliko škoda pa temu območju dela občinski plansko-urbanistični red. Ta večino završkega ozemlja uvršča v I. območje, kjer pa ni dovoljeno graditi novih domov, zato se ni čuditi, da ljudje odhajajo drugam. Na to je v razvojem projektu opozorila tudi NOVNA in nakazala potrebo o spremembi plansko-urbanističnega reda. Peter Vesenjaj, tajnik KS Zavrč, je povedal, da imajo le devet obrtnikov.

Branko Brumen je kot voditelj okrogle mize predstavil občinske rezultate v razvoju obrti in podjetništva. Trenutno je v ptujski občini 763 rednih in 278 popoldanskih obrtnikov. Do 10. oktobra je bilo registriranih 330 zasebnih podjetij, največ med njimi je družb z omejeno odgovornostjo. 72 podjetij pa je predložilo 9-mesečni obračun.

Viktor Brezar, republiški sekretar za drobno gospodarstvo, je dober del svoje razprave namenil pogojem za razvoj podjetništva in obrti. Govoril je o pravnih in ekonomskih osnovah. Z novo zakonodajo se odpirajo nadaljnje možnosti za razvoj, v ekonomski del pa sodijo davčne in druge olajšave pri investiranju, pri tem pa ne gre zanemariti tudi tistega dela, ki ga bo za razvoj namenila država. Gre za razne kredite, gradnjo obrtnih con, ustanavljanje inkubatorjev novih podjetij, kjer so ljudje z idejami, nimajo pa možnosti za realizacijo dejavnosti.

Do konca leta bo sprejetih več zakonov, ki v bistvu pomenijo izenačevanje pogojev dela v obrti z družbenim podjetništvom. Novi obrtni zakon bo tako opredeljeval čisto obrt, gostinstvo in turizem bosta v turističnem zakonu,

prevozniki se bodo »našli« v prometnih zakonih in podobno. Zakon o zasebnem delu bo omogočil registracijo tistih dejavnosti, ki niso zajete v drugih. Tako bo mogoče v bodoče kot dejavnost registrirati oddajanje prostorov; do sedaj so bili ti dohodki opredeljeni kot dohodki iz premoženja. V pripravi je tudi poseben Zakon o pospeševanju malega gospodarstva. Za razvoj obrti pa so pomembni tudi trije novi davčni zakoni, katerih vsebina je še v tem trenutku malo znana. Gre med drugim za to, da bodo obrtniki pri tehniki obračunavanja in ugotavljanja stroškov popolnoma izenačeni s podjetji. Kakšna bo razlika med obrtniki in podjetji? Veljale bodo različne stopnje davka na dobiček. Na ta način naj bi obrt pospeševali, ta razlika pa je pomembna tudi zato, da ne bo nekdo »bežal« v podjetje, če to ni najbolj nujno. Za razvoj obrti sta pomembna tudi zakona o revitalizaciji demografsko ogroženih območij in o prometnih davkih.

Janez Lah je predstavil prednosti novega Zakona o revitalizaciji demografsko ogroženih območij. Pobudo za njegovo pripravo in sprejem je dala ptujska občina. Njegov pomen je v tem, da bo omogočil investiranje in kreditiranje pod ugodnejšimi pogoji in to v prostoru, kjer resnično ni pravih pogojev za razvoj. Za ptujsko občino je velikega pomena, da pridemo do teh sredstev, zato pa je potrebno oblikovati primerne programe.

Vinko Lapuh je govoril o tržnem prilagajanju zborničnega sistema. V bodoče bomo imeli več zbornic, ki bodo organizirane za posamezne dejavnosti. Tako se bodo tudi obrtna združenja po novem letu preoblikovala v občinske obrtne zbornice. Posebej je omenil svetovno dejavnost zbornice, ki je pri razvoju obrti

in podjetništva velikega pomena ter je brezplačna. Zbornica izvaja tudi skupne predstavitve v tujini in doma, zelo pomembno vlogo pa ima njen informacijski sistem. Po vzoru štajerske trgovinske zbornice pri nas že ustanavljajo centre za dopolnilno poklicno usposabljanje. Pri osnovnem izobraževanju se bomo po dolgih letih končno znebili nesrečnega dualizma in ponovno dobili poklice.

Roman Tomanič je bil znova kritičen in je ugotavljal, da veliki sistemi in zmeraj bežijo od obrtnikov, zato je Majcenovičev primer zgleden. Posebej ga je zanimalo, zakaj vlada hiti s paketom obrtnih zakonov in ali je res nujen hiter postopek. Opozoril je na to, da če bodo zakoni delani v škodo obrtnikov, se bodo ti znali organizirati in protestirati. Vlado je pozval, naj končno začne urediti pobude obrtnikov. Delavec pri obrtniku še zmeraj dela za delavca, ki je zaposlen nekje drugje. Obresti za kredite so nevdružne.

Jani Kozmos je povedal, da je Kovinotehna že pred dvajsetimi leti začela sodelovati z obrtniki in ima organizirano enoto za drobno gospodarstvo. Spoznali so, da sama trgovina dolgoročno ni perspektivna, ima pa smisel, če spodbuja proizvodno dejavnost in kupuje proizvode. Gre za to, da se majhne proizvodne zmogljivosti povezujejo v večje sisteme. Sodelovanje trgovine in proizvodnje je po njihovem prepričanju dvosmerna cesta.

Franchising je po prepričanju občinskega ministra za obrt in podjetništvo Branka Brumna eden od možnih modelov razvoja obrti in podjetništva v Haložah in Slovenskih goricah oziroma na manj razvitih območjih.

Po besedah Djordja Erdeka iz Kovinotehne gre pri franchisingu za tujko, ki počasi postaja domača beseda. Najbolj enostavno bi franchising prevedli kot prenašanje izkušenj velikih sistemov. Pri Majcenoviču gre za to, da Kovinotehna prenaša vse svoje trgovinsko znanje, pri tem pa Majcenovič ostaja samostojna pravna oseba. Poleg tega da prevzema vse pozitivne izkušnje, si zagotavlja tudi višjo stopnjo varnosti. Svetovne izkušnje kažejo, da se pri franchisingu po dveh letih obdrži 93 odstotkov takih podjetij, po desetih letih pa jih preživi 68.

Stane Majcenovič je skušal predstaviti izkušnje svojega družinskega podjetja. Za trgovino kot nadgradnjo delavnice so se odločili v trenutkih največje krize. Prepričan je, da bodo dobro delali in da bo tudi širša skupnost pomagala njemu in vsem, ki se bodo v bodoče odločili za franchising.

Stanko Zavec kot davčni delavec ni mogel obljubiti, da v bodoče davkov ne bo. Lahko pa je povedal, da bodo davčne uprave postale ventili za pobrani denar, se pravi, da ga bodo vračale tja, kjer je bil pobran. Leto 1991 bo prehodno obdobje, zato se bo delalo še po starem. Skupne obremenitve naj bi se po sedaj znanih podatkih zmanjšale za dvajset odstotkov.

Peter Vesenjaj je v glavnem govoril o razvoju dopolnilnih dejavnosti — kmečkega turizma in vinotociv. Ptujska občina je zelo revna, kar zadeva to dejavnost. Ima le tri kmečka gostišča in dva vinotoča. Pri razvoju Halož se zavzema za pozitivističen pristop; doslej smo o njih v glavnem govorili negativno. Prva, ki je po dolgem času začela prikazovati dobre strani tega območja, je ravenska NOVNA.

Republiški minister Viktor Brezar je moral odgovoriti na

marsikatero vprašanje. Glede hitrega postopka pri sprejemanju zakonov je dejal, da je pri obravnavi vseh vključen strokovna javnost; pri nastajanju obrtnih sodeluje Zveza obrtnih združenj. Visoke obresti za najete kredite pa bodo tako dolgo, dokler ne bo novih bank, zato mora biti tudi interes ptujske vlade, da v Ptuj ustanovijo oziroma odprejo svoje poslovalnice nekatere banke, ki so bile ustanovljene za razvoj drobnega gospodarstva. Pri spevne stopnje za zaposlovanje bodo po novem zelo enostavne. Dajatve bodo imele dva dela: del za zavarovanje in del za plačilo davka na delo, ki bo petnajst odstoten in ga bodo plačevali vsi, ne glede na velikost. Ukinjen bo dosednji način dvojnega obdavčevanja. Republiška vlada bo tudi predlagala, da bi se davki za spremembo namembnosti kmetijskih zemljišč zmanjšali pri vseh kategorijah razen prvi, vendar je pričakovati, da se bodo temu upirali delegati kmetijstva in Zelenih. Janeza Laha so posebej zanimali hipotekarni krediti; Brezar je dejal, da so stvar rizika banke. Pri tem je še posebej poudaril, da so banke bile in so še monopolne institucije. Samo s preprečevanjem tega vprašanja ne bomo rešili, odgovor bo prinesla konkurenca. V bodoče bo-

do pri občanu ugotavljali skupne prihodke, od teh bo plačeval davek. Če bo vlagal, mu bo priznana davčna olajšava — predlaga se, da bi bila 10 odstotkov. To bi bil v tem trenutku možen odgovor na vprašanje, kaj v primeru, če bo občan vlagal svoje prihodke.

Po pozdravu obrtnikov iz Vavraždina in Lovrenčana je zelo konkretno razpravljajal Zlatko Notesberg iz Hrastovca, ki se po dvajsetletnem delu v Velenju želi vrniti domov. Prepričan je, da je v Haložah moč poleg vinogradništva in sadjarstva razvijati tudi druge dejavnosti. Osebo je v veliki dilemi, ker ne ve, kdo mu bo pomagal pri odločitvi za bodočnost. Vrniti se želi, vendar še danes ne ve, kaj bo delal jutri. Takšnih dilem je pri Haložanih in drugih še veliko, razrešil bi jih lahko informacijski center. Vlada ga obljublja.

Sobotna okrogla miza o razvoju obrti in podjetništva je povedala veliko. Na rezultate pa bo potrebno čakati, čez noč jih ne bo. Goto vo pa bodo, če bo vlada uresničila tisto, kar napoveduje, in če bodo aktivnosti potekale usklajeno. V bodoče računamo na 15 do 20-odstoten delež obrti in podjetništva v družbenem proizvodu.

MG

IZ ORMOŠKIH SKUPŠČINSKIH KLOPI ...

Plakete in listine Ormoža

Po odloku skupščine občine Ormož lahko Komisija za odlikovanja in priznanja po predhodnem pisnem predlogu posameznikov, krajevnih skupnosti ali podjetij podeli letno največ tri plakete in tri listine Ormoža. Plaketo za leto 1990 prejmejo Alojz Ivanuš iz Ormoža, Ciril Vnuč iz Miklavža in Kmetijski kombinat Jeruzalema Ormož — obrat Sadjarstvo, listino pa bodo podelili Moniki Bučanski iz Ormoža, Leonu Lahu iz Miklavža in Ivanu Lovrenčiču, ravnatelju Zagodovinskega arhiva iz Ptuja. Plakete in listine bodo podeljene na proslavi v počastitev 29. novembra.

IZVOLITEV POROTNIKOV POROTNIKOV PRELOŽILI NA PRIHODNJO SEJO

Komisija za volitve, imenovanja in kadrovske zadeve SO Ormož je po evidentiranju kandidatov za sodnike porotnike Temeljnega sodišča v Mariboru — enote v Ormožu pripravila predlog sklepa o izvolitvi sodnikov porotnikov, ki je bil objavljen v Odločanju. Naknadno so s Temeljnega sodišča iz Maribora sporočili, da je potrebno za vse evi-

dentirane kandidate v kazenski evidenci Republiškega sekretariata za notranje zadeve preveriti, ali so bili kaznovani. Ker trije kandidati ne izpolnjujejo pogojev za izvolitev, je komisija predlagala skupščini tri druga imena. Kaže pa, da mnoga imena iz posameznih krajevnih skupnosti občinskim poslancem ne ustrezajo, zato so se dogovorili, da bodo sezname temeljiteje preverili v posameznih krajevnih skupnostih, tako da bodo 49 sodnikov porotnikov, kolikor jih za svoje nemoteno delo potrebuje enota v Ormožu, potrdili na eni izmed prihodnjih skupščinskih sej.

NOVA NAČELNICA UPRAVE ZA INŠPEKCIJE OBČIN ORMOŽ IN PTUJ

Na zadnji skupščinski seji v Ormožu so poslanci razrešili dosedanjega načelnika Uprave za inšpekcije občin Ormož in Ptuj ter imenovali novo načelnico. Za mandatno dobo štirih let bo to nalogo opravljala Danica Gajzer, dipl. pravica, iz Grajane 52, Ptuj.

Vida Topolovec

V. R.

SPOMINI NA BORL
1941—1943

(56. nadaljevanje)

15. avgusta 1942 je bila v Celju ustreljena zadnja skupina talcev. Svoj morilski štab je komandant varnostne policije in varnostne službe na Sp. Štajerskem prenesel nato nazaj v Maribor in september je bil mesec navideznega zatišja. V resnici pa so krvniki pripravljali seznam novih talcev. Izbrali so jih kar sto trinstirideset in jih ustrelili v Mariboru 2. oktobra 1942. Med njimi sta bila po dosedanjih ugotovitvah dva borlška talca: Milena Berce, r. Petovar, in Franc Fras.

Milena Berce o kateri je bilo v tej pripovedi o Borlu že precej napisanega, se je rodila leta 1914 v Ivanjkovcih pri Ormožu v premožni družini posestnika in trgovca, predvojnega narodnega poslanca Lovra Petovarja, po političnem prepričanju demokrata. Milena se je na učiteljsku v Mariboru seznanila z marksističnim svetovnim nazorom in se odločila sodelovati pri prizadevanjih za socialistično družbeno preno. Na učiteljsku je maturirala leta 1934, leta 1935 pa so jo sprejeli v komunisti-

čno partijo. Leta 1936 se je vpisala na filozofsko fakulteto v Ljubljani. Študirala je pedagogiko in nemščino, študij pa je

Milena Berce, ustreljena 2. oktobra 1942 v Celju.

prekinila leta 1938, ko je dobila v Prekmurju učiteljsko službo. Takrat se je tudi poročila z inženirjem montanistom Polde-
tom Bercetom, komunistom iz Središča ob Dravi. Oba sta sodelovala najprej na univerzi v

levičarskem gibanju in nadaljevala v službi.

Po vdoru okupatorja se je skupaj z možem nastanila na njegovem domu v Središču ob Dravi. Že maja sta pričela organizirati upor proti okupatorju v domačem območju. Povezana sta bila z organizatorji upora v Slovenskih goricah: prof. Kerencičem, Vinkom Meglom in drugimi. Bercetov dom v Središču je postal pomembna postojanka osvobodilnega gibanja. Nemci so ju aretirali sredi decembra 1941. Iz ptujskega zaporu so Mileno poslali na Borl, moža pa v Maribor; tam so ga ustrelili 30. marca 1942, kar nam je že znano. Znano nam je že tudi, kako je dobila Milena od ptujskega okrožnega komiteja KPS nalogo, da pripravi načrt za partizanski napad na Borl, s katerim bi partizani osvobodili jetnike.

Milena je bila 30. julija z Borla izpuščena kot jetnica, a je morala vsak dan zjutraj priti na grad in pomagati v policijski kuhinji. Popoldan se je vračala na Veliki Vrh pri Borlu, kjer je stanovala pri stricu Veseliču in njegovi gospodinjji Lojzi. Le štirinajst dni je bila Milena na polovični prostosti, kajti 13. avgusta so jo znova aretirali kar pri delu na Borlu, ker so zvedeli za njene priprave za partizanski napad na grad.

Na Borlu so Milena zaprli v majhno, temno čumnato, ki so ji jetniki rekli bunker. Tu je preževala do 27. avgusta, ko so jo odpeljali v ptujski zapor, nato pa 4. septembra v Maribor,

kjer je v zaporu čakala zadnji dan svojega življenja.

Milena je v mariborskem zaporu napisala pismo moževi materi, ko še ni vedela, da jo bodo ustrelili, pač pa je to slutila. Zato je v pismu napisala, da bo mogoče šla za Poldetom, svojim možem, mogoče pa za Lojzko, njegovo sestro, ki je morala v taborišče. Napisala je, da ne bo težko umrla, da je pri njej, Poldetovi mami, preživela svoje najsrečnejše ure, kar je prehitro minilo in »naše lepo gnezdo je bilo razdejano«. Naj mamo tolaži to, da je Poldet in bo tudi ona s smrtjo rešena vseh skrbi. V pismu ji še naroča, naj skrbi zase, naj ji zlatina, ki je ostala od Poldeta, in njena lajša življenje, naj pozdravi teto Ančko. Z njo naj napiše pismo Mileninim v Beograd in priloži, kar jim Milena sporoča. Pozdravlja Albino, Jurčka in Ivano. Pismo je kon-

Petovarjeva družina (l. 1925)

Dom Milene Berce v Ivanjkovcih (l. 1940).

čala s: pristranim pozdravom hvaležna Milena.
Ateku je napisala takole:
»Dragi atek in vsi ostali! Mi-
slim, da se ne bomo več videli,
ker bom šla najbrž skoraj k
svojemu Poldetu in mamiki.

Ohranite me v lepem spominu! Če sem Vas kdaj žalila, mi odpustite. Moje srečno življenje je bilo končano 30. marca. Zato sedaj ne bom težko umrla, saj sem ostala čisto sama. Vi vsi pa živite srečno in zadovoljno in doživite čvrsti in zdravi mir. Atek radi mene ne bodi žalosten, Ciril in Vlasta bodita srečna. Vašim malim želim najlepšo bodočnost. Včasih se me spomnite, ateka, brate in sestre vsakinej in vsaka in male srčke iskreno pozdravlja in poljublja Vaša Milena.»

Se nadaljuje

Popravek

V 54. nadaljevanju Tednik 43, 2. november 1990) je prišlo do napake pri sestavku o Jožefi Ambrož, kjer je navedeno, da je bilo »zadnje streljanje talcev leta 1942 v Mariboru«; v resnici je bilo v Celju.

VR

Gre v teh časih še najboljše trgovcem?

Da bi izvedeli resnico, smo jih nekaj povabili na pogovor na temo, zapisano v naslovu. Tudi nas je zanimalo, kaj se v teh kriznih časih dogaja v trgovini, ko na eni strani pada kupna moč prebivalstva, ko je denarja na trgu vedno manj in s tem seveda tudi neplačanih računov, na drugi strani pa vedno več zasebnikov odpira prav trgovine. V pogovoru so sodelovali: Vilko Pešec, direktor Lesa, Marjana Olstrak, direktorica planskega sektorja Mercatorja — Izbire Panonije, Danica Travnikar, lastnica zasebne trgovine Šparavček, Marjan Ostroško, direktor Emona — Merkurja, in Miran Žnidarič, zasebni diskont Jama.

Je res, da gre v teh časih najboljše trgovcem?

Vilko Pešec: Zmotno mišljenje vseh tistih, ki mislijo, da lahko gospodarske težave, v katerih živimo, zaobidejo trgovino. Trgovina je gospodarska panoga, ki tako kot vse druge bije hud boj za obstoj. Prav v trgovini se zrcalijo vsi problemi trga. Trgovci smo tisti, ki prvi neposredno občutimo spremembe trga, in moramo nam je zato kdaj lažje, ker smo se bili že doslej prisiljeni tržno obnašati: to pa ne velja tudi za vse proizvajalce.

Če trgovina ne bi imela težav, bi najbrž lažje dosegala republiški nivo osebnih dohodkov, imela bi manj zahtevkov v bankah za kredite za obratna sredstva, gotovo bi bila bolj opremljena, če bi ji sistem dovoljeval večjo akumulacijo.

Marjana Olstrak: Žal moram to zanikati. To ne drži, čeprav nam gre nekoliko boljše v primerjavi z marsikatero industrijsko panogo. Globoka gospodarska in družbena kriza, ki jo doživlja naše gospodarstvo, trgovini ni prizanesla. Akumulativna sposobnost trgovine v Mercatorju — Izbiri Panoniji se je v primerjavi s polletnimi rezultati znižala za polovico, pogoji poslovanja in splošni gospodarski položaj v občini pa ne kažejo na skorajšnje izboljšanje.

Danica Travnikar: Nasprotno, v tem času gre trgovini zelo slabo, še posebej v zadnjem mesecu. Pred meseci je bilo še bolj ali manj ugodno, zdaj pa se zares

Vilko Pešec

pozna padec kupne moči. Ljudje ne kupujejo več dragih pijač, začitenih vin ..., kupujejo le osnovne artikule za življenje (kruh, sladkor, moka, testenine, olje); vsega, kar je več, prodamo zelo malo.

Marjan Ostroško: Trgovina danes? Ta gospodarska panoga je v istem položaju kot drugi deli gospodarstva. Vzrok je tudi v tem, da je bila trgovina vsa desetletja zastavljena na gospodarska panoga.

Miran Žnidarič: To, da gre trgovini dobro, ne bo držalo. Kupna moč je močno upadla, inflacija spet raste, za naš diskont Jama moram reči, da delamo z bistveno manjšo maržo kot druge prodajalne in iščemo naš dinar v množični prodaji. To pa pomeni, da tudi bistveno več delamo.

PROBLEMI TRGOVINE DANES

Kaj v teh časih najbolj »stiska« trgovino?

Vilko Pešec: Trgovina se ubada predvsem z obratnimi sredstvi, gre za veliko pomanjkanje sredstev zaradi neplačanih faktur naših kupcev. Z deležem, ki ga imamo pri prodaji, nosimo velik rizik kapitala. Res je, da bi kot dobri trgovci morali izbirati tiste kupce, ki so sposobni plačati ... Žal pa danes v Sloveniji težko najdeš koga, ki nima finančnih težav. Zasebna trgovina je še popestrila ponudbo. Po zadnjih podatkih naj bi nas bilo 14, ki v Ptuj prodajamo gradbeni material. S padcem realnih osebnih dohodkov je padla kupna moč. S stanovanjskimi zadruga-

mi se je tudi zmanjšal pritok »cash« denarja. Padec prodaje (v Sloveniji ga ocenjujejo na 20–30 odstotkov) je posledica tudi tega, da banke niso sposobne slediti potrebam svojih komitentov po stanovanjskih in potrošniških kreditih.

Marjana Olstrak: Ključni razlogi za upadanje akumulativne sposobnosti so: realni padec prometa po zaposlenem, velik odpis terjatev zaradi izjemno slabega

Marjana Olstrak

plačevanja naših kupcev in visoki stroški poslovanja.

Ptujska trgovina je v pretežni meri odvisna od kupne moči v občini, ki iz meseca v mesec pada. Osebnih dohodki, ki so zaradi znanih težav naših podjetij nižji od republiškega povprečja, nezaposlenost v ptujski občini je nad republiškim povprečjem ... vse to se pozna tudi v trgovini.

Neobvladljiv problem je povečanje zapadlih terjatev kot posledica splošne nelikvidnosti v gospodarstvu. Skoraj ni več podjetja, pa naj bo družbeno ali zasebno, ki bi redno plačevalo račune. Velik del zapadlih terjatev je problematičen, saj dolžnikom grozi stečaj oziroma imajo blokirane račune. Kljub temu da smo v Mercatorju — Izbiri Panoniji uspeli precejšen del terjatev skompenzirati, pa so konec septembra znašale odpisane terjatve več kot 23 milijonov dinarjev, to pa je enako vrednosti neto osebnih dohodkov v zadnjih treh mesecih za več kot 1300 zaposlenih.

Poleg odpisa terjatev in visokih obresti za kredite so se povečali tudi drugi stroški bolj, kot se je povečal promet. Naj omenim samo stroške energije, najemnin, prevoznih na delo, malice zaposlenim ...

Danica Travnikar: Kot sem že rekla nas stiska padec kupne moči, nakupi čez mejo. Tam, kjer kupim blago neposredno pri proizvajalcu, tam lahko ponudim kupcu nizko ceno, blago, kjer je več posrednikov, pa ima seveda višjo ceno ...

Marjan Ostroško: Poleg vsega drugega, kar smo že povedali, so poseben problem prometni davki. V našem podjetju uporabljamo 137 različnih stopenj oziroma podtarif za obračun prometnega davka; tega ne poznajo nikjer v svetu. V trgovini imamo tudi relativno nizke osebne dohodke, kvalifikacijska struktura pa je relativno visoka.

Poseben problem pa je položaj drugih delov gospodarstva na območju, v katerem smo (Emona Merkur pokriva Maribor in Ptuj). Osebnih dohodkov niso redni, poleg tega so nizki v primerjavi z drugimi regijami; vse to seveda vpliva na kupno moč in na položaj trgovine.

Miran Žnidarič: Prispevki, davki ... Zrlo visoki so davki na pijače, kar je skoraj nenormalno, v drugih državah niso tako visoki. Zelo se poznajo nakupi čez mejo, je pa razumljivo, da je tam vse bistveno ceneje. Na splošno pa kupna moč zelo pada, vsak dan je več nezaposlenih, tovarne gredo v stečaj in glede na vse to trgovini ne kaže dobro ...

KUPCI PA KAR ČEZ MEJO

Zmanjšanju prometa v trgovinah pa ni vzrok samo splošen padec kupne moči, ampak tudi nakupi čez mejo ...

Marjana Olstrak: Nerealni tečaj dinarja že vse leto omogoča nakupe v tujini. Dokler bodo naši davki bistveno višji v primerjavi z avstrijskimi in ob nerealnem tečaju z zunanjimi cenami ne moremo biti konkurenčni. Čeprav avstrijski trgovci vkalkulirajo v povprečju višjo maržo od naše ter dosega nižji količnik obračuna zalog, so cene kljub temu nižje, saj so proizvedli obdavčeni z dosti nižjimi stopnjami. Pri nas pa so že izhodiščne proizvodilne cene višje, le-te pa dodatno bremenijo visoki davki, da ne govorimo o visokih stroških administracije zaradi veljavnih predpisov, kakršnih jih zahodne ekonomije sploh ne poznajo.

Danica Travnikar: Res, veliko ljudi odhaja po rednih nakupih v sosednjo Avstrijo. Tu smo brez moči, dokler so obdavčitve takšne, kakršne so.

Marjan Ostroško: Ob zmanjšanju kupne moči zaradi cen del kupne moči odteka v sosednje države. Tako moramo vlagati ogromno truda pri nabavi blaga, da bi bila založenost dobra, predvsem pa pri oblikovanju cen, da bi bile konkurenčne. Pripravljamo različne akcije: kataloška prodaja z Emonim vodnikom, ugodni krediti z obrestnimi merami, ki so nižje od vseh drugih ...

Miran Žnidarič: V tržnem gospodarstvu, v katerega smo tako rekoč padli, se je pojavilo tudi veliko privatnih firm, ki so registrirane za uvoz blaga. Ko uvozimo blago, je to tako visoko ocarinjeno, da zopet ne moremo biti konkurenčni. Mislim, da to ni prav. Republika, občina — torej država jemlje trenutno preveč.

Vedno več je zasebnih trgovin. So pogoji za delo enaki?

Marjana Olstrak: V Ptuj se je zasebna trgovina res zelo razmahnila, še posebej v letošnjem letu. V Mercatorju — Izbiri Panoniji se zavedamo, da ni tržnega gospodarstva brez konkurence. Kot grosist oskrbujemo tudi zasebno trgovino, kar pomeni, da z njimi sodelujemo in nam v tem smislu promet ne upada. Vendar se je zaradi nedorečene zakonodaje družbena trgovina v nekaterih pogledih znašla v manj ugodnem položaju. Spremembe

zakonodaje pa naj bi v bodoče odpravile te razlike.

Danica Travnikar: Smo konkurenčni, pa vendar kljub temu ne gre. Trudim se, iščem na vseh koncih in krajih cenejše proizvode, rabate »požiram«, za blago, ki ga dobim direktno od proizvajalca, obračunam najnižjo možno maržo ...

Trgovin je res vedno več in gotovo je, da kar nas je več, se vsakemu od nas to pozna pri prometu. Konkurenca bo gotovo odločila, kdo bo ostal in kdo ne.

Marjan Ostroško: Ne nasprotujemo privatni trgovini. V bližnji prihodnosti se bo tudi družbena trgovina preoblikovala v »lastninsko« trgovino — državne ali kakšne druge oblike. Za vsoto trgovino pa naj bi veljali enaki pogoji poslovanja. Smo za ustanovitev družb z omejeno odgovornostjo v privatni lastnini. Nikakor pa se ne moremo strinjati s tem, kar se dogaja danes na našem trgu: v mislih imam goljufanje — zasebnike, ki prodajajo blago iz uvoza brez carine, prodajo po hišah, na tržnici ... Takšen prodajalec je lahko brez dvoma cenejši. Smo za močno konkurenčno trgovino, za privatno in družbeno trgovino, nasprotujemo pa neredu, ki danes vlada.

Miran Žnidarič: Jaz pravim: Kovač naj konja kuje, trgovec naj trguje. Danes pa hoče imeti trgovino že vsakdo. Selekcija bi morala biti.

Danica Travnikar

KJE SO REZERVE?

Sliši se, da bi trgovci lahko znižali svoje marže ...

Vilko Pešec: Trgovske marže so padle. Po neuradnih podatkih

so na našem koncu najnižje zaradi tako velike koncentracije trgovin v gradbenim materialom. Tako je razlika v ceni tudi do 5 odstotkov v korist kupcev v Ptuj, če cene primerjamo s tistimi v Ljubljani, na Gorenjskem.

Mi delamo s povprečno razli-

Marjan Ostroško

ko okrog 10 odstotkov; to je izredno nizek delež, če primerjamo pogoje trgovine čez mejo.

Marjana Olstrak: Trgovina kot storitvena dejavnost zahteva sorazmerno veliko število zaposlenih, zato porabimo več kot polovico trgovske marže za plače, čeprav te v trgovini nikoli niso bile visoke. Marže pa, kot sem že povedala, so pri nas nižje kot pri sosedih čez mejo, hkrati pa so tam kljub višji marži nižji davki ...

Danica Travnikar: Še bolj bi jih težko znižala, še posebej za blago, ki ga kupujem prek posrednikov. Kjer je to mogoče, je marža minimalna, čeprav so stroški za delo trgovine iz dneva v dan večji.

Marjan Ostroško: Profitna marža je v trgovini izredno nizka, saj v njej odsevajo vse negativnosti pogojev poslovanja. Marža je od 10 do 15 odstotka. Z njo pokrivamo vse stroške poslovanja: osebne dohodke, najemnine za poslovne prostore, amortizacijo in seveda tudi zaloge. Naše marže so daleč za maržami, kakršne imajo v Avstriji ali Nemčiji. Čeprav je na prvi pogled videti, da gre za »nabijanje« cen, je to prej izjema kot pravilo. Morda pride do »zidanja« cene pri posameznem izdelku, ker se kupuje od grosista do grosista, od uvoznika ... Analize kažejo, da so marže padle za 30 odstotkov. Profitna marža je 2 do 3-odstotna, kar je v primerjavi z

zahodom zelo malo, pa kljub temu naj bi dolgoročno vplivala na ugodnejši razvoj trgovine.

Miran Žnidarič: Ne rečem, da ni še kakšnih notranjih rezerv. Ali bomo vsi znižali marže ali uvedimo enotno maržo za vse trgovce in takrat bomo videli, kdo bo vzdržal in kdo ne ...

V preteklosti je bilo okrog odpiralnega časa trgovin kar precej zapletov. Danes imamo trgovine odprte tako rekoč v petek in svtetek ...

Marjana Olstrak: Nesporna je ugotovitev, da mora biti vprašanje odpiralnega časa urejeno s predpisom in ne more biti prepuščeno volji posameznega trgovca. Pri nas pa vlada na tem področju popoln nered. V zahodnih ekonomijah ureja vprašanje maksimalnega odpiralnega časa trgovinska zbornica ter s tem zagotavlja enake pogoje konkurence v dejavnosti. Z zakonsko izenačitvijo pogojev poslovanja ne glede na lastništvo bomo tudi v trgovini lahko govorili o popolni in enakovredni konkurenci znotraj trgovinske dejavnosti.

Miran Žnidarič

Marjan Ostroško: Rešitev tega problema predvideva novi zakon o trgovini. Mi se zavzemamo za maksimalni odpiralni čas in vzpostavitev reda tudi na tem področju.

Miran Žnidarič: V tem trenutku, ko imamo trgovine odprte nonstop (ob nedeljah), imajo ljudje še zaposlitev. Z evropskim delovnim časom do 12. ure in spet od 15. do 18. ure bo nastal presežek delovne sile, kar bo spet dodatna obremenitev za občino. Sem pa za enoten odpiralni čas za vse trgovine.

Pripravila: Nataša Vodušek

NAJBOLJ UREJENI TURISTIČNI KRAJI V SLOVENIJI V TEM LETU

Ptuj visoko uvrščen

Letošnje tradicionalno tekmovanje slovenskih turističnih krajev bo končano z jutrišnjo slovesnostjo v Radencih. Na njej bodo podelili priznanja najboljšim v 22. tekmovanju za najbolj urejen turistični kraj v Sloveniji

Ne gre posebej poudarjati, da je Turistična zveza Slovenije kot glavna organizatorica ob pomoči

Republiška komisija je po ogledu Ptuja zapisala: »Na vse pretege smo ga hvalili pred dvema letoma, ko se je prav po zaslugi urejene in vsebinsko bogate kulturne dediščine, zdraviliške ponudbe in aktivnosti članov turističnega društva uvrstil med zmagovalce. Ptuj uspešno brani svojo uvrstitev, čeprav mu industrija in promet povzročata veliko težav.«

številnih drugih v dobrih dveh desetletjih znala pridobiti in spodbuditi številne kraje, da so pričeli turistično razmišljati in se hkrati lepšati. V letošnjem izboru predtekmovanju je sodelovalo že več kot 200 krajev, v finale pa se jih je uvrstilo 28. Tekmovanje je razdeljeno na štiri tekmovne skupine: v prvi so posebni, v drugi tekmujejo turistični kraji, v tretji izletniški in tranzitni ter v četrti manjši turistični kraji.

V posebni skupini slavijo Ra-

denci s skupno oceno 4,82, sledijo pa Rogaska Slatina, Postojna, Bled in Portorož. V skupini turističnih krajev so si prvo mesto priborile Šmarješke Toplice, drugo si z enako oceno delita Bovec in Ptuj, tretja je Nova Gorica, sledijo pa Laško, Kranjska Gora in Murska Sobota. Med izletniški-

mi in tranzitnimi kraji so najboljše Braslovče, z minimalno razliko v oceni jim sledijo Lokve, zatem pa so uvrščeni Mojstrana, Veržej, Slovenj Gradec in Kobariid. Med manjšimi turističnimi kraji je najboljšo oceno zbrala Osilnica, sledijo pa Mengeš, Svelčina, Domžale, Kanal in Ribno, Polzela, Šentrupert, Semič in Straža.

Predstavniki najboljših v letošnjem tekmovanju za najbolj ure-

jeni turistični kraji v Sloveniji se bodo zbrali jutri ob 11. uri v kongresni dvorani hotela Radin. Rezultate bo razglasila Zvonka Knežević, predsednica Komisije za varstvo okolja pri Turistični zvezi Slovenije, predsednik Turističnega društva Radenci Rade Bakračević in generalni direktor Radenske Herbert Sefer pa sta najboljše povabila na pogovor.

MG

Ze nekaj let se Ptuj uvršča med najboljše.

(Posnetek: M. Ozmeč)

LENARŠKE NOVICE

PRESEDNIK ZSMS — LS LENART MIRKO ŽMAUC

Odtujeni od republike

Predsednik ZSMS-liberalne stranke Lenart je Mirko Žmavc, 27-letni predmetni učitelj likovnega pouka na Osnovni šoli Cerkvenjak. Kako sta povezana slikarstvo, s katerim se ukvarja ob poučevanju, in politika, kateri je zavezan v svojem preostalem prostem času, je vsakekor zanimivo vprašanje. Tovrstna kombinacija namreč ni posebno pogosta, če seveda odmislimo mojstre slovenske pisane besede, ki so vstopali v politiko v zgodovini in so v slovenskem političnem življenju prisotni tudi danes.

Mirku Žmavcu sta se področji spletli čisto naravno. Pravzaprav je že od pedagoške gimnazije naprej — obiskoval jo je v Mariboru — stopal vzporedno po obeh poteh. Najprej je bil podpredsednik šolske osnovne organizacije ZSMS, v Lenartu pa član

rokava Globovnice, sanacija jezera v Gradišču in Radehovi, ureditev zelenic v Lenartu, turizem (vzpodbujati kmečki turizem, zasebne trgovine...), kulturo (zagotoviti enakopravno financiranje mladokulturnih in subkulturnih skupin, ožvitev pesniških in slikarskih kolonij, ureditev kabelskega omrežja, ustanovitev lokalne radijske postaje...).

Kultura je tudi sicer šibka točka Lenarta, meni Mirko Žmavc. Posamezna kulturno-umetniška društva sicer delujejo, vendar v občini praktično ni gledališkega življenja, predvsem pa je mrtev splošni kulturni hram — kinodvorana. Mladinci želijo, da bi oživel, da bi ga mladi in manj mladi obiskovali, da bi se tam nekaj dogajalo.

ZSMS-LS si želi tudi svoj klubski prostor. Tega sicer imajo v kleti pod prostori Kmetijske zadruge, vendar je v surovem stanju, za ureditev pa sami nimajo denarja.

ZSMS-LS je v spomladanskem času, ki je bolj naklonjen delu v naravi, speljala čistilno akcijo rokava Globovnice, predtem pa so skupaj z odborom za ohranitev naravne in kulturne dediščine pri SO Lenart pod vodstvom mag. Lapažeta organizirali raziskavo za sanacijo Globovnice.

Trenutno čaka ZSMS-LS na odgovor na svoje delegatsko vprašanje o porabi nepovratnih sredstev, ki jih je občina dobila za kmetijstvo, porabila pa za... (?)

POVEZANOST Z REPUBLIKO

Na volitvah si je ZSMS-LS Lenart zagotovila dve poslanski mesti v družbenopolitičnem zboru SO Lenart. Stranka ima sedaj 90 članov, koliko pa privržencev, bodo pokazale naslednje volitve. Moti jih predvsem odnos republiške ZSMS-LS do svojih članic. V republiki so se po mnenju Mirka Žmavca preveč posvetili »veliki« politiki, s članicami pa so povezani le formalno. Lenarški mladinci se čutijo od slovenske ZSMS-LS in njenih ciljev odtujeni.

(Opomba: Z Mirkom Žmavcem smo se pogovarjali pred kongresom ZSMS-LS, ki je bil 10. novembra.)

McZ

Vsi lenarški mošje

August Zvernik je predsednik Izvršnega sveta v Lenartu. Star je 29 let in je diplomirani varnostni inženir, doma iz Močence.

»Ljudje mislijo, da moramo reševati gospodarske težave, gospodarstveniki pa pravijo, naj se politika ne meša v gospodarstvo. Res pa je, da je močno gospodarstvo temelj suverenosti. Naša vlada se potem odloča med poseganjem in neposeganjem. Oboje je nepopolno; model vtikovanja države v gospodarstvo ni nikjer uspel.«

Edo Zorko je podpredsednik Izvršnega sveta; skrbi za občinsko upravo, proračun in družbene dejavnosti. Je diplomirani ekonomist, rojen 1940, doma iz Lenarta.

»Osnovni problem naše občine je, da gospodarstvo zaradi neuključnosti izgublja osnovne pogoje za preživetje. Celotno gospodarstvo potrebuje pomoč kapitala, ki bi pognal v tek to, kar se je. Občina, kot je naša, bi potrebovala vsaj minimalno posojilo.«

Franc Breznik je diplomirani veterinar, rojen leta 1941, živi v Lenartu. V vladi skrbi za turizem.

»Za stacionarni turizem Lenart še nima pogojev. Predvsem ni kapitala, da bi lahko uredili na primer turistične kmetije. Ni tradicije in nivoja potrebnih storitev. Lenart se mora pričeti pripravljati na 800-letnico in do takrat mnogo narediti za turistično promocijo.«

Josip Lukač je rojen leta 1950, živi v Lenartu, je vodja Centra za socialno delo in je socialni delavec. V izvršnem svetu skrbi za zdravstvo, otroško varstvo, socialna vprašanja...

»V Lenartu moramo vztrajati pri nacionalnih programih, da ne bomo izgubili že pridobljenega. Investicij ne predvidevamo, prizadevali pa si bomo, da bo osnovna socialna zaščita prišla v ustavo kot garant za človekov položaj. Prizadevam si za dostojno plačilo delavcev na področjih, ki jih pokrivam, kajti izobraženci morajo biti ustrezno nagradjeni.«

Ivan Vohl, strojni inženir, je direktor Tovarne jeklenih konstrukcij Klemos. Rojen je 1955, živi v Lenartu. V vladi skrbi za industrijo;

»Spremljam stanje v podjetjih in ugotavljam, da gre samo še za preživetje. Čakamo na rešitev lastniških vprašanj in ugodnejše pogoje gospodarjenja. Novega kapitala ni.«

Stanko Kranvogel je rojen leta 1949 in je inženir organizacije dela, zaposlen pa kot direktor Kristalove enote v Lenartu. Skrbi za gospodar-

stvo: »Razmere v gradbeništvu, lesnopredelovalni in kovinski industriji so zelo slabe. Menim, da imajo še najmanj od vladne pomoči velikim sistemom njihove majhne enote, ki so ponavadi na nerazvitih območjih. Namesto da bi pokrile notranje dolgove v podjetju, sanirajo samo stanje na vrhu«. Majhne enote in s tem občine so zato prikrajšane. Tudi razbremenitev gospodarstva je za sedaj le simbolična.«

Marjan Čuček je rojen leta 1955, doma je iz Voličine in je pospeševalec za živinorejo pri KZ Lenart. Skrbi za kmetijstvo in zadružništvo. »Naj-

večji problem Lenarta je, da nima predelovalnih obratov. Naši kmetje imajo 10 tisoč glav govedinj in 8 tisoč svinj in za to proizvodnjo ne dobijo nebehne družbene pomoči. Nimajo pa predelovalnih objektov in tako pridelajo zgolj »surovine« za industrijo v centrih. Prepočasni se rešuje vračanje zemlje razlaščenim.«

Jože Petrovič ima v IS Lenart na skrbi spremljanje razvoja obrti. V Spodnjem Partinju leta 1945 rojen vodoinstalatel ima danes samostojno obrt

in je predsednik združenja obrtnikov v Lenartu. »Občina mora imeti posluh za želje in potrebe občanov. S pospeševanjem razvoja obrti bi zmanjšali število nezaposlenih in sprostili delovna mesta. Občina mora vzpodbujati ljudi, jim dati ugodne možnosti za začetek, tudi finančna sredstva, in za kasnejše delo. Pri tem mislim na konkretne davčne olajšave, preložitve prometnega davka za osnovna sredstva, vzpodbujati kmečki turizem, omogočiti vključevanje obrtnikov v ekološke probleme, predelavo mleka in sadja v Lenartu...«

Milan Vogrin je diplomirani inženir strojništva, v izvršnem svetu pokriva izobraževanje in kadre. Rojen je leta 1960 in je predavatelj na Srednji strojni, kovinarski in metalurški šoli.

»Na zadnji seji sem predstavil oceno o potrebnih umskih potencialih in menežerskih kadrih v Lenartu. Nimamo namreč ljudi, ki bi bili gonilo razvoja. Predlagal sem, da bi občinska vlada kadre z visoko izobrazbo zbrala in jih poslala v razne menežerske šole (npr. Brdo pri Kranju), kjer bi pridobili znanje in zveze.«

d. l. Fotografije: McZ

Stane Majcenovič

V HRASTOVCU ODPRLI TRGOVINO S TEHNIČNIM IN GRADBENIM MATERIALOM

»Projekt, ki je prilagojen okolju...«

V soboto je v Hrastovcu sijalo sonce, nemara tudi zato, ker so tega dne z Majcenovičem slavili tudi drugi. Prišli so poslovni partnerji, znanci, prijatelji, predstavniki občinskega družbenopolitičnega življenja in krajevne skupnosti Zavrč. Gotovo pa je bil med najbolj zaželenimi gosti Viktor Brezar, republiški minister za drobno gospodarstvo, ki mu je novi trgovec tudi zaupal, da je simbolično odprl nov objekt.

Janez Lah, predsednik ptujskega Izvršnega sveta, je v slavnostnem govoru med drugim poudaril, da je nova pridobitev sad skupnega dela med fizično osebo in podjetjem. Nastal je na osnovi skupnega interesa, pri tem pa niso bili napisani kakršnikoli obsežni programi, na katere nekateri tako vneto prisegajo.

Viktor Brezar je ugotovil, da gre pri Majcenovičevi trgovini za enega od zanimivih projektov, ki so prilagojeni okolju, iz katerega izhajajo. Gre za povezanost med proizvodnjo, servisno dejavnostjo in trgovino.

V trgovini, ki jo je v sodelovanju s celjsko Kovinotehno uredila družba z omejeno odgovornostjo Majcenovič, bodo prodajali izdelke domače kovinske obratovnice in vse, kar v tem trenutku ponuja celjski partner. Del tega, kar prodajajo, bodo tudi montirali in servisirali.

MG

Viktor Brezar je prerezal vrvico...

(Posnetka: Ciani)

MERCATOR—IZBIRA PANONIJA PTUJ ODPRL GOSTINSKI LOKAL ZA HITRO PRIPRAVLJENO HRANO

Bruc za vse mlade po srcu

V želji popestriti gostinsko ponudbo in ljudem, ki se jim mudi, omogočiti, da kljub naglici zaužijejo topel obrok, je Mercator-Izbira Panonija na poti na avtobusno postajo pod lekarno odprl lokal Bruc. V njem vam bodo postregli s hamburgerji, hrenovkami, kračami, ribicami, lignji in napitki, kot so kava, čaj, mleko, kakao in pivo. Poleg tega pa so voljo še sirovi in jabolčni zavitki, krofi, drugo pecivo in sladoled.

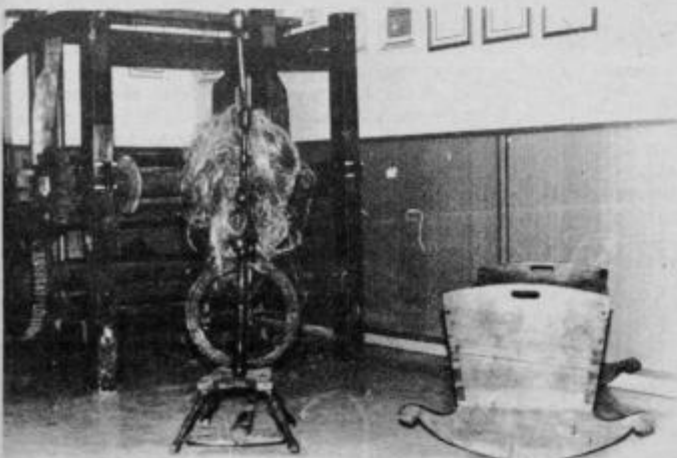
Lokal ima 100 kvadratnih metrov uporabne površine. Gradbena dela so stala milijon, oprema pa 770.000 dinarjev. Mercator-Izbira Panonija je v usposobitev lokala vložil svoja sredstva. Projekta je izdelal Peter Židarič iz Mercatorja-Investe, oprema pa je delo podjetja Igo z Iga pri Ljubljani.

Bruc bo odprt vsak dan od 6,30 do 19. ure in ima štiri zaposlene delavke. Na novo niso zaposlili nikogar, ampak so s prerazporeditvijo delavcev rešili problem brezposelnosti v lastni hiši.

Ceden lokal se bo gotovo priljubil tudi tistim, ki niso vezani na čakanje na avtobusni postaji, saj bo mogoče pripravljeno hrano odnesti tudi domov.

NaV

Tradicija Slovenskih goric v osnovni šoli

Vsakega, ki obišče osnovno šolo v Cerkvenjaku v Slovenskih goricah, preseneti majhna etnografska zbirka, razstavljena kar v šolski avli. Znani arheolog in etnograf domačin Vlado Lorber je nekaj svoje bogate zbirke zapustil osnovni šoli.

d. l. Slika: McZ

Znova regulacije in melioracije?

Prihodnja skupščina, ki bo v torek, prinaša obilo dopolnjenih starih predlogov in pobud, kakor tudi obilico novih. Poslanci bodo tako poskušali doreči odlok o pogojih za priložnostno opravljanje gostinske dejavnosti in tehničnih pogojih za prodajo živil in pijač zunaj poslovnih prostorov, odlok o ravnanju s komunalnimi odpadki in odlok o lenarškem proračunu ter tudi odlok o komunalnih taksah.

Nove pa bodo na zasedanju skupščine razprave o osnutku Ustave Republike Slovenije, pobuda o določitvi grba in zastave lenarške občine, pobuda o ustanovitvi Radia Slovenske gorice in informacije o racionalizaciji upravnih organov v občini.

Danes zaseda lenarški izvršni svet. Med zanimivimi točkami je prav gotovo pobuda za spremembo sklepa o moratoriju na izvajanje regulacij in melioracij. Pri tem podpredsednik Edo Zorko predlaga, da bi sklep, ki so ga sprejeli na pobudo Zelenih Slovenije, spremenili tako, da bi se nanašal samo na melioracije, ne pa tudi na regulacije. Iz ocene poplav namreč sklepa, da je nujno regulirati Globovnico, Velko in Zg. Ščavnico. Do po njegovem mnenju nujnih regulacij ni prišlo zaradi izgovora izvajalcev, češ da zaradi moratorija tega ne smejo početi.

Edo Zorko tudi predlaga, da bi pričeli melioracije. V dokumentaciji pa bi morali predvideti nadomestno zasadev vegetacijskih pasov, ki bi ohranili ravnovesje in zagotavljali protivetrno zaščito.

Glede regulacij pa meni, da bi, če preprečevanja poplav to ne ovira, ohranili obvodno vegetacijo in značilnosti krajine. To se seveda velikokrat izključuje in potreben bo premislek.

d. l.

Odprta vrata ljubiteljski kulturi

Občina Ormož je od večjih centrov, kjer delujejo poklicne kulturne ustanove, precej oddaljena. Edina poklicna kulturna ustanova je knjižnica, vsa druga kulturna dejavnost poteka v številnih prosvetnih društvih v krajevnih skupnostih, v osnovnih in glasbenih šolih, v vrtcih ter v nekaterih skupinah, ki delujejo zunaj društev. Tega ni malo. Veliko vlogo pri povezovanju posameznih društev, skupin in dejavnosti ima Občinska zveza kulturnih organizacij, ki si prizadeva približati kulturo ljudem. V ta namen so organizirali številne abonmaje, ki so pri Ormožanih dobro zapisani.

Kljub temu da so že globoko v sezoni 1990—91, ugotavljajo, kakšna je bila minula sezona, ko so na nekaterih področjih pričeli povsem na novo. Prednost so dali kvaliteti, veliko pozornost pa so namenili poenostavitvi organiziranosti in razvijanju sodobnih oblik dela. Zmanjšali so številne neproduktivne in slabo obiskane sestanke in prešli na neposreden dogovor. Te dni obiskujeta predsednik OZKO Ormož Milivoj Zemljič in strokovni delavec Tomaž Bolcar posamezna društva in se pogovarjata z ljudmi, kako naprej. Velik poudarek dajo izobraževanju in na razne seminarje pošiljajo predvsem mlajše ljudi.

Pravite, da dajete prednost izobraževanju in na seminarje pošiljate predvsem mlajše ljudi. Katerih so se v zadnjem času udeležili?

Tomaž Bolcar: Udeležili so se seminarja za folklorni dejavnost, otroške ples, sodobni ples, gledališko dejavnost, več zborovodskih seminarjev, za filmsko dejavnost, poslali smo celo eno mladenko na seminar za mažoretke. Na osnovi tega smo letos ustanovili mažoretno skupino, ki trenutno deluje na osnovni šoli Ormož, sodeluje pa s Pihalnim orkestrom Ormož. Sestavljena je iz približno dvajsetih mladenk, vodi jih **Petra Čurin**, ki je bila na seminarju. Dobivajo se v prostorih osnovne šole Ormož. Težave so v glavnem pri opremljanju skupine, ki potrebuje enotne obleke, škornje, palice in še kaj. Sedaj iščemo možne sponzorje, ki bi to skupino »oblekli«. S krajšim nastopom se bo predstavila že ob novoletnem koncertu Pihalnega orkestra Ormož, večji nastop pa bo imela na pustnem karnevalu v Ormožu.

Na glasbenem področju naj omenim občinsko srečanje odraslih pevskih zborov, ki je bilo v Obrežu, potem srečanje otroških in mladinskih pevskih zborov, ki je bilo v Ormožu. Samostojni koncert je organiziral mešani

pevski zbor Miklavž, žal pa to sezono nista nastopila s samostojnim koncertom ženski in moški pevski zbor DPD Svoboda iz Or-

Strokovni delavec OZKO Ormož **Tomaž Bolcar**. (Foto: V. T.)

moža. Omeniti je potrebno, da ob obeh omenjenih zbora v Ormožu deluje že **dekliška komorna pevska skupina**, ki se je do sedaj pokazala samo z manjšimi nastopi. Vodi jo **Alenka Salamun**, nastala pa je iz jedra nekdanjega pevskega zbora osnovne šole Or-

mož. V kratkem načrtujejo že svoj samostojni koncert.

Najaktivnejša skupina na glasbenem področju je **Pihalni orkester Ormož**. Ob številnih nastopih v kraju in zunaj njega so letos priredili koncert tudi v Postojnski jami, na Triglavu. Pred nedavnim so končali koncerte po ormoških župnijskih cerkvah, sedaj pa se pripravljajo na svojo največjo vsakoletno prireditev — novoletni koncert. Poleg Pihalnega orkestra Ormož deluje v Središču ob Dravi še **godba na pihala** z dolgoletno tradicijo, ki pa zadnja leta veliko manj nastopa.

Tudi letos imamo v načrtu srečanje odraslih in mladinskih pevskih zborov občine Ormož, konec maja pa bo ponovno srečanje odraslih pevskih zborov SV Slovenije. Dogovorili smo se, da bo to potekalo vsako drugo leto.

Ob glasbeni dejavnosti je bila pred leti nekoliko bolj, zadnja leta pa manj dejavna **gledališka dejavnost**; kljub temu si gledalci lahko zadnja leta ogledajo nekatere zelo kvalitetne predstave.

Tomaž Bolcar: Resnično, zadnja leta so za posamezne gledališke skupine sušna, vendar nas gledališka skupina Holermus že nekaj let navdušuje z odličnimi predstavami. Lepo je začela tudi mladinska skupina pri Prosvetnem društvu Miklavž, ki pa ji zadnje leto zaradi različnih vzrokov pohaja sapa. Dokaj dobro delujeta tudi starejša in mlajša gledališka skupina pri najstarejšem Prosvetnem društvu Simona Gregorčiča iz Velike Nedelje. Na odru zadnja leta ne opazimo gledaliških skupin prosvetnih društev iz Tomaža, Koga in Obreža. Igre so pripravile vse gledališke skupine iz osnovnih šol občine.

Zelo dobro je razvita lutkovna dejavnost. Kakšne aktivnosti ste opravili na tem področju?

Tomaž Bolcar: Vsako leto konec januarja imamo občinsko revijo lutkovnih skupin, najboljša skupina pa se potem vsako leto udeležijo medobčinskega srečanja. Lahko bi rekli, da je to zelo množična dejavnost v osnovnih šolah in vrtcih. Ob lutkovni delavnici, seminarju, ki smo ga za to področje imeli v Ormožu, so se naši lutkarji udeležili tudi večdnega seminarja na Debelem Rtiču, tako da imajo veliko znanja za novo sezono.

Zelo dejavne so tudi razne plesne skupine.

Tomaž Bolcar: Mladi Ormožani zelo radi plešejo. Imamo jazz baletno skupino, ki je sodelovala na občinskem srečanju plesnih skupin in se uvrstila tudi na področno srečanje. Ob tej skupini je delovala še celoletna plesna šola za otroke, šola družabnega plesa, baletna šola, tako da me-

Gledališka skupina Holermus z lanskeletno predstavo **Hadžičevega Hitlerja v partizanih**.

(Foto: Ema Žalar)

nim, da je to področje zelo dobro pokrito. Tudi letošnja sezona, kolikor mi je znano, deluje že več plesnih skupin in mislim, da bo ta dejavnost uspešna. Mogoče še o folklorni dejavnosti, kjer smo lanske sezono organizirali občinsko revijo otroških in odraslih folklornih skupin ter se udeležili srečanja otroških folklornih skupin v Prekmurju.

Med ostalimi dejavnostmi, s katerimi se ljubiteljsko ukvarjajo v Ormožu, je potrebno omeniti še **literarno skupino Jutro**, ki deluje že vrsto let, vendar si žal v lanskem letu zaradi pomanjkanja denarja niso mogli privoščiti izdaje biltena.

Novost dejavnosti pri OZKO Ormož je **kulturna vzgoja otrok in mladine** ob uspešni organizaciji otroškega abonmaja, ki ga letošnje leto nadaljujejo.

Omenili smo že, da v teh dneh opravlja predsednik OZKO in strokovni delavec pregled po posameznih društvih. Zanimalo nas je, kakšno je trenutno stanje.

Tomaž je povedal, da zmeraj boljše. Primer je **Prosvetno društvo v Središču ob Dravi**, ki se je na novo organiziralo. Pravijo, da bodo resno delo pričeli že letos. Nekatera društva imajo težave tudi s prostori, kljub temu da se stanje tudi na tem področju urejuje. Takšen primer je tudi **Prosvetno društvo Ivanjkovci**, ki je pred leti dobro delovalo. Ob obnovljeni dvorani imajo sedaj veliko načrtov.

Poseben problem pa je brez dvoma **ormoški dom kulture**, ki je že zastarel in potreben temeljite obnove, za kar pa ni denarja ne v DPD Svoboda, ki je njegov lastnik, in ne v krajevni skupnosti. Zadnje leto ga vsaj redno ogrevajo, to pa pred nekaj leti ni bilo mogoče. Sedaj v domu, ki je bil svoj čas občinski (po svoji funkciji), lahko nastopajo gledališke skupine in poteka vsa druga dejavnost ljubiteljske kulture, ki je v zimskih mesecih v Ormožu iskana in je ne manjka.

Vida Topolovec

RAZSTAVA DRUŠTVA ZA VARSTVO IN VZGOJO PTIC PTUJ

Papige, kanarčki, eksotične ptice ...

V Klubu mladih v Ptujju je Društvo za varstvo in vzgojo ptic danes odprlo razstavo sobnih ptic. Ogledali si boste lahko več vrst papig, kanarčkov in eksotičnih ptic. Posebno mesto na razstavi imajo nagačene ptice ujele.

Razstava bo odprta do 18. novembra vsak dan od 8. do 18., v nedeljo od 8. do 15. ure. Vstopnina za odrasle je 20 dinarjev, za organizirane skupine 10, za mladino 15 dinarjev. Otroci vrtca si bodo lahko razstavo ogledali brezplačno.

Društvo za varstvo in vzgojo ptic vas po dveh letih ponovno prisrčno vabi na ogled sobnih ptic.

N. V.

Ponudba za nakup zbornika

V septembru je izšel drugi slovenjebistriški zbornik. Knjiga, kakršen je omenjeni zbornik, ni takšne vrste, ki jo kupiš in nato nanjo pozabiš. S svojo lokalno aktualnostjo in strokovno uspešnim gradivom o domačijskih okolici pomeni dosežek več desetletij in prav zaradi tega je ni mogoče »pozabiti« na knjižni polici. Gradivo, ki je zbrano v drugem zborniku, bo služilo spoznavanju lastne »domačije« tudi potomcem.

Knjiga je v kratkem času obšla že velik del sveta, koder živijo Slovenci, ki izvirajo iz slovenjebistriške občine. Še vedno je na prodaj pod zelo ugodnimi pogoji (tudi prvi del!) pri OZKO Slovenska Bistrica.

Vida Topolovec

Razstave in zbirke v slovenjebistriškem gradu

Nekdanja Kulturna kupnost občine Slovenska Bistrica se je vrsto let trudila, da bi obnovila prostore v gradu in jih namenila za stalne zbirke in razstave, ki bi prikazale kulturno in materialno bogastvo domačega okolja. Postopoma so urejali prostore in prva stalna razstava so »**Rimske ceste pod Pohorjem**«, rezultat dolgoletnega dela znamenitega arheologa, slovenjebistriškega rojaka **Stanka Pahiča**. To je razstava svetovne kvalitete, ki pritegne mnogo radovednežev, tudi iz tujine, saj je arheolog priznan raziskovalec v evropskem merilu.

V letošnjem letu je delo kulturne skupnosti prevzela ZKO, da ne bi zamrlo nekdanjo kulturno bitje mesta in občine. Čeprav sedanji čas ni najbolj naklonjen kulturi, se še vedno najdejo ljudje, četudi amaterji, ki želijo s svojim delom vtisniti kulturni pečat provinc. Tako je sedaj v gradu že več prostorov, kjer naj bi bile postavljene stalne zbirke. V bližnji prihodnosti, če bodo seveda ugodni finančni pogoji, bo zažvela »**Arhiva narodopisna zbirka**«, ki je šteje več tisoč enot in je rezultat dolgoletnega zbiranja nekdanjega ravnatelja Matične knjižnice dr. Josipa Vošnjaka iz Slovenske Bistrice. S tem bo uresničena želja mnogih Slovenjebistričanov, da bo ta zbirka dostopna javnosti.

Zbran je že tudi razstaveni material za stalno zbirko »**Slovenjebistriški narodni buditelji**« (Vošnjak, Stepisnik, Serbec), ki so v prejšnjem stoletju bili med pomembnimi slovenskimi narodnimi buditelji ne samo v slovenjebistriškem prostoru, temveč širše.

Vida Topolovec

Podoba Slovenske Bistrice iz 1681. leta (G. M. Vischer). Ta stara podoba mesta služi kot vstopnica v razstavne prostore gradu ter kot razglednica.

PREJELI SMO ...

Ugledna novinarka g. Darja Lukman je v Tednikih št. 40—44/90 opisala razmere v taborišču Sternthal (sedaj Kidričevo) po končani vojni leta 1945. Nimam vzroka dvomit o izpovedih neimenovanih prič o grozljivih razmerah, ki so bile v omenjenem taborišču po vojni, o okrutnosti podivjanih posameznikov, ki so se izživljali nad nemnožimi žrtvami itd. Želim pa povedati svoje mišljenje glede odnosa do razkrivanja zločinov in grozljivih, ki so jih po zmagovitih narodnoosvobodilnih vojni zagrešili naši ljudje nad našimi ljudmi in nad tujci.

V prvi vrsti bi po mojem mnenju bilo potrebno odkriti dejstva, in to na osnovi pisnih virov, če teh ni, potem pa na osnovi prič in drugih virov. Če so pod prejšnjo enopartijsko oblastjo bili nekateri pisni viri zaklenjeni in nedostopni oziroma če se jim mnogi novinarji in zgodovinarji niso smeli oziroma upali približati, sedaj v pluralistični in demokratični družbi za takšno stanje ni več razloga. Ob ugotovitvi g. Lukmanove, da bi arhivi sodišča slovenske narodne časti morali biti iz Ptujja premeščeni v Ljubljano, vendar zaenkrat niso dostopni in ni natančno jasno, ali morda niso v Beogradu, bi postalo vprašanje: Ali res ni mogoče tistemu, ki bi to hotel, pa naj bo novinar ali zgodovinar, ugotoviti, kje so arhivi in ali so, če so v Ljubljani, še tudi danes nedostopni in zakaj? Zdi se mi, da iskalci teh arhivov niso dovolj vztrajni in ne potrka na prava vrata.

Tudi podpisani sem se svojčas zanimal za delovanje sodišča slovenske narodne časti (glej članek v Tedniku št. 3/86), priznam pa, da pri iskanju arhivov nisem bil dovolj vztrajen, tako da na mnoga vprašanja nisem iskal odgovora, n. pr. ali, kdaj in kam so bili sodni spisi sodišča slovenske narodne časti, če so se nanašali na ptujsko območje, odneseni iz Ptujja. Iz 2. čl. Zakona o ukinitvi sodišča slovenske narodne časti (Uradni list SNOŠ in narodne vlade Slovenije št. 29/45 z dne 25/8-1945) ne sledi, da bi morali biti sodni spisi, kot vemo, vsebujejo ovadbo, zaslišanje obtoženca, obravnavo, sodbo itd., predani komu na čuvanje, temveč ta člen določa le, da bi morale biti knjige, vpisniki in drugi spisi sodne uprave sodišča slovenske narodne časti izročeni na čuvanje Vrhovnemu sodišču Slovenije. V arhivu mariborske Višjege sodišča pa sem našel nekaj ne dovolj razčlenjenih statističnih podatkov z območja takratnega ptujskega okrožnega narodnoosvobodilnega odbora, ki je obsegalo v glavnem območje seda-

njih ptujske in ormoške občine. S tega območja se je takrat zagovarjalo pred sodiščem slovenske narodne časti, ko je poslovalo v Ptujju, 383 oseb, od katerih pa je bilo okoli 70 oproščenih, drugi pa kaznovani z glavno kaznijo: izgubo narodne časti. Mnogim pa je kot dodatna kazen bilo naloženo lahko ali pa težko prisilno delo. V 9 primerih je bila izrečena tudi zaplemba premoženja. Iz cele podravke in prekmurske regije pa je bilo obtoženih okoli 2000 oseb.

Na osnovi navedenih statističnih podatkov se da upravičeno sklepati, da med 12 tisočimi, ki naj bi po navedbi g. Lukmanove bili po vojni v sternthalskem taborišču, ni bilo dosti takih, ki bi bili tja poslani na temelju sodbe sodišča slovenske narodne časti, ki pa ni bilo laično, kot to trdi g. Lukmanova. Predsednik senata in tajnik, ki je tudi prisostvoval razpravam, sta bila pravnika, ostali člani, ki jih sicer zakon imenuje sodnike, pa so bili laiki in so odigrali enako vlogo, kot jo imajo sedaj pri rednih sodiščih sodniki — porotniki. Iz dejstva, da je bilo okoli 1/5 obtoženih

oseb oproščenih, lahko sklepamo, da se sodbe pred sodiščem slovenske narodne časti niso izrekale nepremišljeno, temveč na podlagi postopka, ki je bil, če ga gledamo iz današnjega časa in ga primerjamo z današnjim sodnim postopkom, zelo pomanjkljiv.

O grozljivih razmerah, ki so bile v taborišču, so g. Lukmanovi pripovedovale še živeče prič, ki pa iz raznoraznih razlogov niso hotele biti javno imenovane. Ni dvoma, da bi imenovanje prič vsaj z začetno črko njihovih priimkov in navedbo kraja njihovega bivanja dalo sestavku g. Lukmanove večjo verodostojnost. Osebnost mislim, da bi bilo prav, če bi ljudje, ki so na svoji koži doživeli nečloveško ravnanje posameznih sadistov ali pa bili priče takega ravnanja, zbrali toliko poguma, da bi lahko povedali svoja imena. Danes se pač ni potrebno bati maščevanja naših »ta glavnih«. Nekateri od teh je že doletela zaslužena kazen, kot n. pr. grbastega Miha, o katerem piše tudi Milica Ostrovska v svoji II. knjigi »Kljub temu odpor« na str. 343, kjer dobesedno piše:

»To pomlad (moja opomba: bilo je 1944) so se po Mariboru pričele širiti govorice o Bogdanu Horvatu, ki so ga nekateri po njegovi telesni hibi imenovali »grbasti Miha«. Govorilo se je, da je okrutnej in da je na Pohorju marsikaj zagrešil. To je skušal izkoristiti okupator, ki je v letaku, v katerem poziva mobilizirance, naj se javijo najbližji orožniški postaji, pisal tudi o »grbastem Mihi« in o njegovem krutem ravnanju.

Morda pa bi o razmerah v taborišču in o raznih okrutnejših značajih dosti povedati tudi partizan iz naših krajev, katerega po navedbi g. Lukmanove mnogi taboriščniki omenjajo »kot glavnega«, to je tov. Tine, kar je bilo partizansko ime za Zvonka Sagadina (glej knjigo Skozi viharje v lepšo prihodnost, izdano v Ptujju 1981). Bilo bi potrebno in koristno pri pisanju sestavka o povojnem taborišču Sternthal čuti tudi izjave Tineta. Ali je g. Lukmanova tako izjavo morda tudi poizkusila dobiti, pa meni ni znano.

Mirko Kostanjevec

ODGOVOR IN POJASNILO GOSPODU KOSTANJEVCU

Strinjam se, vendar ...

Zelo sem bila vesela vašega pisma. Podobno kot se v pismu vprašujete o primarnih virih o sodiščih narodne časti in taborišču Sternthal, se vprašujem tudi sama. Veste, pozanimala sem se pri zgodovinarjih v Ptujju in v Ljubljani, pa pri avtorjih, ki se z zgodovino leta 1945 mnogo bolj poglobljeno ukvarjajo. A so mi vsi odgovorili tako, kot sem tudi zapisala. Moram pa povedati, da se skupaj se z nekaterimi novinarskimi kolegi iz drugih redakcij trudim, da bom do arhivov, če seveda obstajajo, prišla. In takoj, ko bom, bom seveda o njih pisala. Upam, da bo to kmalu. Tako da o vztrajnosti ni dvomiti, kakor tudi ne o pravih vratih, razen če mi lahko vi svetujete še kakšna razen omenjenih, za kar bi vam bila zelo hvaležna.

Rada bi pojasnila tudi število 12 tisoč zapornikov, ki sem ga navedla, a mu mnogi oporekajo. Do tega števila sem prišla na osnovi sklepanja o velikosti taborišča in pričevanj o številu zapornikov v posameznih delih taborišča. Kapaciteta taborišča je po tem izračunu okoli 4 tisoč ljudi. Če upoštevamo, da je taborišče delovalo dobre tri mesece, je ocena 12 tisoč kar prava, kajti upoštevati je potrebno, da so hrvaške oficirje in Kočevarje postrelili in da so potem prišli v taborišče ljudje iz celotnega Pomurja, Podravja ...

Kar zadeva število taboriščnikov v Sternthalu, ki jih je tja poslalo ptujsko sodišče narodne časti, se z vami strinjam, vendar morate upoštevati, da so tja pošiljala tudi sodišča iz Maribora, Lenarta, Murske Sobote, Lendave, Ormoža — skratka s celotnega severovzhodnega dela Slovenije. Zaradi tega, ker sem v (ptujskem) Tedniku, sem pač navajala samo sodišče narodne časti v Ptujju.

Z vami se pa strinjam v oceni, da so bile sodbe

— gledano s stališča sodobnega prava — zelo pomanjkljive.

In najpoglaviteje: tudi sama bi bila zelo vesela, če bi bili že taki časi, da bi zaporniki iz Sternthal in njihovih sorodniki lahko z imeni in priimki nastopali v javnosti kot priče dogodkov. Vendar moram povedati, da niti ena od prič ni bila pripravljena pričati, preden nisem obljubila, da ne bom zapisala niti imena niti priimka, prav tako ne kratic. Kar tri priče pa imena in priimka niso zaupale niti meni. Razumem, da bi za verodostojnost morala navesti vsaj kratice, a tega nisem storila. Zaščititi namreč želim priče, še posebej zato, ker jih je vse po vrsti strah pred maščevanjem. Pravijo, da nikoli ne veš, kdo ti stoji za hrbtom. Veste, midva lahko meniva, da so časi takšni, da se ljudje ne bi smeli bati, pravica ljudi, ki so vse to preživeli, pa je, da sami presodijo, ali naj zaupajo sedanjem časom ali ne. Na žalost je moja izkušnja negativna.

Kar zadeva Zvonka Sagadina, moram zapisati, da sem napisala, da je bil takrat šef Ozne, ki je upravljala v taboriščih in pošiljala ljudi tja ter jih zasliševala. Vendar je bil Sternthal pod mariborsko (področno) Ozno, njen načelnik pa Vlado Majhen-Rafael. Kdo je bil Tine, ki ga taboriščniki na veliko omenjajo, še ni povsem jasno. Odpravljam se namreč k piscu knjige Iz dnevnika mariborskega oznočca, ker pričakujem, da bom izvedela, ali je bil ta »Tina« Tine Golob, Zvonko Sagadin-Tine ali celo nekdo tretji iz Savinjske doline. Vsekakor bom o tem še pisala.

Zvonka Sagadina sem kot šefa povojne Ozne v Ptujju poskušala dobiti po telefonu v Ljubljani, a se vsaj mesec dni na številko v imeniku nihče ne oglasi. Zelo rada bi govorila tudi z njim.

S spoštovanjem Darja Lukman

Uspelo martinovanje v Ormožu

Ob letošnji vinski letini, ki je količinsko sicer nekoliko manjša, zato pa kakovostno odlična, ni bilo težko opraviti krsta mošta, torej iz »smrdljivca in prepirljivca«, kot je povedal krstitelj, narediti dobrega mladega vina. Veselo je bilo v družbenih in zasebnih lokalih, pri posameznih društvih in organizacijah in seveda tudi v mnogih zidanicah, kjer so vinogradniki na krst mošta povabili svoje prijatelje.

Veselo in živahno, mogoče nekoliko manj kot prejšnje leto, je bilo tudi na javni prireditvi v Ormožu, ki je letos potekala že četrta. Kerenčičev trg, ki so ga v ta namen lepo okrasili, je vsem obiskovalcem nudil prijetno vzdušje vinskega praznika. Ponudba je

di odlične letine. Še pred nekaj dnevi so pobrali zadnje grozdje za jagodni izbor. Prepevali so v svoje in veselje vseh, ki so jih prišli poslušat. Pravi koncert lepih slovenskih narodnih in ponarodelih pesmi so tokrat pripravile pevke ženskega pevskega zbora DPD Svoboda, ki martinovanje na prostem ostajajo zveste že vsa leta.

Posebnost javne prireditve je bila modna revija, ki so jo pod pokroviteljstvom blagovne TI-ME iz Ormoža opravile domače manekenke pod vodstvom Štefke Borak.

Prireditve, ki ji je ves dan nagajalo megleno vreme, so sklenili s krstom mošta, ki vedno privabi

Vsi, ki imajo radi pravo, dobro vinsko kapljico, so se minulo soboto zelo radi ustavljali pri stojnici Društva vinogradnikov Jeruzalem.

bila dokaj pestra — od obveznega mošta in pečenih kostanjev do jedi iz mesa, dobrega starega vina, kuhanega vina in jedi, ki so jih za vse lačne pripravile kmečke ženske. Zatikalo pa se je pri skupinah, ki bi vsaka na svoj način prikazale običaje ob trgatvi in ob tem zapela obvezne napitnice. Nekateri so se ustrašili mrzlega vremena, da pa je bilo »veselje« še večje, so imela vsa podjetja v ormoški občini delovno soboto, osnovne šole in vrtci pa ravno tako.

Tako so vse skupaj »reševali« vinogradniki Kmetijskega kombinata, veseli in dobre volje zara-

največ gledalcev in poslušalcev. Pohvaliti pa je potrebno tudi trgovska podjetja, ker so bile trgovine v soboto odprte vse tja do 16. ure.

Prišlo je tudi nekaj obveznih kramarjev, ki ne zamudijo podobnih priložnosti in po svoje prav tako popestrijo prireditve. V ormoško klet, hotel, na Malek in Jeruzalem pa so prišli tudi številni gostje, ki ob takih dneh radi prihajajo v te v vinom obdarene kraje. Mnogi med njimi so prišli tudi na ormoško javno prireditve.

Vida Topolovec
Foto: Ema Žalar

Za haloške ceste, vodovod in drugo v več občinah hkrati

Predstavniki štirih občin (Ormoža, Ptuj, Slovenske Bistrice in Šmarj pri Jelšah) so ustanovili projektno skupino za pripravo celostnega razvojnega programa Halož. Iz Ormoža sodelujeta Branka Sok in Milan Lukman, iz Ptuja Stane Napast, Franc Predikaka, Franc Bezjak in Metka Slanič, iz Slovenske Bistrice Maksimiljana Ozimič-Zorič in Miran Gorinšek ter iz Šmarj pri Jelšah Marjana Aralica, Marta Vahčić in Mitja Krajnc.

Na prvem sestanku v Ptuj v prejšnjem tednu so v glavnem govorili o najnujnejši potrebi celostnega programa, saj meje med občinami in umetno narejene omejitve v prostoru ne smejo biti ovira za skupno delo in skupne cilje. Haloški razvojni program bo nastajal na osnovah, ki jih je postavila NOVNA. Njen Studio za podeželje bo tudi pripravil ogrodje projekta, saj je najprej potrebno ugotoviti, kaj potrebujemo, da bomo lahko kandidirali za denar, ki se bo zbiral za osnovi Zakona o revitalizaciji demografsko ogroženih območij.

Mateja Mešl, direktorica NOVNE, je poudarila, da je v programu potrebno opredeliti vpetost območja v širši prostor, posamezne programe, ki jih bodo občine uresničevale kot skupne, in tržni nastop. Ne gre se slepiti, da so sami programi dovolj, potrebno je vedeti, kam bomo prodajali izdelke haloškega prostora. Poleg tega je potrebno vedeti, da je haloški image v tem trenutku izredno slab. V ravnem Studiu za podeželje tudi opozarjajo, da so za uresničevanje celostnega programa potrebne svetovale in institucije, ki jih bodo ustanovili v posameznih občinah. Prisotnost NOVNE je začasna; po njenem odhodu vrzeli ne sme biti.

Vojteh Rajher, predsednik Skupščine občine Ptuj, ki je tudi nosilka projektnih skupin, meni, da je do konca meseca potrebno zbrati vse razvojne ideje, predvsem tiste, ki jih je moč brez posebnih težav uresničiti. Pri tem gre za načrte krajevnih skupnosti in podjetij. Eden od možnih virov za financiranje teh programov so krajevni samoprispevki. Predsedstvo skupščine občine podpira odločitve krajevnih skupnosti, da tudi v novem srednjoročnem obdobju gradijo svoj razvoj z lastnim delom in denarjem. Haloški krajevni skupnostim pa priporočajo, da svoj razvoj oziroma rešitve podredijo razvojnemu programu tega območja. Pri tem mora vsak predstaviti svoje prednosti.

Predsedniki občin in izvršnih svetov (Ormoža, Ptuj, Slovenske Bistrice in Šmarj pri Jelšah) prav tako podpirajo izdelavo celostnega programa Halož. Ne glede na to imajo v nekaterih okoljih pomisleke.

Miran Krajnc iz Šmarj pri Jelšah je opozoril na specifičen položaj njego-

ve občine. Prizadevajo si, da bi na osnovi Zakona o demografsko ogroženih območjih pridobili status manj razvite občine — poleg Lenarta. Sredstva za kakršnokoli naložbo v tem prostoru naj ne bi bila nepovratna, povsod je potrebno upoštevati ekonomski interes. Šmarčani podpirajo celostni razvojni program Halož, pri tem pa bodo z enako pozornostjo in zavzetostjo sodelovali pri uresničevanju razvojnih programov svojega območja. Predvsem imajo v mislih Kozjansko.

Milan Lukman iz Ormoža je povedal, da je zasnova programa dobra in da rezultati ne smejo izostati. Ormoška občina je glede na svoj položaj bolj povezana z razvojem Slovenskih gor, zato bi bilo nujno izdelati podoben program tudi za to območje. Tudi Slovenska Bistrica daje podporo celostnemu programu Halož, četudi z njimi nima velike povezave. Je pa zainteresirana, da se reši vprašanje Dravinske doline. V občini veliko razmišljajo o razvojnih težavah Pohorja, kjer je veliko višinskih kmetij, te pa potrebujejo družbeno podporo.

V PTUJU PODATKE ŽE ZBIRAJO

Metka Slanič, podpredsednica ptujskega Izvršnega sveta, je na posvetu povedala, da v Ptuj že zbirajo podatke od delovnih organizacij, krajevnih skupnosti in drugih. Tako bodo že v kratkem lahko povedali, kaj bodo v naslednjih petih letih razvijali v Haložah. Rok za zbir vseh podatkov je konec meseca. Tudi za osnovno analizo ni potrebno veliko časa. Več zadržev bo gotovo pri sestavljanju investicijskih programov in zagotavljanju finančnih sredstev.

Janez Lah, predsednik ptujskega Izvršnega sveta, meni, da je poleg sredstev krajevnega samoprispevka

možen vir tudi občinski, pa tudi ustrezni razvojni sklad, glede zunanjih virov pa v tem trenutku ni moč povedati ničesar določenega. Sele ko bo rešeno vprašanje lastnine, je mogoče računati na tuja vlaganja.

Franc Predikaka, ki je v oddelku za občo upravo dela za Haloze, je posebej opozoril na nujnost sočasnega planiranja gospodarskega razvoja, razvoja infrastrukture in družbenih dejavnosti. Občine lahko najbolj sodelujejo pri razvoju cest, vodovoda, elektrifika in poštnega omrežja. To je osnova, da bodo ljudje v Haložah ostali in da se bodo nekateri tudi vrnili. Glede na to, da na tem območju ne bomo gradili političnih tovarn in večjih gospodarskih objektov, je prihodnost v razvoju dopolnilnih dejavnosti. Stane Napast je prepričan, da je potrebno izdelavo celostnega programa Halož pihiti, ker sicer denarja ne bo. Infrastruktura mora biti prva, ki bo povezala sodelujoče občine. Ovir je lahko, ker bo po zakonu sicer zagotovljenih 30 odstotkov denarja, 70 pa ga bo potrebno še zbrati.

Projektna skupina je sprejela konkretne načrte dela in sklenila, da bo program pripravljen do roka, saj bo natečaj za pridobivanje sredstev že januarja prihodnjega leta.

MG

Apnena čebelja zalega skrbi čebelarje

Apnena čebelja zalega se je v zadnjih letih že toliko razmnožila, da je sedaj najnevarnejša bolezen čebeljega gnezda in čebelarstva nasploh. Vzroki tako hitrega širjenja še niso poznani, vendar menijo, da jih je več, med njimi nepravilna uporaba zdravil za zdravljenje bolezni čebel in čebeljega gnezda, v prvi vrsti proti varo, onesnaženje življenjskega okolja, posebno delovanje kislega dežja, nezadostno razkuževanje opreme, pripomočkov, nepravčasno menjanje satja, matice in drugo.

Vse to boste lahko zvedeli na strokovnem čebelarstvem predavanju danes, v četrtek, 15. novembra, ob 17. uri v prostorih osnovne šole Tone Žnidarič. Tema predavanja bo: Kužni bolezni varoatoza in poapnela čebelja zalega — velika nevarnost čebeljih družin. Predaval bo priznani čebelarski strokovnjak Franc Šivic iz Ljubljane.

Tajnik ZČD Ptuj
Srečko Rupnik

Kulturni križemkrazem

PTUJ ● V ponedeljek, 19. novembra, bo gostovalo v ptujskem gledališču Slovensko mladinsko gledališče iz Ljubljane. Predstavili bodo delo Frana Milčinskega v priredbi Iva Svetine Butalci s podnaslovom ljudska igra. Režija Zdravko Zupanič. Predstava ob 19.30 je za abonma in izven, ob 16. uri pa za mladino.

PTUJ ● V četrtek, 22. novembra, bo Teatar u gostima v ptujskem gledališču zaigral Sarmico v režiji Relja Bašiča. Igrajo: Richard Simonelli, Mirjana Piculjan in Đokica Milaković. Predstava bo ob 19.30 uri izven.

LENART ● V Matični knjižnici je vsak dan razen ponedeljka in nedelje na ogled razstava likovnih izdelkov učencev osnovne šole Voličina.

SLOVENSKA BISTRICA ● Danes ob 15. uri bo v Domu kulture sklepna prireditev ob mesecu knjige in 100. obletnici rojstva Franceta Bevka pod naslovom Pastirci ob plesu in kresu.

Živeti s sladkorno boleznijo

Zdravje je vrednota, katere pomembnosti se zavemo šele, ko nastopi bolezen. Bolezen spremeni počutje prizadetega, poruši njegovo psiho-organiko ravnotežje ter občutno zmanjša njegovo učinkovitost in danem socialnem in delovnem okolju. Kronične bolezni, med katere spada tudi sladkorna bolezen, prizadenejo človeka za daljše obdobje oz. ga spremljajo do konca življenja. Prav zato so tako razdiralne za vsakega posameznika, za družbo kot celoto pa drage in obvezujoče.

Zdravstveni delavci moramo s svojim znanjem, strokovnostjo, v skladu z moralno-etičnimi načeli poskrbeti, da bo tudi kroničnim bolnikom življenje znošnejše, v okviru danih možnosti čim bližje načinu življenja zdravih ljudi. Prav tako pa je dolžnost vsakega bolnika upoštevati dana navodila in se na tak način ogniti zapletom ter podaljšati svojo delovno sposobnost oz. preprečiti invalidnost.

V našem dispanzerju se vsakodnevno srečujemo s sladkornimi bolniki različnih starosti, profilov, želja ter interesov. Poleg osnovnih vprašanj glede načina zdravljenja se poskušamo spopadati tudi z vsemi drugimi psihosocialnimi problemi diabetikov. Vsakega bolnika poskušamo obravnavati individualno. To je sicer časovno, pa tudi v vseh drugih pogledih napornejše, vendar plodnejše delo.

Katera so vprašanja, ki nam jih najpogosteje zastavljajo naši bolniki ob prvem ali ob kontrolnih pregledih?

Seveda so na prvem mestu vprašanja o sami bolezni, o njenem poteku, zdravljenju, komplikacijah. Sele ko bolniki poskušajo zaživeti s svojo boleznijo, jo sprejeti za »svojo«, prihajajo na površje čisto običajna vprašanja, ki se tičejo vsakodnevnega življenjskega utripa bolnika.

SLADKORNA BOLEZEN IN NOSEČNOST

Menim, da so zlasti prizadeti mlajši bolniki, pri katerih je bolezen nastopila tako rekoč čez noč v najhujši obliki. Naenkrat so postavljeni pred dejstvo, da bodo vse življenje odvisni od insulinske terapije ter na nek način onemogočeni v svojem domačem in delovnem okolju. Pogosto jih zanima, kako urediti odnose s partnerjem, kako načrtovati potomstvo. Naši nasveti slonijo predvsem na dejstvu, da je potrebno partnerja podrobno seznaniti s sladkorno boleznijo, možnimi komplikacijami, pomembnostjo terapije. Svetujemo načrtovano nosečnost v času, ko pri bodoči materi s sladkorno boleznijo še niso prisotne komplikacije. Seznanimo pa jih tudi z dejstvom, da je perinatalna smrtnost otrok diabetičnih mater

višja in da so najpogostejši vzroki smrtnosti novorojenčkov prirojene anomalije. Število let-het pa je pri otrocih diabetičnih mater 3—4 krat večje kot v zdravi populaciji. Da bi bil ta rizik čim manjši, mora biti sladkorna bolezen čimbolje urejena, nosečnica s sladkorno boleznijo mora biti pod strogo kontrolo ustreznih specialistov. Če so komplikacije že prisotne, v sami nosečnosti napredujejo in ogrožajo bolnico samo. Neugodno genetsko predispozicijo pri načrtovanju potomstva predstavlja oba starša — diabetika.

SLADKORNI BOLNIK IN NJEGOV POKLIC

Sladkorni bolniki se srečujejo tudi s številnimi poklicnimi problemi, ki so odvisni od stopnje izobrazbe ter vrste dela, ki ga opravljajo. Družina, prav tako pa tudi delovno okolje morata biti seznanjena s sladkorno boleznijo, da lahko v kritičnih situacijah nudita ustrezno pomoč. Za mladega bolnika je izbira poklica življenjskega pomena. Pri tem mora upoštevati nekatere pogoje dela: urejen delovni čas, možnost dietne prehrane in tako delovno okolje, da pri delu ne ogroža sebe in drugih. Kot neprimerne poklice navajamo poklice soferja, pilota, strojevodje idr. — na teh delovnih mestih bi pacient lahko ogrožal sebe in druge. Varnost samega bolnika pa je ogrožena npr. pri delu na višini. Pogosto je z nastopom bolezni potrebna prekvalifikacija, velikokrat pa zaradi razvoja komplikacij tudi invalidska ocenitev. Mortaliteta sladkornih bolnikov je v primerjavi z ostalo populacijo trikrat večja, trikrat več je srčnih obolenj, gangrene in amputacije so 20 krat pogostejše, hospitalizacije sladkornih bolnikov dvakrat pogostejše. Narašča procent invalidov I. kategorije med slad-

kornimi bolniki. Glede na vse to je preventivno zavarovanje sladkornih bolnikov še kako umestno.

ALI LAHKO SLADKORNI BOLNIK SEDE ZA VOLAN

Pogosto se srečujemo z vprašanji glede pridobitve oz. podaljšanja voznškega dovoljenja, kar je zanimivo za vse starostne skupine diabetikov. Za pridobitev voznškega dovoljenja mora imeti kandidat zdravstvene kvalitete, določene z ustreznimi zakonodajo. Za sladkorne bolnike velja pravilo, da so lahko vozniki amaterji, če le imajo dobro urejeno sladkorno bolezen, ne glede na to ali se zdravijo z dieto, antidiabetičnimi tabletami ali insulinom. Vozniškega dovoljenja za amaterje pa ne more pridobiti sladkorni bolnik s komplikacijami na očeh, živcih, ožilju. Strožji pa so kriteriji za pridobitev dovoljenja za poklicne voznike. Sladkorni bolniki, ki se zdravijo z insulinom, ne morejo postati poklicni vozniki.

V dispanzerju redno izdajamo potrdila o ugotovljeni sladkorni bolezni, ki jih naši bolniki potrebujejo pri urejanju zdravniškega spričevala. Vsakodnevno nas spreletava srh, ko beremo o številnih prometnih nezgodah s smrtnimi izidi. Med povzročitelji najdemo tudi diabetike, zato poskušamo pri naših bolnikih vzpodbuditi občutek odgovornosti do sebe in drugih udeležencev v prometu. Svetujemo jim, da ob slabem počutju in drugih neugodnih razmerah ne sedajo za volan, kajti tedaj so življenja drugih v njihovih rokah.

Zelo številne so vsakodnevne situacije, ko se sladkorni bolniki obračajo na nas. Želijo si nasvetov, pojasnil, konkretnih ukrepov. Od nas, zdravstvenih delavcev dispanzerja pa je odvisno, ali jim bomo znali prisluhniti, jim dati v danem trenutku primeren nasvet, obenem pa širšo družbeno skupnost seznaniti s problemi sladkornih bolnikov. Le tak kompleksen pristop nam lahko zagotavlja kvalitetnejše življenje diabetikov, njihovo podaljšano delovno sposobnost in čimbolj normalno vključevanje v družinsko in delovno okolje.

Marta SIMONIČ, dr. med., specialist internist

Priprave na gradnjo telovadnice v Ormožu

Ob izglasovanju nadaljevanja krajevnega samoprispevka v krajevni skupnosti Ormož so se krajevni poganjalec obnovne farne cerkve sv. Jakoba odločili za gradnjo telovadnice pri novi osnovni šoli Ormož na Hardeku, ki so jo očitno »pozabili« zgraditi zaradi pomanjkanja denarja in drugih vzrokov. Tako morajo šolarji ob dežju in slabem vremenu iskati gostoljubje v telovadnici osnovne šole Stanka Vraza, tisto v stari šoli pa preurejajo za potrebe upravnih organov skupščine občine.

Ze lanskopomlad je krajevna skupnost plačala vso projektno dokumentacijo za oziroma športno dvorano, ki ne bo služila samo potrebam osnovne šole, temveč tudi kraju. Še posebej prav bo prišla ormoškimi rokometasem, ki morajo trikrat tedensko iskati gostoljubje v športni dvorani Velika Nedelja.

Zavod za ekonomiko in urbanizem iz Murske Sobotne je izdelal ponudbo za gradnjo. Ponje so

prišli trije potencialni kandidati: PGP Ljutomer, Gradis iz Maribora in Građevinarski kombinat Medžimurje Čakovec, ki morajo do petka, 23. novembra, oddati svoje ponudbe, potem pa bo gradbeni odbor izbral najboljšega. V krajevni skupnosti, kjer se zbirajo sredstva krajevnega samoprispevka, namenjena za gradnjo telovadnice, so se dogovorili, da bo nosilec investicije osnovna šola Ormož; ta imenuje gradbeni odbor, krajevna skupnost pa nastopa kot soinvestitor. Že sedaj je jasno, da krajevni samoprispevek ne bo mogel biti glavni in edini vir finansiranja, o čemer pa bo brez dvoma še tekla beseda pri nadaljevanju občinskega samoprispevka za širitev osnovnošolskega prostora. Kot vedno računajo Ormožani tudi pri gradnji telovadnice na pomoč podjetij in posameznikov.

Vida Topolovec

Ustava mora biti kratka in razumljiva

Na okroglo mizo o razpravi o osnutku Ustave v občini Slovenske Bistrice, ki je bila v ponedeljek zvečer, je prišlo nekoliko manjše število vabljenih, prišla pa sta magistra Stane Vljaj in domačin iz Nove vasi pri Slovenski Bistrici Tone Jerovšek; ta je uvodoma povedal, da so osnove osnutka Ustave Republike Slovenije je demokratične tradicije Evrope in moderne ustave v svetu. O izrazu »svetost življenja« je dejal, da pomeni preambula slovensko besedilo k prvi ustavi samostojne Slovenije; nima nobenega religioznega pomena, nanaša pa se na človeka, ki mora spoštovati vse, kar je živega.

Precej časa se je mag. Tone Jerovšek zadržal pri poglavju o človekovih pravicah, ki jim je tudi osnutek ustave namenil precej prostora. Po mnenju mag. Jerovškega prav zaradi tega, ker predstavljajo varstvo posameznika pred državo.

V nadaljevanju je tekla beseda tudi o lokalni samoupravi, o ka-

SLOVENSKA BISTRICA

teri je več povedal mag. Stane Vljaj. Dejal je, da je to evropski pojem, ki pa mu je potrebno dodati še pojem širša lokalna samouprava. Lokalna samouprava ima korenine v narodni zgodovini in nesmotno bi bilo, da na tem področju odklikavamo nekatere evropske razmere, ker bi se s tem nehote odrekli narodni zgodovini.

Že pred razpravo so na skupščini občine Slovenske Bistrice naredili posebni delovni osnutek nekaterih pripomb na osnutek ustave Republike Slovenije, po katerem je tekla tudi razprava. Miloš Urbančič je menil, da je Ustava že v samem osnutku preobširno zastavljena, po njegovem bi morala biti krajša, ker lahko kasneje marsikaj razrešijo

ustavni zakoni. Janko Kolar podpira Urbančičevo izjavo, sam pa je imel na nekatere člene ustave veliko pripomb. Še posebej ga skrbi skladen regionalni razvoj Slovenije.

Dr. Janko Čar se je pomudil pri državljanstvu Slovenije. Boji se, da bodo nekateri skozi zadnja vrata prišli do državljanstva in s tem tudi do premoženja oziroma do kupovanja slovenske zemlje, kar pa seveda ne bi smelo biti. Predlaga moratorij pri izdaji slovenskega državljanstva.

Nekaj pozornosti so namenili tudi lokalni samoupravi; menijo da so določila mogoče prekratka, pa tudi veliko nejasnosti je še na tem področju.

Predloge, ki so jih izoblikovali po več kot triurni razpravi, bodo posedovali republiški ustavni komisiji z željo, da jih uvrsti in upošteva v predlogu Ustave.

Vida Topolovec

ROKOMET

Prva zmaga Ormožanov!

V šestem kolu prve republiške lige so se prvič v novem prvenstvu veselili tudi Ormožani, ki so v soboto zvečer v Veliki Nedelji z 19:17 premagali čvrsto ekipo iz Krškega. V začetku tekme so gostje izkoristili zmedenost domačinov v napadu in povedli s štirimi zadetki prednosti. Vendar so jih le-ti do polčasa ujeli (11:11). V drugem delu pa so z večje razliko povedli Ormožani in prednosti kljub znižanju razlike niso izpustili ter tako dosegli prvo zmago. Največ zaslug za preobrat v drugem delu imata vratar Valenko in Vinček.

V Ptuj se je Drava pomerila z Dobovo in po proti pričakovanjem trdnem boju zmagala s 25:21. Ptujčani so vodili ves čas, vendar so zelo borbeni gostje držali korak, razen v začetku in ob koncu drugega polčasa, ko so jim domačini ušli na pet oziroma štiri zadetke prednosti. Igra ni bila lepa, preveč je bilo napak v obrambi in napadu, izkazal pa se je domači vratar Koštomaj. Drava bo šele naslednjo tekmo (z Inlesom v Ribnici) igrala v popolni postavi. Na tekmi z Dobovo se je namreč močno poznala odsotnost zlasti Sagadina in Kelenca.

Veliki Nedelji ni šlo v Škofji Loki, saj jo je domači Šešir premagal kar s 33:20 (16:12).

ORMOŽ: Gaberc, F. Šandor 1, M. Šandor, Sabo 1, Djarmati, Polak 1, Sekelj 4, Vinček 6, Potočnjak 3, Zabavnik, Rajh 3, Valenko.

Rokometni klub Drava vabi na okroglo mizo o tekmovalnih športnih v občini Ptuj.

Kdaj?

Danes ob 17. uri v Mursičevi 7.

DRAVA: Koštomaj, Kramberger, Vugrinec, Vrtarič 5, Habjančič 1, Terbut, Pučko 1, Šimac 2, Čeleš, Ramšak 6, Hrupič 10, Pintarič.

VELIKA NEDELJA: Kovačec, D. Bokša 1, Zorli 2, Gregorič, Ivanuša, Šostarič, Ranfl, Hrzič 3, Cvetko 3, I. Bokša, Mesarec 11, Vavpotič.

V soboto zvečer bo v Veliki Nedelji gostoval vodilni Rudar iz Trbovelj, Drava bo nastopila v Ribnici, Ormož pa bo gost Jadrana. Članice Drave se bodo v Ptuj (ob 18.00) pomerile z Radečami. V primeru zmage se bodo utrdile na drugem mestu, i. kotar

NOGOMET

Se je Boču odprlo?

Naši območni ligaši so bili v dvanajstem kolu zelo uspešni: poljičanski Boč je drugič zmagal, Središče je osvojilo točko, Impol pa v derbiju obe.

Boč je nastopil v Pekrah in z 2:1 (Klajnšek in Obrovnik) premagal domači Inetmarketing. Središče je v Dravogradu z Ojstrico igralo 1:1 (Jurkovič), Impol pa je v derbiju sosedov s 3:1 premagal Dravinjo iz Slovenskih Konjic (Tomažič, Kruder in Ratkovič). V vodstvu je Beltinka, Impol je četrti, Središče sedmo, Boč pa še vedno zadnji, štirinajsti.

V nedeljo popoldan bo zadnje jesensko kolo. Boč se bo v Poljčanah pomeril z vodilno Beltinko, Središče prav tako na svojem igrišču z Intermarketingom, Impol pa v gosteh z mariborskim Kovinarjem.

ALUMINIJ JESENSKI PRVAK

Zadnje jesensko kolo v prvi medobčinski ligi ni moglo spreminiti vrha lestvice. Prvak je Aluminij, vendar je težko reči, s kolikšno prednostjo. V zadnjem kolu je Aluminij zmagal v Slovenji vasi, vendar so se domačini pritožili na nastop igralca, ki naj

ne bi smel igrati zaradi kazni. Zaostalo srečanja 9. kola Stojnci — Hajdina bo v soboto popoldan ob 14. uri.

1. Aluminij	10	8	2	0	20:5	18
2. Drava	11	5	3	3	31:16	13
3. Gerečja vas	11	5	3	3	26:18	13
4. Stojnci	10	4	5	1	17:15	13
5. Škorba	11	4	4	3	24:22	12
6. Bukovci	11	5	2	4	16:17	12
7. Slovenja vas	10	3	4	3	17:16	10
8. Markovci	11	3	3	5	16:18	9
9. Hajdina	10	3	3	4	11:16	9
10. Pragersko	11	3	2	6	20:22	8
11. Dornava	11	2	3	6	10:19	7
12. Hajdoše	11	1	2	8	10:34	4

1. kotar

Ptujski strelci v Ljubljani

Na prvem odprtem prvenstvu Slovenije v streljanju s standardno zračno puško in pištolo, ki je bilo 10. in 11. novembra v Ljubljani, je nastopalo 30 tekmovalcev, med njimi 10 Ptujčanov.

Uvrstili so se: Majda Raušl na 4. in Mateja Rožman na 6. mesto med mladinkami, Gorazd Selinšek na 4., Branko Bojkovič na 5. in Tomo Sokolič na 10. mesto med mladinci, v streljanju s standardno zračno pištolo v članski kategoriji Alojz Trstenjak na 4., Slavko Ivanovič na 18., Ludvik Psajd na 20. in Milan Stražišar na 21. mesto. V streljanju z zračno puško pa se je v mladinski kategoriji uvrstil Vlado Lovrenčič na 4. mesto.

Vsi ptujski tekmovalci se bodo udeležili odprtega prvenstva Jugoslavije, Alojz Trstenjak pa tudi srečanja slovenskih in hrvaških strelcev.

McZ

JUDO

Najmlajši judoisti Judo kluba Gorišnica so se udeležili zveznega turnirja za pionirje v Samoboru. Med 210 tekmovalci iz vse Jugoslavije je 6 Gorišničanov osvojilo kar 4 medalje. Marko Petek si je v svoji kategoriji priboril zlato, prav tako Žan Horvat, Boštjan Vinkovič srebno in Aleš Kvarbron. V skoraj dobljeni borbi se je poškodoval Luka Bezjak, najmanj izkušeni Filip Žnidarič pa je prav tako pokazal dobre borbe.

++

Judoisti Gorišnice so redno drugo kolo republiške lige odigrali v Murski Soboti, in sicer samo proti domačinom, saj tretje ekipe, Triglava iz Kranja, ni bilo. Tako se jim prizna rezultat 10:0. Z Murskosobočani so izgubili 5:9, saj so nastopili brez borcev v dveh kategorijah. Odlični Damjan Petek je namreč na pripravah državne mladinske reprezentance v Novem Sadu.

McZ

turistična agencija

ANKA

17. 11. VELIKOVEC, TRBIŽ

20. 11. IZLET NA MADŽARSKO

29. 11. ROMANJE V RIM

ARANŽMAJI ZA 29. NOVEMBER, NOVO LETO IN SMUČANJE DOMA IN V TUJINI PO UGODNIH CENAH!

T. A. ANKA, Hrvatski trg 2

☎ (062) 776-020, 776-030

SADNA DREVESCA raznih sort jablan, hrušk, češenj, višenj, sliv in marelic vam nudi drevesnica Čeh, Selce-Voličina, vsak dan, tudi v soboto in nedeljo, od 8. do 15. ure ob primernem vremenu. Cesta asfaltirana do drevesnice. Telefon: 724-923.

18-letni šahovski prvak

Prejšnji četrtlet se je končalo jubilejno, 40. republiško šahovsko prvenstvo za člane, ki je od 26. oktobra potekalo v prostorih ŠD Ptuj. Od vsega začetka je bilo jasno, da bo v sam vrh posegel letošnji mladinski republiški prvak 18-letni Ljubljčan Igor Jelen, ki se je ves čas menjaval v vodstvu skupaj z Vrhničanom Leonom Gostišo in očetom Iztokom Jelenom.

Končni vrstni red: 1. Igor Jelen 9,5 točke; 2. Go-

stiša 9,5, 3. Iztok Jelen 9; 4. Mohr 8,5; 5. Justin 8; 6. Crepan 8; 7. Polajžer 6,5; 8. Orel 5,5; 9. Ivačič 5,5; 10. — 12. Furlan, Truta, Srebrnič 5; 13. Podvršnik; 3,5; 14. Vavpetič 2,5 točke. Prvenstvo je organiziralo Šahovsko društvo Ptuj s Silvo Razlag kot vodjo organizacijskega odbora, vodil pa ga je mednarodni sodnik Janko Bohak. Več v prihodnji številki.

McZ

Gradbeni materiali »BAUMIT«

- ThermoPutz in ThermoExtra — toplotnoizolacijski ometi, ki predstavljajo najcenejšo in najenostavnejšo obliko toplotne izolacije.
- Program Sanova — vsi potrebni materiali za strokovno pravilno saniranje in revitalizacijo starih stavb; z njim ohranjamo vrednosti stare stavbne substance v spomeniškem varstvu in tudi pri starih hišah.
- Granopor — mineralni in plemeniti ometi in barve — z njimi dekorativno zaščitimo zunanje in notranje površine poslopij.

Informacije:
SALONIT ANHOVO, TRZENJE
65000 Nova Gorica, Kidričeva 20, telefon (065) 24-411, teleks 34-320 anho-vo yu, telefaks (065) 23-232

Proizvajalec:
Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke Knoch, Kern & Co, Avstrija

Uvoznik: Salonit Anhovo

Želim podrobnejše informacije o lastnostih, uporabi, cenah, za:

- ☐ toplotnoizolacijske omete — ThermoPutz, ThermoExtra
☐ program Sanova
☐ Granopor — plemenite omete in barve

ime in priimek:

poklic:

naslov:

Kupon pošljite na naslov: Salonit Anhovo, Trzenje, Kidričeva 20, 65000 Nova Gorica

KUPON

FRIZERSTVO NA DOMU

KODRČEK

Karmen Kvas

Cesta Olge Meglič 37

Ptuj, tel.: 773-476

SE PRIPOROČA!

AVTO ŠOLA ZŠAM PTUJ organizira tečaj CPP za kategorije A, B, C, E

26. novembra ob 16. uri v prostorih ZŠAM Ptuj.

UGODNOSTI:

- tečaj brezplačno
- organiziran zdrav. pregled in prva pomoč
- skupinske priprave na občinske teste

Vsem, ki imajo tečaj CPP končan, nudimo praktično vožnjo po izredno ugodnih cenah. Vse dodatne informacije dobite v sprejemni pisarni ZŠAM ali po telefonu na št. (062) 771-974.

AVTO ŠOLA
DRAGAR & FIŠTRAVEC

Potrčeva 42

BODOČE VOZNIKE MOTORNIH VOZIL KATEGORIJE A IN B TER TRAKTORJEV OBVEŠČAMO, DA ORGANIZIRAMO TEČAJ CESTNOPROMETNIH PREDPISOV V ZAČETKU DECEMBRA TEGA LETA!

PRIJAVE ZBIRAMO PO TELEFONIH 773-174 in 775-726 V POPOLDANSKEM ČASU ALI OSEBNO NA SEDEŽU PODJETJA, POTRČEVA 34 (PRI BOLNIŠNICI), VSAK PONEDELJEK IN PETEK OD 15. DO 16., V SREDO PA OD 17. DO 19. URE.

FAGUS D.O.O.
TRGOVINA IN STORITVE
FORMIN J.M.
TEL. 062 750-090

POPUST DO 40% NOVO!

V naši prodajalni vam nudimo celotni program LESNE Slov. Gradec:

- okna izolir
- vrata sumo
- obloge pamo
- oblaženo pohištvo (sedežne garniture, vzmetnice)
- HOBY program (lamelna vrata, lepljene plošče)
- žagan les po naročilu (ostrežja, deske)
- iverne plošče

Kupite lahko tudi proizvode drugih proizvajalcev. Na vašo željo organiziramo montažo in prevoz do 10 km v vrednosti nad 15.000,00. NAŠE CENE SO KONKURENČNE. OBIŠČITE NAS ALI PA POKLIČITE!

Se vam zdi, da živite varno?

**ŽIVLJENJSKO
ZAVAROVANJE**

Če lahko mirnega srca obkrožite teh sedem točk,
ste na dobri poti:

Vaša varnost **1** in prihranki
so zavarovani pred inflacijo.

Vsako leto **2** se povečujejo.

Z vašim partnerjem **3** življenjskim
zagotavljata varnost si vzajemno
skupnega življenja.

Ko se vam **4** rodi otrok,
dobite dodatna sredstva za
miren začetek novega življenja.

Zagotovili ste **5** sredstva za
šolanje otrok.

Starost vas ne skrbi, **6** ker že danes veste,
da boste uživali sadove razumne
varčevalne odločitve.

Tudi, če bo šlo **7** v življenju kdaj
kaj narobe, boste krizo
prebrodili z manjšimi težavami.

Z izpolnitvijo zavarovalne police, Življenskega zavarovanja
pri Zavarovalnici Triglav z enim podpisom
lahko izpolnite vseh zgornjih sedem točk.

zavarovalnica triglav
KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST

OBVESTILO

Komunalno podjetje Ptuj obvešča, da bo letošnji tradicionalni »KATARININ« sejem v ponedeljek, 26. novembra.

Na sejmu ne bo dovoljena prodaja rabljenih predmetov (oblačil) s tal, temveč na za to nameščenih stojnicah.

Običajna prodaja iz osebnih vozil pa bo dovoljena le na parkirišču za pošto.

Zato bodo pristojni tržničarji tega dne odredili tržne prostore od 5.00 ure dalje.

Za pojasnila se obračajte na tržno pisarno — telefon: 775-268 od 7. do 14. ure.

DAMIS, trgovsko
podjetje, Potrčeva 2, STILES
— salon pohištva

išče

prodajalca-pripravnika z
možnostjo kasnejše zaposlitve. Vse informacije dobite na telefonsko številko: 776-166.

FOTO CILKA Gorišnica (pri cerkvi) sporoča strankam, da izdeluje fotografije za dokumente v coloru takoj. Delovni čas od 8. do 12. ure in od 17. do 19. ure. Telefon: 795-169, stanovanje. Se priporoča!

SERVIS ZAMRZOVALNI-KOV. Vam skrinja toči, rosi ali se na njej nabira led? Delo opravimo takoj, strokovno in z uvoženimi materiali. Stroške popravila vam zavarovalnica povrne. Garancija 3 leta. Miran Zlahtič, Zagrebška 54, Ptuj. Pokličite: 062/774-806.

ZOBNA ORDINACIJA dr. Zdenka Antonoviča v Krapi- ni, M. Gubca 49. ordinira vsak dan po dogovoru. Vse informacije po telefonu: 049/71-795.

PRIKLOP IN POPRAVILO termoakumulacijskih peči, električnih štedilnikov in peči za centralno kurjavo. Telefon: 775-053, Ivančič, po 16. uri.

Rent-a Car
»CAISSA«

Ptuj

UGODNO IZPOSODJEVANJE NASLEDNJIH TIPOV VOZIL:
R 4, R 5, SKALA 55, YUGO 55, GOLF JXD, KADETT 1,3 LS in 1,6 limuzine, DAIHATSU CHARADE TD
BREZPLAČNA DOSTAVA DO 30 km IN SE RAZNE DRUGE UGODNOSTI.
CAISSA — KORAK NAPREJ
INFORMACIJE:
DANILO POLAJŽER
☎ 062/774-813 (8.—13. ure)
062/775-032 (nonstop)

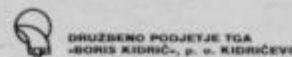
IMPOS, d.o.o., Slov. Bistrica
Trg svobode 16 (811-133)

— izdelava dokumentov za registracijo podjetja in statuta (vodenje in svetovanje v računovodstvu...)

— organizacija izletov in drugih prireditev (izleti: Pariz, Španija...)

— posredovanje pri čiščenju poslovnih prostorov in stanovanjskih blokov ter drugih storitev

OGLASITE SE ALI PA POKLIČITE
PO TEL. 062/811-133 vsak dan od 7. do 15. ure.

TGA »Boris Kidrič« Kidričevo vabi ob tovarniškem prazniku vse občane Ptuja na tradicionalni ogled proizvodnih obratov.

Ogled bo v soboto, 17. novembra, ob 8. uri.

Vsi, ki vas zanima poslovanje in delo našega podjetja, dobrodošli!

Vodstvo TGA

Občane Ptuja in okolice obveščamo,
da je odprta trgovina

Jana & V.A.B.

podjetje za proizvodnjo, trgovino, export-import in kooperacijo d. n. s. o.

v Bezjakovi ul. 6 — nad tržnico
od srede, 14. novembra.

Trgovina bo odprta vsak dan od 8. do 12. in od 15. do 19. ure ter v soboto od 8. do 12. ure.

Kupili boste lahko izdelke italijanskih proizvajalcev.

Priporočamo se!

DISKONT MARKET

SOLID

Mezgovci
☎ 062/795-483, telefax 062/795-023

ODPRTO: vsak dan razen v nedeljo
od 7.30 do 20. ure

VABI

V SOBOTO, 17. NOVOEMBRA

na degustacijo proizvodov TALISA iz MARIBORA in PONUDBO TEDNA v oddelku MODA!

— moški zimski plašč	od 1.366,00 din dalje
— ženski zimski plašč	od 1.647,90 din dalje
— moški plašč balonar	1.567,00 din
— ženski plašč balonar	od 1.252,00 din dalje
— moške polo srajce	134,30 din
— trenirke	475,00 din
— kavbojke LEWIS 501	598,00 din
— otroške bundice	od 377,00 din dalje
— otroški pajaci	od 648,00 din dalje
— otroške trenirke	od 192,00 din dalje
— moški bluzoni	od 245,00 din dalje
— ženske majice	231,80 din
— otroške kavbojke (uvoz)	132,00 din
— kuhinjske krpe	13,90 din

PRODAJA PROIZVODOV »TALIS« MARIBOR

— pivo GAMBRINUS 0,5	6,10 din
— YO sok 1 l	15,80 din
— jabolčni gosti sok 1 l	17,70 din
— rum 1/1	53,10 din
— malinov sirup 1/1	27,80 din
— sirup cola 1/1	76,80 din
— sirup limona 3/1	81,40 din
— vinski kis 1/1	16,00 din
— jabolčni kis 1/1	16,20 din

TIMEX d.o.o.

SMUČANJE — ITALIJA 90 SANTA CATERINA SMUČARSKI PARADIŽ

SMUČIŠČA, NA KATERIH RADI SMUČAJO TUDI SVE-TOVNI ASI!!! L. 1985 je bilo v SANTA CATERINI tekmo- vanje za svetovni pokal v alpskem smučanju.

SANTA CATERINA VALFURVA leži na višini 1738 m, v čarob- nem okolju DOLOMITOV.

Za vaš užitek je urejenih 12 smučarskih prog, katerih skupna dolžina je 30.000 metrov. Proge se začnejo na vi- šini 1740 m in so urejene vse do 2830 metrov nadmorske višine. Nagib prog je od 10 do 34 %.

Osem smučarskih žičnic vas bo odpeljalo iz samega hotela (pristop k žičnici je iz hotelske restavracije).

6.—12. januar — PROMOCIJSKI TEDEN — posebne ugodnosti — 6 dni, polni penzion, vožnja z avtobusom — 460 DEM (3.220,00 din)
12.—19. januar
— 7 dni, polni penzion, vožnja z avtobusom — 515 DEM (3.605,00 din)
19.—26. januar
— 7 dni, polni penzion, vožnja z avtobusom — 570 DEM (3.990,00 din)

SMUČARSKA KARTA za 7 dni — 90.000 ITL (možnost plačila v dinarjih)

MOŽNOST PLAČILA V TREH OBROKIH — POHITI-
TE, ŠTEVILO MEST JE OMEJENO! ČE MISLITE PO-
TOVATI S SVOJIM VOZILOM, SE CENA ZMANJŠA
ZA STROŠKE AVTOBUSNEGA PREVOZA!

INFORMACIJE
IN REZERVACIJE

TIMEX 1.1.1

ČAKOVEC, M. GORKEGA 1
☎ 042/817-187

ČETRTEK
15. november**TV SLOVENIJA 1**

9.00 Grizli Adams, 30. del ameriške nanizanke za otroke
9.25 Oddaja za učitelje: Scenska lutka v vrtcu
9.40 Pustolovščina slikarstvo: Tehnika in oblikovanje, 6/13
10.00 Muzzy, angleščina za najmlajše, 9/20
10.25 Slovenci v zamejstvu
10.55 Zakon v Los Angelesu, 24. del ameriške nanizanke
11.40 Muzzy, angleščina za najmlajše, 9/20
14.45 Slovenci v zamejstvu
15.25 Žarišče, ponovitev
15.55 Sova, ponovitev
17.00 Tv dnevnik 1
17.05 Oddaja za učitelje: Scenska lutka v vrtcu
17.20 Pustolovščina slikarstvo: Tehnika in oblikovanje, 6/13
19.00 Risanka
19.30 Tv dnevnik 2
20.05 L. G. Buchheim: Podmornica, 6., zadnji del nemške nadalj.
21.00 Tednik
22.00 Tv dnevnik 3
22.25 Sova: Vse razen ljubezni, ameriška nanizanka, 11/13, Poirot Agathe Christie, angleška nanizanka, 6/10

TV SLOVENIJA 2

16.00 Satelitski program — poskusni prenos. 17.30 Regionalni programi TV Slovenija — Studio Ljubljana. 19.30 Žarišče. 20.30 Divji svet živali, angleška poljudnoznanstvena serija, 2/14. 21.00 Mali koncert — Ch. Bachsa: Nocturno, Ruda Kosi, harfa, Božo Rogelja, oboa. 21.10 Pogum za tveganje: Pionirji sodobne kirurgije — angleška poljudnoznanstvena serija, 3/5. 22.00 Večerni gost: Lojze Kolman. 22.40 Retrospektiva "Komedija na slovenskem odru" — M. Bulgakov: Ivan Vasiljevič, predstava SSG Trst.

HTV 1

9.15 Poročila. 9.20 Tv koledar. 9.30 Operacija Barbarosa, nanizanka za otroke. 10.00 Šolski spored (do 11.55). 12.00 Poročila. 12.10 Videostrani. 12.20 Satelitski spored. 16.10 Videostrani. 16.25 Poročila. 16.30 Tv koledar. 16.40 Operacija Barbarosa, nanizanka za otroke. 17.10 Šolski spored. 17.40 Hrvatska danes. 18.25 Številke in črke, kviz. 18.45 Hercegovina danes. 19.15 Energija, ekologija, ekonomija. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Špekter, politični magazin. 21.00 Sejem jaza za 90. 22.00 Tv dnevnik. 22.20 Poročila v angleščini. 22.25 Glasbena scena. 23.25 Poročila.

TV AVSTRIJA 1

9.00 Poročila. 9.05 Sestra Kate, serija. 9.30 Dežela in ljudje. 10.00 Tv v šoli: Moj denar. 10.30 Argumenti. 12.15 Koli seniorjev. 13.00 Novice. 13.10 Me žene. 13.40 Prigode v rastlinskem svetu: Voja na mir. 14.05 Risanka. 14.15 Alf, serija. 14.40 Linija Onedin, serija. 15.35 Perrine, serija. 16.00 Am dam des: Šivanje in tkanje. 16.20 Uspešnice. 16.55 Mini Cas v sliki. 17.05 Zaba vna in poučna znanost. 17.30 Mini leksikon. 17.55 Okoli sveta v 80 dneh. 18.00 Mi. 18.30 Srečna družina, serija. 19.20 Nocoj. 19.22 Današnje znanje. 19.30 Čas v sliki 1. 19.53 Vreme. 20.00 Šport. 20.15 Zlati gramofon, avstrijska pop glasba 1990. 21.55 Okusno in enostavno. 22.00 Pogledi od strani. 22.10 Zgodbe iz Dunajskega gozda, č/b drama (Johanna Matz, Helmut Qualtinger, Hans Moser). 0.10 Novice. 0.15 Kobra, prevzemite, agentska serija. 1.00 Poročila.

TV AVSTRIJA 2

17.10 Leksikon umetnikov. 17.15 Posseg v nebo, 7. del dokumentacije: Lažji od zraka. 18.00 Sestra Kate, serija. 18.30 Spored po željah. 18.55 Studio Iota. 19.00 Lokalne novice (Gradec). 19.30 Čas v sliki 1. 19.53 Vreme. 20.00 Kulturni dnevnik. 20.15 Reporataže iz Avstrije. 21.15 Pokrajino avstrijskih slikarjev. 22.00 Čas v sliki 2. 22.25 Klub 2, nato poročila.

RTL PLUS

6.00 Halo, Evropa. 10.00 Dva. 11.00 Tv butik. 11.35 Tveganje! 12.05 Cena je vroča. 12.35 Policijsko poročilo, serija. 13.00 Bogat in lep. 13.25 Santa Barbara. 14.32 nadaljevanje. 14.10 Springfieldova zgodba. 14.55 Divja roža, začetek nove serije. 15.40 Poročila. 15.55 Masters turnir v New Yorku, povzetek. 16.45 Tveganje! 17.15 Cena je vroča. 18.00 Santa Barbara, ponovitev. 18.45 Poročila. 19.15 21 Jump Street. 20.15 Tisti ki tvega, ameriški film. 1969. 22.10 Poročila. 22.20 Past v bikiniju, ameriška erotična komedija, 1966. 23.50 Hiša senc, angleška grozljivka, 1971.

SAT 1

6.00 Dobro jutro s Sat 1. 8.35 Sosedje, Ladja ljubezni, Zdravje. 10.05 Teleshop. 10.30 Sport, tenis. 12.15 Kolo sreče. 13.00 Tv borza. 14.05 Garfield. 14.40 Ladja ljubezni, Sosedje. 15.55 Teleshop. 16.05 Kadeče pištole. 17.00 Tenis, prenos. 19.20 Kolo sreče. 20.00 Tenis, prenos. 22.10 Poročila. 0.10 Peklinski krog strahu, serija. 1.00 Zgodovina filma.

PETEK
16. november**TV SLOVENIJA 1**

8.50 Video strani
9.00 Delfin Flipper, 14. del ameriške nanizanke za otroke
9.25 Pogum za tveganje: Pionirji sodobne kirurgije, angleška poljudnoznanstvena serija, 3/5
10.10 G. Buchheim: Podmornica, nemška nadaljevanje, 4/6
11.05 Video strani
15.10 Video strani
15.20 Žarišče, ponovitev
15.50 Sova, ponovitev
17.00 Tv dnevnik 1
17.05 Tednik, ponovitev
18.05 Gradovi: Kako so se branili, ponovitev, 10/13
18.40 Hovi!, angleška nanizanka, 8/11
19.05 Risanka
19.30 Tv dnevnik 2
19.59 Zrcalo tedna
20.20 Nebu naproti, ameriška dokumentarna serija, 8/12
21.20 Zakon v Los Angelesu, ameriška nanizanka, 27/41
22.10 Tv dnevnik 3
22.30 Sova: Družinske vezi, ameriška nanizanka, 11/22, Beli pes, ameriški film
0.30 Video strani

TV SLOVENIJA 2

16.00 Satelitski programi — poskusni prenos. 17.30 Regionalni programi TV Slovenija — Studio Maribor: Tele M. 19.00 Domači ansambli: Ansambel Nika Zajca, ponovitev. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Žarišče. 20.30 Oči kritike. 21.10 Koncert tria Novšak v Zemonu, 2. del. 22.00 Skupščinska kronika. 22.30 Satelitski programi — poskusni prenos.

HTV 1

9.15 Poročila. 9.20 Tv koledar. 9.30 Kapetan Grom in vojski bodočnosti, nanizanka za otroke. 10.00 Šolski spored (do 11.55). 12.00 Poročila. 12.10 Videostrani. 12.20 Satelitski spored. 16.10 Videostrani. 16.25 Poročila. 16.30 Tv koledar. 16.40 Kapetan Grom in vojski bodočnosti, nanizanka za otroke. 17.10 Znanstveni razgovori. 17.40 Hrvatska danes. 18.25 Številke in črke, kviz. 18.45 Taxi, humoristična nanizanka. 19.15 Risanka. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Srčne solze, ameriški film. 21.40 Svet narave, poljudnoznanstvena nanizanka. 22.30 Tv dnevnik. 22.50 Poročila v angleščini. 22.55 Slika časa. 23.55 Poročila.

TV AVSTRIJA 1

9.00 Poročila. 9.05 Sestra Kate, serija. 9.30 Ruščina. 10.00 Tv v šoli: Kajenje. 10.15 Tv v šoli: Gradnja hiše. 10.30 Pet tednov v balonu, ameriški film. 1962 (Red Buttons, Cedric Hardwick). 12.10 Reporataže iz Avstrije. 13.10 Novice. 13.20 Mi. 13.50 Tom in Jerry, risanka. 14.00 Glavno, da sva srečna, nemški č/b film. 1941 (Heinz Rühmann, Hertha Feiler). 15.35 Alfred Kvak, risanka. 16.00 Am dam des: Te lovadba. 16.20 Živalski kotiček. 16.35 Pregled sporeda. 16.55 Mini Cas v sliki. 17.05 Otroci iz doline mlinov, serija. 17.30 Mini kviz. 17.55 Okoli sveta v 80 dneh. 18.00 Mi. 18.30 Srečna družina, serija. 19.20 Nocoj. 19.22 Današnje znanje. 19.30 Čas v sliki 1. 19.53 Vreme. 20.00 Šport. 20.15 Stari, kriminalka. 21.20 S.O.S. — pogrešan, zadnji del francoske serije. 22.10 Pogledi od strani. 22.20 Trailer, oddaja za prijatelje filmov. 22.50 Upor na ladji Bounty, ameriški č/b film. 1935 (Clark Gable, Charles Laughton). 0.55 Poročila.

TV AVSTRIJA 2

16.25 Leksikon umetnikov. 16.30 Borze. 16.45 Ellis Island, serija o priseljencih v ZDA, 3. del. 17.30 Človekova družina: Smrt in žalovanje. 18.00 Sestra Kate, serija. 18.30 Spored po željah. 19.00 Lokalne novice (Gradec). 19.30 Čas v sliki 1. 19.53 Vreme. 20.00 Kulturni dnevnik. 20.15 Gorata dežela: Alpinizem. 21.00 Knjiga meseca. 21.20 Kompas, evropski magazin. 22.00 Čas v sliki 2. 22.25 Šport. 22.50 Weiningerjeva noč, film o zadnjih urah filozofa. 0.35 Nujni primeri v psihiatriji, francoski dokumentarec. 2.05 Poročila.

RTL PLUS

6.00 Halo, Evropa. 10.00 Dva. 11.00 Tv butik. 11.35 Tveganje! 12.05 Cena je vroča. 12.35 Policijsko poročilo, serija. 13.00 Bogat in lep. 13.25 Santa Barbara. 14.10 Springfieldova zgodba. 14.55 Divja roža, začetek nove serije. 15.40 Poročila. 15.55 Masters turnir v New Yorku, povzetek. 16.45 Tveganje! 17.15 Cena je vroča. 18.00 Santa Barbara, ponovitev. 18.45 Poročila. 19.15 21 Jump Street. 20.15 Tisti ki tvega, ameriški film. 1969. 22.10 Poročila. 22.20 Past v bikiniju, ameriška erotična komedija, 1966. 23.50 Hiša senc, angleška grozljivka, 1971.

SAT 1

6.00 Dobro jutro s Sat 1. 8.35 Sosedje, Ladja ljubezni, Kuhajte. 10.05 Teleshop. 10.30 Tenis, povzetek. 12.15 Kolo sreče. 13.00 Tv borza. 14.05 Ghostbusters. Potovanja, Ladja ljubezni, Sosedje. 15.55 Teleshop. 16.05 High Chaparral. 17.00 Tenis. 19.20 Kolo sreče. 20.00 Tenis, prenos. 22.10 Poročila, prenos tenisa. 0.10 Kje je očka, ameriška komedija. 1970 (Ruth Gordon, Trish van Devere).

SOBOTA
17. november**TV SLOVENIJA 1**

9.35 Čebelica Maja: Maja in bogomoljki
10.00 Alf, ameriška nanizanka, 3/24
10.25 Zgodbe iz školice, 33. oddaja
10.55 Ex libris: Gimnazije nekoč, gimnazije spet!
12.00 Večerni gost: Lojze Kolman
12.40 Oči kritike
13.20 NUK v Ljubljani, ponovitev 1. oddaje, 1/5
13.30 Lepa naša domovina: Kmetijstvo, ponovitev zabavnoglasbene oddaje, 1/5
14.00 Ciklus filmov Walta Disneya: Dogodivščina Bullwhipa Griffina, ameriški mladinski film
15.50 Žarišče, ponovitev
16.20 Sova, ponovitev
17.00 Tv dnevnik 2
17.05 Zadar: DP v košarki (m): Zadar — Cibona, vključitev v prenos
18.35 Divji svet živali, ponovitev angleške poljudnoznanstvene serije, 2/14
19.05 Risanka
19.30 Tv dnevnik 2
19.59 Utrip
20.20 Zrebanje 3 x 3
20.35 Titanic
22.10 Tv dnevnik 3
22.30 Sova: Zlata dekleta, ameriška nanizanka, 11/25, Poirot Agathe Christie, angleška nanizanka, 7/10, Moriska zadeva, ameriški film
1.30 Video strani

TV SLOVENIJA 2

15.00 Frankfurt: Tenis — Masters turnir, prenos. 19.05 Pri Huxtablovih (Cosby show), ameriška humoristična serija. 19.30 Tv dnevnik. 20.15 Dan v Milanu. 20.30 Filmske uspešnice: Princ velemesta, ameriški film. 23.15 DP v košarki (m): Smelt Olimpija — Crvena zvezda, 2. polčas, posnetek iz Ljubljane. 0.00 Sestanek na vrhu, zabavnoglasbena oddaja TV Beograd.

HTV 1

8.25 Poročila. 8.30 Vesela sobota, spored za otroke. 10.00 Fortis: Pot po Dalmaciji. 10.30 Kaj je film. 11.00 Nemščina. 11.30 Izbral smo za vas. 14.00 Črni gusar, italijanski film. 15.30 Tv teden. 15.45 Oddaja narodne glasbe. 16.15 En avtor, en film. 16.40 Poročila. 17.45 Sedmi čut. 16.55 Brat Farrar, filmska nanizanka. 17.25 Tv-avkcija. 18.55 Asterix, risana nanizanka. 19.30 Tv dnevnik. 19.45 Intervju tedna. 20.00 Catie: Portret osrednje gube, ameriški film. 21.30 Tv dnevnik. 21.50 Poročila v angleščini. 21.55 Športna sobota. 22.15 Ex libris. 23.00 Fluid. 23.45 Poročila.

TV AVSTRIJA 1

14.25 Črni blisk, nemški film (Toni Siler, Waltraut Haas). 17.30 Kapitan Sodček, serijska risanka. 17.35 Muppets Show (Liza Minelli). 18.00 Pogledi od strani. 18.24 Kristjana vprašanja. 18.30 Nogomet. 19.00 Milijonsko kolo. 19.20 Nocojinski spored. 19.30 Čas v sliki 1. 19.53 Vreme. 20.00 Šport. 20.15 Družinsko slavlje, zabavna oddaja o ljubem sorodstvu (Vera Russwurm). 21.55 Mož iz Marseille, francoski gangsterski film. 1972 (Jean-Paul Belmondo, Claudia Cardinale). 23.35 Vreme. 23.40 Ni sumljiv, ameriški č/b film. 1947 (Claude Rains, Joan Caulfield). 1.20 Poročila. 1.25 Ex libris.

TV AVSTRIJA 2

13.55 Leksikon umetnikov. 14.00 Borze. 14.15 New York: Šahovsko svetovno prvenstvo. 14.45 Pogovor s slavnim tenistom Placidom Domingom (z opernimi arjani). 16.00 Tirolska ljudska glasba. 17.00 Ljuba družina, serija. 17.45 Živali iščejo dom. 18.00 Radi imamo Kate, serija. 18.30 Magazin Alpe-Jadran. 19.00 Avstrija danes. 19.30 Čas v sliki 1. 19.53 Vreme. 20.00 Kulturni dnevnik. 20.15 Posel s strahom, angleška politična srhljivka v petih delih, 1. del. 21.55 Novice. 22.00 Srcece (Rudi Carrell). 22.25 Športna reporataže: Streljanje na ledu. 22.50 Novi zabavljajci. 23.25 Irska glasba. 0.25 Rockovska glasba. 1.10 Poročila. 1.15 Ex libris.

RTL PLUS

8.00 Za otroke. 9.35 Klack. 10.15 Gadget. 10.45 Prometna oddaja. 11.00 Za otroke. 12.00 Transformatori. 12.35 He-man. 13.50 Zvezdice, risana serija. 14.15 Ragazzi. 15.00 Daktri, serija. 15.55 Masters turnir v New Yorku. 16.50 Angel se vrača. 17.45 Čudovita leta. 18.15 Novo v kinu. 18.45 Poročila. 19.00 Nogomet. 20.15 Ivanhoe, črni jezdci, ameriški zgodovinski film. 1952 (Robert Taylor, Elizabeth Taylor). 22.05 Dall-As. 23.05 Hudičeva roža, francoski erotični film. 1971 (Roger Carel). 0.30 Srečen rojstni dan. Harry, ameriški film (John Richardson). 1.50 Pot v Caracas, francoski agentski film. 1968 (Rod Carter). 3.10 Billy Boy, južnoafriški film. 1979 (Duane Sobick).

SAT 1

7.30 Dobro jutro. 8.30 Šport. 9.25 Horoskop. 9.30 Gospodarski forum. 10.05 Kazimir. 10.30 Ghostbusters. 11.00 Šport. 12.25 Kremenčkovi. 12.55 Proti vetru. 14.35 Car pora. 14.15 Tv tip. Horoskop, nsanka. 15.50 Tv tip. 16.00 Glasbene novice. 16.25 Potovanja. 16.50 Tenis, prenos. 18.45 Poročila. 19.05 Tenis, prenos. 21.00 Jake in McCabe. 21.55 Poročila. 22.05 Deset ur za Virgila Tibbasa, ameriški film. 1970 (Sidney Poitier). 0.00 Hudičevi, francoski film. 1.50 Kje je očka, ameriška komedija. 1970.

NEDELJA
18. november**TV SLOVENIJA 1**

9.15 Hovi!, angleška nanizanka, 8/11
9.15 Gradovi: Kako so se branili, 10/13
10.10 Zgodba o Hollywoodu, angleška dokumentarna serija, 7/10
11.00 Pri Huxtablovih (Cosby show), ponovitev ameriške humoristične serije
11.30 Videomeh
12.00 Kmetijska oddaja
13.00 Druga godba: Ansambel Vujičić
13.14 Uno, due, tre, show, program italijanske TV, ponovitev
14.45 S. Bareja: Alternative 4, poljska nadaljevanje, 3/9
15.34 Sova, ponovitev
17.00 Tv dnevnik 2
17.05 Trije noviči v vodnjaku, ameriški film
18.45 Risanka
19.00 Tv mernik
19.30 Tv dnevnik 2
20.05 D. Jančar: Primož Trubar — Ogenj, tv nadaljevanje, 1/4
21.20 Zdravo
22.40 Tv dnevnik 3
23.00 Sova: Doktor Doogie Howser, ameriška nanizanka, 12/13, Poirot, angleška nanizanka, 8/10

TV SLOVENIJA 2

10.00 Oddaja za JLA in Ko se korenin zavemo: Veš poet svoj dolg, dokumentarna oddaja. 13.00 Športno popoldne. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Veseleje do lepe oblike, nemška izobraževalna oddaja. 3/4. 20.45 Atlantik, 3. zadnji del angleške poljudnoznanstvene serije. 21.35 DP v nogometu — Olimpija : Rijeka, reporataže. 21.50 Športni pregled. 22.35 Satelitski programi — poskusni prenos.

HTV 1

9.45 Poročila. 9.50 Tv koledar. 10.00 Dobro jutro, nedeljsko popoldne za otroke. 12.00 Zelena panorama, kmetijska oddaja TV Sarajevo. 13.00 Poročila. 13.05 Daktri, filmska nanizanka. 13.55 Sestanek brez dnevnega reda. 16.55 Ob zoni, ameriški film. 18.45 Evoki, risana nanizanka. 19.10 Tv fortuna. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Boljše življenje, humoristična nanizanka. 20.50 Midin dotik, poljudnoznanstvena nanizanka. 21.40 Tv dnevnik. 22.00 Poročila v angleščini. 22.05 Športni pregled. 22.50 Glasba za lahko noč.

TV AVSTRIJA 1

10.35 Tednik. 11.00 Pogovor z novinarji. 12.00 Hello, Austria, oddaja v angleščini. 12.30 Orientacija. 13.00 Risanka. 13.05 Radi imamo Kate, serija. 13.30 Svet Suzie Wong, angleški film. 1968 (William Holden, Nancy Kwan). 15.30 Hiša v Jeruzalemu, svetlo pismo za otroke. 15.35 Helmi, otroški prometni klub. 15.40 Smrkci, serijska risanka. 15.55 Ribič in njegova žena, lutkovna igrice. 16.25 Mini Cas v sliki. 16.35 Muppet Babies, risanka. 17.00 Velika deseterica uspešnic. 17.50 Mladinski magazin. 18.30 Srečna družina, serija. 19.15 Zrebanje lota. 19.20 Nocojinski spored. 19.30 Čas v sliki 1. 19.48 Šport. 20.15 Vincent in Theo, angleški film o bratih van Gogh v dveh delih (Tim Roth, Paul Rhys). 21.50 Vizije. 21.55 Vivaldi: Orlando furioso, opera v treh dejanjih. 0.25 Novice. 0.30 Mozart: Kvintet za pihala in klavir. 1.00 Poročila.

TV AVSTRIJA 2

9.30 Kulturni zajtrk. 10.30 V iskanju popolnosti, 9. del: Barok v Italiji in Avstriji. 11.00 Lola Montez, francoski film. 1955 (Martine Carol, Peter Ustinov). 12.45 Računalniška animacija. 13.00 Tuja domovina, oddaja v več jezikih. 13.30 Podobe iz Avstrije. 14.30 Športno popoldne: konjske dirke, rallye na Slonokoščeni obali, telovadba, skoki v vodo. 17.15 Klub seniorjev. 18.00 Radi imamo Kate, serija. 18.25 Avstrijske dragocenosti. 18.30 Podoba Avstrije. 18.55 Kristjan v času. 19.00 Avstrija danes. 19.30 Čas v sliki 1. 19.48 Ljudski odvetnik. 20.15 Esnapurski tiger, nemški film. 1958 (Debra Paget, Paul Hubschmidt). 21.55 Novice. 22.00 Jožefina Mutzenbacher: Mojih 365 ljubimcev, avstrijski film. 1970 (Christine Schuberth). 23.25 Kobra, prevzemite, agentska serija. 0.10 Šport. 0.10 Poročila.

RTL PLUS

6.00 Gadget. V deželi Saurirjev. 7.10 Yogi. 8.00 Za otroke. 9.35 Fantomski otrok, ameriški pustolovski film. 1983 (Michael Tough). 11.00 Tednik. 12.10 Klasika. 12.40 Nenavadne zgodbe. 13.00 Moj oče vesoljec, Munsterjevi, Ultraman. 14.15 Glasba v krvi, nemški č/b film. 1955 (Nadia Gray). 15.55 Poljubi v temi, komedija v treh dejanjih. 17.50 Glasbena revija. 18.45 Poročila. 19.05 Potovalni kviz. 20.15 Nepoboljšljiva trojka, ameriški agentski film. 1967 (Robert Vaughn, David McCallum). 21.45 Spiegel TV. 22.15 Prime Time. 22.30 Tutti Frutti. 23.20 Kriminalistične zgodbe. 0.05 Pulaski, serija. 0.50 Munsterjevi.

SAT 1

8.05 Kremenčkovi. 8.30 Šport, povzetek. 9.20 Tv tip. 9.30 Glasbene novice. 10.00 Šport. 10.30 Potovanja. 11.00 Tenis, povzetek. 12.45 Kremenčkovi. 13.10 Batman. 14.00 Tv tip. 14.10 Zivali in mi. 14.35 Moja nečakinja tega ne dela, nemški film. 1960. 16.10 Gabrijela, angleški film. 1984. 17.10 Americano, ameriški film. 1955. 18.45 Poročila. 19.05 Šport, prenos tenisa. 21.50 Poročila. 22.00 Pogovor. 23.15 Konec v molu, film. 1982 (Hector Alterro).

PONEDELJEK
19. november**TV SLOVENIJA 1**

8.50 Video strani
9.00 Mozaik, ponovitev — Miti in legende islamskih ljudstev — Rustem in Sohrab, 9/13
9.15 Ciciban, dober dan: Pridite na razstavo iz otroških zepkov
9.30 Slovenski ljudski plesi
10.00 Utrip, Zrcalo, Mernik, ponovitev
11.45 Video strani
15.35 Sova, ponovitev
17.00 Tv dnevnik 2
17.05 Zdravo, ponovitev
18.30 Radovedni Taček: Rak
18.45 Čebelica Maja: Tekmovanje v skokih
19.10 Risanka
19.30 Tv dnevnik 2
20.05 B. Brecht: Zver, nemška drama
21.10 Osmi dan
22.00 Tv dnevnik 2
22.20 Filmska glasba
23.20 Sova: Alfred Hitchcock vam predstavlja, ameriška nanizanka, Poirot, angleška nanizanka, 9/10
0.35 Video strani

TV SLOVENIJA 2

16.00 Satelitski programi — poskusni prenos. 17.30 Regionalni programi TV Slovenija — Studio Ljubljana. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Žarišče. 20.30 Po sledeh napredka. 21.00 Sedma steza, športna oddaja. 21.20 Lepa naša domovina, zabavnoglasbena oddaja. 2/5. 22.00 Ekološka bela krizantema, dokumentarna oddaja. 3/3. 22.45 Satelitski programi — poskusni prenos.

HTV 1

9.15 Poročila. 9.20 Tv koledar. 9.30 Sedmi veter, nanizanka za otroke. Hihotiči, nanizanka za otroke. 10.00 Šolski spored (do 11.55). 12.00 Poročila. 12.10 Videostrani. 12.20 Satelitski spored. 16.10 Videostrani. 16.25 Poročila. 16.30 Tv koledar. 16.40 Sedmi veter, nanizanka za otroke. 16.55 Hihotiči, nanizanka za otroke. 17.10 Šolski spored. 17.45 Hrvatska danes. 18.25 Številke in črke, kviz. 18.45 Potepam se in snemam. 19.15 Risanka. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Dramski spored. 21.00 Sedem dni v svetu, zunanepolitična oddaja. 21.30 Tv dnevnik. 21.50 Poročila v angleščini. 21.55 Kinoteka Hollywooda: Biti ali ne biti, ameriški film. 23.25 Poročila.

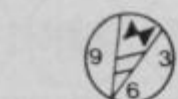
TV AVSTRIJA 1

9.00 Poročila. 9.05 Radi imamo Kate, serija. 9.30 Podoba avstrije (Dunaj). 9.55 Dobro pogled. 10.00 Tv v šoli: Naše ceste. 10.15 Tv v šoli: Delovna mesta. 10.30 Posel s strahom, angleška srhljivka, pon. 12.10 Risanka. 12.15 Gorata dežela: Alpinizem v vzh. Nemčiji. 13.00 Novice. 13.05 Ljudski odvetnik. 13.35 Tednik. 14.00 Burleska (Harold Lloyd). 14.15 Alf, serija. 14.40 Linija Onedin, serija. 15.35 Babar, serijska risanka. 16.00 Am dam des: Za kulisami. 16.20 Mini oder. 16.30 Mini sestanek. 16.55 Mini Cas v sliki. 17.05 Pirati na Spreju, berlinska zgodba. 17.30 Vil-zack. 17.55 Okoli sveta v 80 dneh. 18.00 Mi. 18.30 Srečna družina, serija. 19.22 Današnje znanje. 19.30 Čas v sliki 1. 19.53 Vreme. 20.00 Šport. 20.15 Šport v ponedeljek. 21.08 Mojsrsko kuhanje. 21.15 Mike Hammer, kriminalka. 22.00 Pogledi od strani. 22.10 Zimska svetloba, švedski č/b film. 1961 (Gunnar Björnstrand, Ingrid Thulin). 23.30 Kobra, prevzemite, agentska serija. 0.15 Novice.

TV AVSTRIJA 2

16.40 Leksikon umetnikov. 16.45 Nova Zelandija

Demus design

DELOVNI ČAS: vsak dan od 8. do 16., v soboto od 8. do 12. ure

- PONUJAMO VRHUNSKO OBLIKOVANE STENSKE URE IZ LASTNE PROIZVODNJE
- ŽENSKÉ, MOŠKE IN OTROŠKE ZAPESTNE URE

Priporočamo se!

FORTUNA

Zagrebska c. 9, Ptuj 776-120
od 13. do 19.30 ure

- Najnovejši filmi z evropskih filmskih lestvic
- Izposojanje videokamer in videoplayerjev
- Komisijska prodaja in nakup: audio — video, hi-fi, elekt. aparati
- Prodaja iger na srečo Loterije Slovenije (loto, ŠN, 3 x 3)

IZDELAVA POLIETILENSKIH VREČK

Roman & Jožica Segula

Draženci 40, 62288 Hajdina ☎ (062) 781-137

- Izdelava vrečk za zamrzovalne skrinje
- Izdelava vseh vrst nosilnih vrečk
- Izdelava vreč za smeti

POCENI IN KAKOVOSTNO!

IZDELOVANJE GUMIJASTIH PEČATOV IN KOVINSKE GALANTERIJE

BOJAN TOFANT

62250 PTUJ, Krempljeva 3, tel.: 773-214

- Graviranje na steklene in kristalne površine
- Izdelava in popravilo vseh zlatarskih izdelkov

ARHITEKTONSKI ATELJE
FRANJO ČIZEK, PROJE. DIPL. ING. ARCH.
MARIBOR, POD GRADIŠČEM 26 ☎ 062/23112

**IZDELUJEMO NAČRTE NOVIH GRADENJ,
ADAPTACIJ IN LEGALIZACIJ ZA GRADBENO
DOVOLJENJE — HITRO IN POCENI!**

OTROŠKA TRGOVINA
MIŠKOLIN

PTUJ, Potrčeva 14 (PRI SEMAFORJU)

ODPRTO: vsak dan od 8. do 12. in od 15. do 18. ure,
v soboto od 8. do 12. ure

OBVESTILO IZ MIŠKOLINA

- PROSIMO STRANKE, KI IMAJO PRI NAS BLAGO V KOMISIJSKI PRODAJI, DA GA TAKOJ DVIGNEJO
- VELIKA IZBIRA OBLAČIL ZA VAŠE NAJMLAJŠE
- TUDI ŠOLARJE LAHKO OBLEČETE MODERNO IN LEPO

OBIŠČITE NAS, V MIŠKOLINU JE ZARES POCENI!

NAJCENEJŠI KAMNITI AGREGATI NA PTUJU!

Prometno podjetje

AVTOPARK

Ormoška cesta 31 ☎ 771-741, 771-789 in 771-293
odprto od 6. do 14. ure

PRODAJA POLJČANSKEGA PESKA IN OSTALIH KAMNITIH AGREGATOV ZA POTREBE GRADBENIŠTVA, ZA OMETE, FASADE, ESTRIHE, VSE VRSTE BETONOV, ZA VZDRŽEVANJE CEST TER ZA POŠIPE POKOPALIŠKIH POTI PO KONKURENČNIH CENAH.

— frakcija kamnitih agregatov	0—4	m ³	194,60 din
— frakcija kamnitih agregatov	0—8	m ³	176,20 din
— frakcija kamnitih agregatov	0—16	m ³	158,30 din
— frakcija kamnitih agregatov	4—8	m ³	150,80 din
— frakcija kamnitih agregatov	8—16	m ³	150,10 din
— frakcija kamnitih agregatov	16—32	m ³	147,20 din
— frakcija kamnitih agregatov	32—60	m ³	147,20 din
— tampon		m ³	141,50 din

NOVO! NOVO! NOVO! NOVO! NOVO!

ZLATARNA

Emil Ogrizek

Jadranska ulica 6, Ptuj

Popravilo, izdelava, predelava in emajliranje ZLATEGA in SREBRNEGA nakita

ZAGOTOVLJENA KAKOVOSTNA IN HITRA IZDELAVA!

Novo Novo Novo

V čistilnici in pralnici Marjana Frangeža opravljamo tudi vsa KROJAŠKA DELA in POPRAVILA — V EKSPRESNEM ČASU!

moška in ženska galanterija, torbice, pasovi, denarnice ter razni drugi usnjeni dodatki

BOUTIQUE TORBICA — ZNAK KAKOVOSTI!

SAMO GLAVNIK

Odpralni čas: od 9. do 12. in od 15. do 19.30, v soboto od 9. do 12. ure
62250 PTUJ
JADRANSKA ULICA 5
TEL.: 062/771-294

boutique sonja

Vošnjakova 10, Ptuj
(pri starem RIBIČU)
☎ (062) 775-257

Odprto: vsak dan od 9. do 12. in od 14. do 19. ure, v soboto od 9. do 12. ure

**MODNO — LEPO — UGODNO
MODA E'BELLO**

Odveč so vsi napor potovanja v Italijo — ITALIJA je že pri nas. Ponujamo bogato izbiro oblačil **MADE IN ITALY** za mlade in supermlade po **NAJUGODNEJŠIH CENAH!**

KROVEC d.o.o.

PTUJ, Nova cesta 9, tel. ☎ 771-852, Telefax 771-852

- TESARSKA, KLEPARSKA, KROVSKA, HIDROIZOLACIJSKA IN IZOLACIJSKA DELA
- NOVO! KRITINA DECRA IZ DANSE
- TRANZITNA PRODAJA IN NAKUP BLAGA — UGODNO ZA PODJETJA IN OBRATNIKE
- V SODELOVANJU Z OBRATNO DELAVNICO KROVSTVO LUDVIK KUHAČ PTUJ TER DRUGI KOOPERANTI

PRIPOROČAMO SE!

IDANA
HLAČE PO MERI

Prešernova 23, ☎ 771-294

NOVOST — RAZŠIRILI SMO PROGRAM IZDELOVANJA MOŠKIH OBLEK IN HLAČ TER ŠPORTNIH SUKNJEV ZA MLADO IN SREDNJO GENERACIJO!

SALON POHIŠTVA

INTERDOM d.o.o.

ALI ŽE VESTE, KJE LAHKO KUPITE NAJCENEJŠE POHIŠTVO V MARIBORU?

V salonu pohištva INTERDOM v Prešernovi ul. 1 v I. nadstropju!

NUDIMO VAM:

- 25 različnih modelov kuhinj
- 12 tipov spalnic
- regale za dnevne, otroške in mladinske sobe, čudovita ogledala in kovaške izdelke
- sedežne garniture, ki jih lahko kupite samo v INTERDOMU (usnjene in tekstilne), jedilnice ter vse drugo pohištvo.

NOVO • NOVO • NOVO • NOVO
SVOJO KUHINJO LAHKO OBNOVITE TUDI Z NAKUPOM SAMO PREDNJIH KUHINJSKIH VRAT.
POSEBNA PONUDBA: stoli samo 397 ter mize samo 1338 din.
Obiščite nas, prijazni prodajalci bodo ustregli vsaki vaši želji in vam pomagali s strokovnimi nasveti.

PREŠERNOVA 1, 62000 MARIBOR, TEL.: (062) 222-450, 222-289

DRUŽBENA PODJETJA, PODJETNIKI, SAMOSTOJNI TRGOVCI, GOSTINCI, DRUGI OBRATNIKI — CENJENI POSLOVNI PARTNERJI

**V NAŠIH GROSISTIČNIH SKLADIŠČIH
SMO PRODAJNE PROGRAME
PRILAGODILI VAM**

VSE BLAGO NA ENEM MESTU

OD ŽIVIL, PLJAC, DELIKATESE, TEKSTILA, STEKLA, PLASTIKE, BELE TEHNIKE, AKUSTIKE, POSODE, GUM, ELEKTRO MATERIALA, KEMIČALI, ORODJA DO TOPLIH PODOV....

NA PTUJU — PRI MERCATORJU

- GROSISTIČNE CENE
- DOSTAVA FRANCO KUPEC
- DISKONTNI PROGRAMI
- AKCIJSKE PRODAJE
- BLAGO IZ UVOZA
- UVOZNO — IZVOZNE STORITVE

POKLIČITE NAS:

☎ (062) 776-331
TELEX: 33-259
FAX: (062) 775-438

OBIŠČITE NAS:

MERCATOR IZBIRA PANONJA PTUJ, VELEPRODAJA, Rogozniška 8

DOBER DAN — MERCATOR VSAK DAN

**INDUSTRIJSKA PRODAJALNA
PLANIKA**

»MAJŠPERK«

obvešča cenjene stranke, da je trgovina odprta vsak dan od 8. do 16.30, v soboto pa od 8. do 12. ure. Nudimo vam jesensko — zimsko obutev ter copate adidas kvalitete B. **IZREDNO UGODNE CENE** PRIPOROČAMO SE!

»MITRA«

TRGOVINA IN POSREDNIŠTVO
AŠKERCEVA 5, PTUJ
TEL.: (062) 775-974

Potrošniki! Za vas opravljamo prodajo uvoženega novega in rabljenega tehničnega blaga vsak delavnik od 9. do 14. ure ter v ponedeljek in sredo od 16. do 18. ure.

NUDIMO:
— ZABAVNO ELEKTRONIKO in AKUSTIKO
— GLASBILA
— s strokovno pomočjo posredniško prodajo NEPREMIČNOSTI
— POSREDNIŠKE STORITVE ZA DRUŽBENI SEKTOR

Modno šivanje
ZDENKA KOROŠEC

Cankarjeva 16, 62250 Ptuj
Tel.: 062-776494

*Nudim
blago
in hitre
storitve.*

SAMOPOSTREŽBA

SREČKO ZEMLJARIČ

Stojnci 150, 62281 Markovci

prto: ob delavnikih od 7. do 19. ure, v soboto od 7. do 13. ure in v nedeljo od 8. do 11. ure

PIVO: LAŠKO 9,50 din
GAMBRINUS 6,00 din
TRENIRKE 900,00 din

MOŽNOST PLAČILA NA TRI OBROKE!

V NEDELJO SVEŽ KRUH
VELIKA IZBIRA SVEČ

**Prodajalna • JOŽI •
MILICA GAJŠEK**

Hajdoše 23 ☎ 773-651

ODPRTO NON-STOP, TUDI OB NEDELJAH IN PRAZNIKI

- Prodaja vseh vrst pijač in živil po konkurenčnih cenah
- TEHNIČNO BLAGO PO NAROČILU!
- Blago lahko naročite po telefonu — dostava brezplačna!

OBIŠČITE NAS — ZADOVOLJNI BOSTE!

TRGOVSKO PODJETJE

LIPA

Stojnci, ☎ 776-568

Odprto: samopostrežba vsak dan od 7. do 18. ure, v soboto od 7. do 14. ure in v nedeljo od 9. do 11. ure, trgovina gradbenega materiala vsak dan od 7. do 16. ure, v soboto od 7. do 12. ure

- V TRGOVINI GRADBENEGA MATERIALA VAM NUDIMO MOŽNOST NAKUPA GRADBENEGA MATERIALA PO KONKURENČNIH CENAH

- V SAMOPOSTREŽBI VAM PRI NAKUPU NAD 500 DIN PONUJAMO MOŽNOST PRODAJE NA DVA OBROKA

mali oglasi

ZASTAVO 101, letnik 1979, vozno, neregistrirano, ugodno prodam. Telefon: 775-602.
 PRODAM starejšo hišo z gospodarskim poslopjem ter kletjo in garažo, zemljišča 1,62 ha, vodo-vod v hiši. Dolič 18, Destrnik. Informacije: Hadžijeva 42, Rače. PRODAM ŠKODO 100 Karlovčec, Prešernova 3, Ptuj.
 NA DESTRIK ob asfaltni cesti na točki z lepim razgledom prodamo starejšo hišo z vinsko kletjo, starejšo gospodarsko poslopje s klasično prešo, 61 arov zemlje (vinograd, sadovnjak, njiva), uporabno za bivanje ali vikend. Telefon: 775-955.
 PRODAM brejo kravo drugega teleta in brejo telico. Franc Arnuš, Destrnik 49.

V VARSTVO VZAMEM otroke. Bezjakova 3, Vidovič.
 NOVO VSELJIVO HIŠO s centralno kurjavo v mirnem, lepem kraju prodam. Ogled vsak dan od 14. ure naprej, v nedeljo cel dan. Pobrežje 5, Videm pri Ptuj.
 PRODAM prikolico kiperico, dvoosno, Alojz Vrščič, G. Velovlek 11, Destrnik.
 UGODNO PRODAM harmonika vrata (190 x 120) ter termoakumulacijsko peč 2,5 kW. Selinšek, Zagrebška 1, Ptuj.
 NAJAMEM garažo (minimalno 4 x 9 m) v Ptuj ali okolici. Telefon: 773-600.
 PRODAM kravo s teletom. Zabolovci 81.
 SPREJEM naročila za montažo sanitarne in ogrevalne instalacije. Možno z lastno nabavo in prevozom. Tel. 794-285 ali 28-196.

V NAJEM ODDAM manjšo delavnico za kovinsko obrt s stroji: stružnica Ada 250, stroj za brušenje orodja, vrtni stroj do 16. Telefon: 062/750-180.
 MLADIČE lesija brez rodovnika ugodno prodam. Lesjak, Podlehnik 37.
 PRODAM dobro ohranjen moped — TOMOS avtomatik. Olga Vinkler, Ormoška 39, telefon: 773-644.
 PRODAM starejšo enostanovanjsko hišo ali zamenjam za garsonjero ali enosobno stanovanje. Zagrebška 68, Ptuj.
 PRODAM traktor TENDT. Šegula, Gorišnica 13.
 V BLIZINI avtobusne postaje vzamem v najem ali kupim garažo. Telefon: 772-982, zvečer.
 DOBRO ohranjen star pralni stroj Gorenje ugodno prodam. Telefon: 773-304, po 17. uri.
 PRODAM ZASTAVO 101, letnik 1976, registrirano do februarja 1991. Cena 7.000,00 din. Miran Kramberger, Mestni Vrh 50, Ptuj.
 VITEL TAJFUN 3 t, malo rabljen, in 200 kg prašica domače reje ugodno prodam. Matija Plajnshek, Kočice 54, Zetale.

SPREJMEM naročila za pogostitev poslovnih kooperantov in manjših skupin. — porok, obletnic. Kmečki turizem pri križu Sestrice, Savinsko 72, telefon: 794-285.
 PRODAM dve leti star traktor D torpedo 55 K, štirikolesni pogon. Franc Krušič, Strajna 40, Podlehnik.
 PRODAM prašice, težke od 30 do 35 kg ali 40 do 45 kg. Kropce, Sela 11, Lovrenc na Dravskem polju.
 UGODNO PRODAM smuči 130 cm, vezi, palice in smučarske čevlje. Kraigherjeva 35, stanovanje 15, Ptuj.
 PRODAM FIAT 750, letnik 1976, za dele, vozen, in pralni stroj Gorenje, štedilnik (2 plin in 2 elektrika), črno-beli TV. Marija Turk, Zihlerova 15, Ptuj.
 PRODAM traktor ZETOR 52 11. Levanci 20, Destrnik, telefon: 794-825.
 PRODAM TV — barvni (36) in računalnik ZX SPECTRUM 128 K. Telefon: 796-284.
 PRODAM JUGO 45 E, letnik 87, Ptuj, Raičeva 5, tel.: 771-829.
 PRODAM kuhinjske elemente. Telefon: 776-149.

IŠČEM čistilko za tedensko čiščenje. Telefon: 771-104. Leo Pirc, Slovenski trg 2, Ptuj.
 UGODNO PRODAM 4 in 5 mm pločevino, primerno za cisterno. Telefon: 775-736.
 GARAŽO v Kidričevem prodam ali dam v najem. Ponudbe po šifro »UGODNO«.
 PRODAM FIAT 750, letnik 1976, registriran do marca 1991. Cena 1.000 DEM. Telefon: 062-771-769.
 PRODAM 2 ha gozda-bukev, macesen. Krčevina pri Vurbergu 48, Dornik.
 ZLOŽLIV otroški voziček (marala) za dvojčka prodam. Tomšičeva 48, Vičava, ali telefon: 771-222.
 PRODAM prašica — mesnatega, domače reje, za zakol. Franc Pukšič, Vintarovi 63, Destrnik.
 PRODAM krzno jakno in poročno obleko — št. 38. Tel.: 773-566.
 PRODAM dnevno sobo. Telefon: 773-302.
 PRODAM motokultivator Gorenje s priključkom, koso, dobro ohranjen. Colnarič, Biš 57, Trnovska vas.
 PRODAM spalnico in črno-beli televizor z rezervnim ekranom. Štefka Širec, Trubarjeva 11, Ptuj, telefon: 771-685.

ZELO UGODNO PRODAM večje količine semenskega krompirja saskija 1, reprodukcije ter kupim malo rabljen kombajn za krompir. Zavec, Lancova vas 24, 62284 Videm pri Ptuj.
 PRODAM večjo količino hlevskega gnoja. Franc Pihler, Sp. Velovlek 28, Ptuj.
 PRODAM dobro ohranjen Fiat UNO 45, letnik 87, tel.: 775-784.
 SADNA DREVESA, jablane, raznih sort, srednje visoke vzgoje in nizke, novejšje in stare sorte, tudi hruške po ugodni ceni dobite v drevnici Matjašič, Zagorci 63/c, Jursinci, Zg. Oblaki.

Dežurstvo živilskih trgovin
Sobota, 17. november: Živila in Potrošnik

POPRAVEK
 Pri objavi v slovo Francu Žibratu je prišlo do neljube napake. Tekst se pravilno glasi:
 Žaljuči: Sonja, Dubravka, Vesna in Brane.
 Za napako se vljudno opravičujemo.

Kruta usoda je hotela, da iz naše sredine Tebe nam je vzela. Odkar utihnil je Tvoj glas žalost, bolečina domujeta pri nas!

SPOMIN

Tih in boleč je spomin na 16. november 1989, ko nas je zapustil dragi sin in brat

Branko Meglič

iz Moškanjcev

Hvala vsem, ki postojite ob njegovem preranem grobu ter mu prinašate cvetje in prižigate svečke!

Žaljuči: ata, mama in sestra Valerija.

ZAHVALA

Vsem sorodnikom, prijateljem, znanec in kolegom, ki ste našo drago mamo, ženo in babico

Terezijo Vidmar

iz Ptuja

pospremili na njeni zadnji poti, se od nje poslovili s cvetjem in sočustvovali z nami, iskreno zahvaljujemo. Iskrena hvala gospodu Fideršku, gospodu župniku in pevskemu zboru ter podjetju AGIS. Ptuj, 7. 11. 1990.

V GLOBOKI ŽALOSTI VSI NJENI!

Truplo tvoje zemlja krije, v hladnem grobu mirno spiš, tvoje srce več ne bije, bolečine več ne trpiš. Nam pa žalost srca trga, solze lijejo iz oči, dom je prazen in otožen, ker tebe več med nami ni.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage žene, mame in babice

Marije Herega

iz Strmca 10

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znanec, ki ste jo spremljali na njeni zadnji poti. Hvala g. župniku za opravljen obred, govornici Julčki Črnež in cerkvenim pevcem za odpete žalostinke.

Žaljuči: mož Štefan, hčerka Vera z družino, Brigita z družino, sin Vilko z družino ter Romana in Dušan.

Kot da človek mora iti na svojo zadnjo pot, kot da trenutek mora priti, mora se zgoditi, da ni poti nazaj, le od bolečin onemiš.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega očeta

Ignaca Krajnca

iz Pobrežja 33

roj. 18. 7. 1927 — umrl 1. 11. 1990

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znanec, ki ste prišli ob blizu in daleč ter mu s tem izkazali zadnje spoštovanje, darovali vence in cvetje ter za svete maše, nam pa izrekli sožalje.

Prav tako se zahvaljujemo gospodu Andreju Polancu, g. župniku za opravljen cerkveni obred, cerkvenemu pev. zboru, Srečku Zagoranskemu za odigrano Tišino ter pogrebniemu podjetju »MIR« iz Vidma.

Vsem še enkrat iskrena hvala. Žaljuči: sinova z družinama.

Prišel si nam reč z bogom, podal drhtečo si roko. Takrat v srcu smo čutili, da je to naše slovo.

Tam gori na Kogu tvoj hramek stoji, ob njem pa gorica za tabo ječi. Kdo oral bo zdaj gorico? Kdo trseke bo plel? Kdo ljubil bo tvojo zemljo, ko pa za vedno si odšel?

V SLOVO

Frančku Žibratu

Ohranili te bomo v lepem spominu.

Žaljuči prijatelji Zofka, Janez, Marija in Janko.

Kako je hiša strašno prazna, odkar te, dragi mož, v njej več ni. Prej bila je tako prijazna, zdaj otožna, tuja se mi zdi. Odkar odnesli so te iz hiše in položili te v božji hram, srce moje le tebe kliče, a vse zaman, zaman...

ZAHVALA

Ob boleči in prehitri izgubi svojega predragega moža, očeta, strica in svaka

Srečka Baboseka

iz Rabelčje vasi

se iskreno zahvaljujem vsem, ki ste ga spoštovali, imeli radi, mu izkazali zadnje spoštovanje in ga v tako velikem številu pospremili k tihemu počitku. Zahvaljujemo se vsem, ki ste mi stali ob strani v najtežjih trenutkih in mi pomagali v moji nemoči, darovali vence in cvetje, izrekli ustna in pisna sožalja in darovali za svete maše.

Posebna zahvala družini Vegovi, Branku Babuseku, Rašlovim, Krambergerju, Hrenkovi, Vojsku, šoferju avtobusa Mestni Vrh in Majcnu.

Iskrena hvala g. patrona od svetega Ožbalta za opravljen cerkveni obred, govorniku iz KS Boris Zihler, pevkam iz Kicarja in trobentarju za odigrano Tišino.

ŽALJUČI: žena Elizabeta ter drugo sorodstvo.

Skrb, delo in trpljenje tvoje je bilo življenje, bolečine in trpljenje si prestal, zdaj lahko boš v grobu mirno spal

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, ateka in atija

Jožeta Žmauca

iz Sakušaka 14 a

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znanec, ki so ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali cvetje in vence in za sv. maše, nam pa izrekli sožalje.

Najlepša hvala gospodoma g. Ignacu Hrgi in g. Stanku Holcu za poslovljene besede, gasilec Grabušinski Breg, bivšim sodelavcem PTT Jursinci, kakor tudi PTT Ptuj.

Zahvaljujemo se tudi g. župniku za opravljen pogreb in mašo, pevcem pa za odpete žalostinke.

Vsem skupaj še enkrat prav lepa hvala za vsako pomoč v naših najtežjih trenutkih.

Žaljuči: žena Ana, hčerki Jožica in Marica, zeta Lojzek in Drago, vnuki Robi, Andrej in Petra ter sestri Anika in Liza.

Truplo tvoje zemlja krije, v hladnem grobu mirno spiš, tvoje srce več ne bije, bolečin več ne trpiš. Nam pa žalost srca trga, solza lije iz oči, dom je prazen in otožen, ker tebe več med nami ni.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, babice, prababice, sestre, tete in botre

Marije Šegula

roj. Anžel
 s Ceste Olge Meglič, Ptuj

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom s Hajdine, prijateljem in znanec ter sodelavcem MIP—TOZD Zaščita Kidričeva, ki so drago mamo v tako lepem številu pospremili na njeni zadnji poti, ji darovali vence, cvetje in sv. maše ter nam izrekli sožalje.

Zahvaljujemo se dr. Pernatovi in osebju Internega oddelka Splošne bolnice Ptuj ter dr. Potočnikovi za vsestransko pomoč med njenim zdravljenjem. Zahvala velja tudi zdravniku, sestram in drugemu osebju Doma upokojeencev v Ptuj, govorniku KS Olga Meglič, pevcem Noneta za odpeti žalostinki, za odigrano Tišino, g. župniku za opravljen obred ter pogrebniemu podjetju MIR.

Žaljuči: vsi njeni

Kje si, ljuba mama, kje je mili tvoj obraz, kje je tvoja dobra roka, ki skrbela je za nas?

Truplo tvoje zemlja krije, v hladnem grobu mirno spiš. Tvoje srce več ne bije, bolečin več ne trpiš. Nam pa žalost srca trga, solza lije iz oči, dom je prazen in otožen, ker tebe več med nami ni.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage žene, mame in stare mame

Marjete Kmetec

iz Ljubstave 32

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste pokojno pospremili na njeni zadnji poti, ji darovali vence in cvetje, za sv. maše in nam izrekli iskreno sožalje ter vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali v težkih trenutkih: osebju dializnega in internega odd. ptujске bolnišnice, delovnim organizacijam MIP-a, Perutnine Ptuj in službe OZK UNZ — Kranj. Posebno zahvalo hišnima svetoma Dravinjski Vrh I in Slovenjgoriške 1.

Zahvaljujemo se pevcem iz Podlehnik za odpete žalostinke, za odigrano Tišino, gospodu Polancu za izrečene žalne besede, hvala gospodu župniku za opravljen obred in tolažilne besede.

ŽALJUČI: mož Alojz, sinova Franc in Vinko, hčerki Helena in Kristina ter bratje in sestra z družinami.

Le srce in duša ve, kako boli, ko tebe več ni.

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi dragega očeta in starega očeta

Štefana Kojca

iz Dežnega pri Podlehniku 7

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znanec in sosedom, ki ste prišli k njegovemu slovesu, mu darovali vence in cvetje ter sočustvovali z nami.

Iskrena hvala g. župniku Jožetu za lepo opravljen obred, pevcem za odpete žalostinke, Milanu Fegušu za odigrano Tišino in g. Šlehtu za izrečene besede.

Vsem še enkrat hvala.

Vsi njegovi

Za avtobusno postajo našli iznakaženo žensko truplo

V noči s četrta, 8., na petek, 9. novembra, med 23. uro zvečer in 1. uro jutraj se je ob avtobusnem postajališču v Ptujju zgodil eden najbolj gnusnih poveljnih zločinov na Stajerskem. Ob prvi garaži (te so za ali bolje rečeno pod postajališčem) so v petek jutraj ob 7.45 našli razmesarjeno golo truplo 26-letne Stefanije Pernek z Vrazovega trga 2 v Ptujju. Dogodek je ptujsko javnost razburil toliko bolj, ker se še ni poglobilo ogorčenje nad zločinom, v katerem je pred dobrim mesecem storilec (po vsej verjetnosti vojak) posilil mlado Romkinjo, jo zadavil in vrget v Dravo.

Ceprav gre za dva povsem različna zločina in zagotovo tudi za dva različna storilca, je ptujške matere in očete vendarle vse bolj strah za njihova dekleta in žene.

KAKO IN ZAKAJ JE UMRLA ŠTEFANIJA PERNEK

To je po vsej verjetnosti vprašanje, ki se poraja v množici glav, ki vedo za ta zločin. Natančnega odgovora pa — kot kaže — še nekaj časa ne bo, kajti preiskovalni sodnik v Mariboru je povedal, da 25-letni Miran Š. iz Ptujja, ki je utemeljeno sumljen, da naj bi na grozovit način vzel Pernekovi življenje, še molči. Iz obtožnice javnega tožilstva pa lahko povzamemo sklepe oziroma domneve, kako naj bi vse skupaj potekalo.

Storilec naj bi gnusno dejanje storil tistega usodnega večera s četrta na petek med 23. uro zvečer in 1. uro jutraj. Predvidevajo, da naj bi Pernekovo že pri kioskih avtobusnega postajališča. Tam naj bi ji zamašil usta s kamnom in z glavo še udarjal v tla, kajti želel je biti prepričan, da ni več pri zavesti. Zatem je bila žrtev odvlečena do prve gara-

že za postajališčem. Tam ji je storilec najverjetneje z nožem ali z drugim ostrim predmetom razrezal osramje in skozi odprtino male medenice trgal drobno ter ga metal okrog sebe. Po mnenju obducenta je smrt nastopila zaradi izkrvavitve...

Vsekakor gre za grozoto, ki ji ni primere, za psihopatsko dejanje, ki vzbuja strah. Zoper osumljenca je odrejen pripor, na delu

26-letna žrtev ptujškega razparača Stefanija Pernek.

pa je preiskovalni sodnik. Za takšno dejanje predvideva zakon tudi do 20 let strogega zapor.

NOČ OKRUTNEGA ZLOČINA...

Osumljeni Miran Š. je zadnja

štiri leta živel v hiški, ki je pod domačijo ostarele Milke Arnuš iz Kicarja 11. Ker je njej in sosedom pri delu pogosto pomagal, mu je kuhala in ga prala. Tistega usodnega četrta in nočnih dogodkov se objočana Milka takole spominja.

»Okoli pol štirih popoldne je vzel kolo in odšel na Ptuj. Rekel je, da gre k sestri. V kuhinjo je prinesel kasetofon s televizorčkom in mi rekel, da bo to podaril materi za Abrahama. Potem se je odpeljal.

Ponoči, mislim da je bilo od enih do pol dveh — tam nekje, sem slišala udarce po oknu: »Milika, Milika, odprite.« Odvtrnila sem »Beži domov spat, kaj noriš.« Pa je nadaljeval: »Ne, mora me odpri, samo obleko si vzamem in grem naprej v Mursko Soboto.« Veste, tam je neka ženska, ki se je pred leti vanjo zaljubil in bi jo on zelo rad imel ona pa njega ne.

Ko sem odprla vrata, je stopil noter in razširil okrvavljene roke ter dejal: »To sem zdaj jaz naredil.« Ker sem mislila, da si je spet zarezal žile (to naj bi baje že dvakrat storil), sem prestrašena vzkliknila: »Kaj, žile si si zarezal!« Pa je takoj odvrnil: »Ne eno... sem rešil!« Vsa prestrašena sem brž vprašala: »Kaj, mater si?« — Veste večkrat mi je rekel, da jo bo enkrat zaštilal. Pa je rekel: »Ne, eno mlado, ker je imela predolg jezik, sem. Pa če boste tudi vi imeli dolgi jezik, vas bom ubil še na bolj okruten način kot njo...«

Sililo mi je na jok, a sem mu še vseeno rekla: »Jaz ti ne verjamem, da bi ti ubil žensko.« Potem pa je iz žepa potegnil vse okrvavljene uhane, uro, zapestnico in verzič. Uro je vrget na štedilnik in mi rekel: »Tu jo imate, čistite si jo in jo imejte za

spomin!« »Po nepoštenem pač nočem imeti ničesar,« sem mu rekla. Potem sem mu morala pogreti vodo, da se je umil. Vprašal je, kje je sveže perilo. Ker je bilo na podstrešju, je želel, da mu grem po spodnjice. Pa nisem hotela, zato je šel sam. Ker so bile hlačke še vlažne, si jih je lepo mirno posušil z likalnikom, vmes pa mi je govoril: »Zdaj pa še grem na ono... v mesto, pa na njenega ljubčka, potem pa grem v Mursko Soboto, kjer bom ubil še... in njenega moža, ko pa bom vse rešil, pa bom ubil še sebe...«

Veste, on je bil zelo pameten in ni bil videti nič pijan. Vse je govoril lepo mirno, nič ni bil zmeden, zares čudno. Med drugim me je mirno vprašal, ali je mogoče, da iz človeka naenkrat postane zverina, ter nadaljeval: »Jaz sem sedaj zverina, jaz nikoli ne bom več drugačen človek...« Zagrela sem mu jesti, ker je rekel, da je lačen. Vse je mirno pojedel. Potem pa mi je začel spet

V tej hišici je zadnja 4 leta prebival osumljeni Miran Š.

Puščica kaže na mesto, kjer je bilo najdeno golo in iznakaženo truplo žrtve.

praviti, kako je razrezal mlado žensko, kako je vse trgal. Nisem mogla verjeti, kar strah me je postalo. Vendar mi je zatrdil: »Če me boste izdali, ne boste več dolgo hodili po svetu. Vse sledove sem zabrisal, nikoli me ne bodo našli.«

Potem je sedel na kavč in mi rekel, da sedaj ob pet do pol tri jutraj tako nima nobenega avtobusa za Mursko Soboto ter da bo zato zaspal in naj ga zbudim ob pol šestih. Mirno je legel in hitro zaspal. Vsa prestrašena sem šla v svojo sobo, vzela v roke sekiro in nisem mogla zaspati od strahu, kaj če bo še mene...

Ob pol šestih sem začela hoditi vsa živčna po stanovanju in ga

vzela tablete. Ko so se mi noge umirile, sem brž šla k sinu v Velovleke. Ta je še spal. Ko sem mu povedala, kaj mi je rekel Miran, ni mogel verjeti. Pa je pozneje vseeno šel do komandirja milice in mu vse to povedal.

Takšna je torej izpoved Milke Arnuš, ki je tisto noč preživela zagotovo veliko strahu. Miličniki so po vsem tem seveda hitro ukrepali ter zaščitili vse, ki jim je grozil. Tako so v Murski Soboti kmalu po prihodu z avtobusa prijeli osumljenega Mirana Š., ki je sedaj v preiskovalnem zaporu.

ALI JE BIL STORILEC SAM?

Obiskali smo tudi Miranovo mater, ki jo je dogodek globoko pretresel. Povedala je, da se je Miran Š. že trikrat zdravil v Ormožu, najdalje tri mesece. Vendar nikoli ni bil napadalen. Kot otrok je bil priden, nikoli ni nosil noža. Če je storil to gnusno dejanje, potem ga seveda mati obsoja, vendar pa je trdno prepričana, da tega nikakor ni storil sam. Po njenih besedah je bil prevelik slabič in strahopetec. Ko se je pred časom zapletel v nekaj kraj, se je zmeraj po dejanju skrival, tako da so domači vedeli, da je nekaj narobe. Tisti usodni četrtek je bil Miran še pri mami in ji je dopoldne pomagal pomiti stopnice v bloku, v kleti sta vse počistila in ni bil videti vznemirjen. Povedal ji je tudi, da bo v petek šel v Mursko Soboto k svoji neizpolnjeni ljubezni, ker sta se tako dogovorila. Na nikogar ni bil videti jezen.

Vsekakor bo zasliševanje prič in nadaljnja raziskava pokazala dokončen razplet tega gnusnega zločina, v katerem je bilo vzeto življenje 26-letni mami Stefaniji Pernek, ki je že leto in pol žive-la s svojim fantom Marjanom Belšakom na Vrazovem trgu 2 (poslopje nekdanje ptujške gimnazije). Vsi Ptujčani pa si močno želimo, da se dejanje, podobno zloglasnemu Jacku Razparaču, v naši okolici ne bi nikoli več zgodilo.

M. Ozmeč

HALOŠKE RANE SE POČASI CELIJO

Še v včeraj pozabljenih krajih ugašajo leščerbe...

V soboto so v Ptujju in okolici martinovali, na dveh haloških domačijah pa so se poslovili od leščerb: v Veliki Varnici 13 in Veliki Varnici 14 so dobili elektriko. Lanska ujma je odkrila veliko slovensko sramoto in bedo haloškega življa. Ceste, voda in elektrika so za nekatere še vedno nedosegljiva dobrina. Slovenska družba sicer popravlja napake, kaže pa, da potrebuje še veliko časa, da bo Haložam dala tisto, kar bi jim morala dati že veliko prej. Do sedaj je luč zasvetila na okrog 20 do 80 haloških domačij, ki bodo s pomočjo d. uže in v velikim lastnim odrekanjem prišli do elektrike. Nihče pa jim te dobrine ne podarja, kot govorijo nekateri. V povprečju je prispevek družbe in domačinov polovičen.

Na skoraj petsto metrov visok hrib, kjer živi 77-letna Terezija Školnik, smo v soboto prišli z velikimi težavami. Po cesti, ki jo je družina sicer nemoteno uporabljala od leta 1936 do 1973, nismo mogli, zato smo se morali dobessedno plaziti. Kaže pa, da bo še dolgo zaprta, saj sodni mlini počasi meljejo. Ljudje pa si svoje že itak težko življenje še dodatno grenijo s hudobijo in nevoščljivostjo, da o sovrastvu ne govorimo. Tudi pri napeljavi elektrike ni šlo brez težav. Do »začasne« uporabe ceste so Školnikovi prišli na osnovi začasne odredbe, ki jo je izdalo sodišče. Pri prevozu drogov pa naj bi cesto poškodovali, zato je domača hči Terezija morala plačati 1500 dinarjev odškodnine. Na težave pri gradnji pa sta med obiskom Školnikove domačije opozarjala tudi področni električar Hugo Vedernjak in Herman Govedič, vodja priprave dela v Elektro Maribor — enoti Ptuj.

Na skoraj tristo let stari domačiji je ugasnila leščerba. Terezija kar ne mo-

Terezija Školnik in simbolično prižgana leščerba.

(Posnetki: Ciani)

re verjeti, da je v njeni hiši zasvetilo. Navada je železna srajca, oči, ki so toliko let živele z leščerbo, se ne morejo v kratkem privaditi na elektriko. Sicer prostoru primerno žarnico so morali zamenjati s takšno, ki ima manjšo moč.

Terezija Školnik je na tem hribu, človek bi dejal bogu za hrbitom, rodila 9 otrok. Osem jih še živi in se radi vračajo v to prelepo, a težko dostopno in neusmiljeno okolje. Vsi so si ustvarili družine, imajo poklice, največ pa jih živi v Savinjski dolini. Pri mami se zberejo ob večjih praznikih in takrat, ko je potrebno opraviti večja dela. Tudi pri napeljavi elektrike so bili kot eden, najbolj pa se je trudila hči Terezija Meško.

Za cel električni vod, ki služi domačijama na hišnih številkah 13 in 14, so potrebovali 24 drogov. Trinajst so jih kupili z denarjem Kmečke zveze, ki je podarila pet tisoč dinarjev.

Dva droga je brezplačno prispeval Les Kidričevo, devet pa jih je zagotovila sosedja Marija Fošnarič. Ta je elektriko dočakala pri 86 letih. V šali so jo električarji in drugi, ki so sodelovali pri gradnji, imenovali Lučika.

Ni in ni mogla verjeti, da bo tudi pri njej zasvetilo. Venomer je ponavljala:

»Lučika, lučika...« tudi pri meni bo zasvetila. Pri obeh domačijah je še posebej v časteh Stanko Meglič. Hvaležni smo mu za ves njegov napor in prizadevanje. Školnikovi in Fošnaričevi so prepričani, da če njega ne bi bilo, tudi elektrike ne bi bilo. Fošnaričeva mama pa dodaja, da je malo takih ljudi, ki se želijo pogovarjati s starejšimi. Stanko Meglič pa je tudi eden od prvih občinskih mož, ki se je potrudil do njih. Niti ob lanski ujmi jih nihče ni obiskal, vsak je prišel do vznožja, zatem pa odnehal, kot da tam gori ne bi bilo življenja.

Prijazen občinski mož pa je prišel tudi v soboto, 10. novembra. Njegovega obiska so bili na obeh domačijah izredno veseli. Veselili so se skupaj s svojima električarjema, vaškim godcem Ivanom Korenom in cvetlinskim župnikom ter ptujskim patrom Ljotom Klemenčičem. Kot je povedala Terezija Meško, se pri njih vsaka slovesnost konča z zahvalno mašo.

Školnikova domačija je imela v soboto veliko obiskovancev

Školnikovi so se na martinovo soboto tako poveselili ob še enem družinskem prazniku. V veselju pa niso pozabili na vse muke, ki so jih doživljali ob gradnji električnega omrežja.

Haloški lapor je trd in neusmiljen, šest jam za drogeve so morali minirati. Za to da so napredovali dva centimetra v globino, je bilo treba 100 krat udariti...

Terezija Školnik kljub temu da živi na hribu sama, ni osamljena. Družbo ji delajo svinje, goske, purani, koza (lani za praznik republike je prodala zadnjo kravo), prijazni kuža, muca... skratka svet, ki ga ima rada. Njeno življenje je tudi šest hektarov zemlje. Najbolj pa je vesela, ko se doma zberejo otroci, njihovi otroci in pravnuki. Vnukov je štirinajst, pravnukov šest. Nanje je upravičeno ponosna. S hvaležnostjo pove, da brez svojih otrok ne bi zmogla tako velikega stroška, kot je napeljava elektrike. Samo da bi ji odprli še ceste...

Življenje, kako si kruto! Nekaterim daje vse, drugim jemlje tisto, kar je najbolj nujno. Ali ne velja tisto, da do vsake hiše vodi cesta? Eno pa vodi tudi do srca... To pa se noče in noče odpreti, da bi zgladilo medosedski spor.

MG

poklicala. Hitro se je zdrnil, vendar je še ležal. Stopila sem na hodnik in si mislila, kako bi bilo dobro, če bi spodaj po cesti peljal kak avto. Potem bi ga poskušala zbegati. In tako je tudi bilo. Ko sem slišala, da pelje avto gor v klanec, sem čakala, da bo približno za lesom, potem pa sem brž stekla k njemu in rekla: »Beži, Miran, policija gre!« Hitro je skočil, potegnil nekaj nase, vzela suknjo in se na oglu zadržal: »Adijo...«

Ko je odšel, sem bila vsa iz sebe, cela sem se tresla, zato sem

ČRNA KRONIKA

ELEKTRIČNI TOK UBIL ŠOFERJA

V četrtek, 8. novembra, okoli 14. ure je voznik »hruške« 23-letni Milan Bedrač iz Zamušanov pripeljal na gradbišče v Lancovi vasi polno hruško betona. Izpraznil je hruško, vozilo in transportni trak umil in kot običajno ob takih opravilih nameraval s hidravličnim sistemom trak z zadnjega dela vozila namestiti na nosilce ob kabini. Pri tem prenosu je zadnji konec traku zadel v spodnje žice 20-kilovoltnega daljnovoda. Skozi trak je stekel električni tok tudi do ročice za upravljanje hidravlike, za katero je držal voznik. Močan udar električnega toka je Bedrača onesvestil; prepeljali so ga v ptujsko bolnišnico, vendar je bil udar tako močan, da je zaradi posledice že med prevozom umrl.

Z AVTOM ČELNO V AVTOBUS

Od Zgornjega Leskovca proti Ptujju je v soboto, 10. novembra, jutraj vozil osební avto lada Jože Pungračič s Turškega Vrha, KS Zavrč. V blagem in preglednem desnem ovinku zunaj naselja Spodnji Leskovec je iz neznanega vzroka zapeljal na nasprotni vozni pas, po katerem je prav tedaj pripeljal avtobus, ki ga je vozil Franc Žerak. Lada je čelno trčila v avtobus, odbilo jo je za dobre 4 metre, jo obrnilo za 90 stopinj in vozilo je znova zadelo v avtobus. Voznik avtobusa je nezgodo skušal preprečiti tako, da je zaviral in zapeljal s ceste v jarek; s tem je trčenje vsaj ublažil. V nezgodi sta bila hudo poškodovana voznik Pungračič in njegova 16-letna sopotnica M. P. Ranjen je bil tudi voznik avtobusa. Vse so prepeljali na zdravljenje v ptujsko bolnišnico.

BOMBE NI BILO

Prejšnji terek, 6. novembra, nekaj po 13. uri je neznanec na Postajo milice v Ptujju sporočil, da je v zgradbi Srednješolskega centra v Ptujju podtaknjena bomba. V zgradbi je bilo takrat čez dva tisoč dijakov in profesorjev in zaradi previdnosti so vsi odhiti na plano. Bombe ni bilo, odkrili so le dijaka, ki je zagrešil lažno obvestilo.

FF

TEDNIK

TEDNIK je naslednik Ptujškega tednika oziroma Nashega dela, ki ga je ustanovil Okrajni odbor OF Ptuj leta 1948.

zdaja Zavod za časopisno in radijsko dejavnost RADIO-TEDNIK PTUJ. UREDNIŠTVO: Franc Lačen (direktor in glavni urednik), Ludvik Kotar (odgovorni urednik), Jože Smigoc (pomočnik odgovornega urednika in lektor), Štefan Pušnik (tehnični urednik); Jože Bračič, Ivo Ciani, Majda Goznic, Darja Lukman, Martin Ozmeč, Vida Topolovec, Nataša Vodusek in Milena Zupančič (novinarji). PROPAGANDA: Oliver Težak. NASLOV: Radio-Tednik, Raičeva 6, 62250 Ptuj, p.p. 99; tel. (062) 771-226; faks (062) 771-223. Celoletna naročnina 350 dinarjev, za tujino 600 dinarjev. ŽIROČAČUN pri SDK Ptuj: 52400-603-31023. Tisk: GZP Mariborski tisk Maribor. Na podlagi zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu je TEDNIK uvrščen med proizvode, za katere se temeljni davek ne plačuje.

GRADITELJI POZORI!

GREDIS d.o.o.
Novo selo Rok, R. Končara 16 — Čakovec,
tel.: (042) 811 685, podjetje za proizvodnjo in prodajo:
● strojni nosilci
● strojna polnila
● in ostali gradbeni material
Dolžni čas od 7. do 18. ure.
● zelo ugodne cene ● dobava takoj ● večje količine dostavimo na dom brezplačno